

SADALA AGRO OÜ
TÖÖKESKKONNA RISKIANALÜÜS

Riskianalüüsi valmimisel osalesid:

Ettevõtte poolt: Riin Treial

Protect Estonia OÜ tööohutuse spetsialist Karmen Kõlamets, +372 5345 7273, karmen.kolamets@protectestonia.ee

Koostamise aeg ja koht: juuli 2021, Sadala

Täiendatud: mai 2024

Koostas: Protect Estonia OÜ

Majandustegevuse number STV000056 mittemeditsiiniliste töötervishoiuteenuste osutamiseks

Protect Estonia OÜ | Lõõtsa 8a, Tallinn 11415 | www.protectestonia.ee | Reg. nr: 14929455

SISUKORD

ÜLDINE TÖÖOHUTUSALANE ISELOOMUSTUS	6
KONTORI, KAALUMAJA RISKIANALÜÜS	8
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID	8
FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID	12
KEEMILISED OHUTEGURID	13
BIOLOOGILISED OHUTEGURID	14
FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID	16
PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	17
KUVARIGA TÖÖKOHTADE RISKIANALÜÜS	21
TÖÖKOJA RISKIANALÜÜS	23
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID	23
FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID	30
KEEMILISED OHUTEGURID	35
BIOLOOGILISED OHUTEGURID	37
PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	37
FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID	37
PESULAS TÖÖTAMINE	39
EHITUSTÖÖLISTE, ELEKTRIKU TÖÖKESKKONNA RISKIANALÜÜS	40
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID	40
FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID	44
KEEMILISED OHUTEGURID	49
BIOLOOGILISED OHUTEGURID	51
PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	51

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID	51
KUIVATI OPERAATORID	53
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID.....	53
FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID.....	57
KEEMILISED OHUTEGURID	61
BIOLOOGILISED OHUTEGURID.....	62
PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	62
FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID	62
AGRONOOMID.....	63
TRAKTORISTIDE JA AUTOJUHI RISKIANALÜÜS.....	66
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID.....	66
FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID.....	69
KEEMILISED OHUTEGURID	72
BIOLOOGILISED OHUTEGURID.....	72
PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	73
FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID	73
MAAPARANDUSE TÖÖKOHTADE RISKIANALÜÜS	76
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID.....	76
FÜÜSIKALISED OHUTEGURID.....	76
FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID.....	79
KEEMILISED OHUTEGURID	82
BIOLOOGILISED OHUTEGURID.....	83
PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	83
FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID	84

KOKKUVÕTE.....	87
Lisa 1 Metoodika	88
Lisa 2 Raskuste käsitsi teisaldamine	91

Alljärgneva riskianalüüsi eesmärgiks oli:

- selgitada välja töökeskkonna ohutegurid;
- hinnata ohutegurite mõju töötajate tervisele, teha soovitusi töökeskkonna parandamiseks ning töökeskkonna ohutegurite mõõtmiseks.

Käesolev riskianalüüs koostati Töötervishoiu- ja tööohutuse seaduses sätestatud nõuete alusel ja seadusest tulenevate määruste nõuete alusel ja riski hindamisel kasutati Briti Standard 8800 riskihindamise maatriksit (vt metoodikat Lisas 1). Antud riskianalüüsi tulemused on abiks ettevõtte tööohutuse ja töötervishoiu tegevuskava koostamisel ning aluseks jätkuvalle töökeskkonna arendusprotsessile.

Mõisted:

Töökeskkond on ümbrus, milles inimene töötab. Töökeskkonnas toimivad füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühhosotsiaalsed tegurid, mis ei tohi ohustada töötaja ega muu töökeskkonnas viibiva isiku elu ega tervist. Töökeskkonna ohutegurite piirnormid ja ohutegurite parameetrite mõõtmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

Ohuteguriks nimetatakse vigastuse või tervisekahjustuse, varalise või keskkonnakahju võimalikku tekitajat. Ohutegurid töökeskkonnas on: füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised, psühhosotsiaalsed.

Ettevõtte nimi: Sadala Agro OÜ

Riskianalüüsi teostamise koht: Suur tn 14, Sadala alevik, Jõgeva vald, Jõgevamaa.

Töötajate arv: 50

Ettevõtte tegevusvaldkonna kirjeldus: põllumajandus (taimekasvatus).

ÜLDINE TÖÖHUTUSALANE ISELOOMUSTUS

Alus: Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded (Vabariigi Valitsus, 2007)¹

Hoone iseloomustus: tööruumid asuvad territooriumil hajusalt. Kontoriruumid ning töökoda paiknevad samas I korruselises hoones. Viljakuivatid, väetiste ruum ning kaaluruum paiknevad eraldi hoonetes.

Liikumisteed, põrandad ja liikumisteede olukord ning materjal: erinevates ruumides katab põrandat peamiselt betoon, kõikide ruumide põrandad on kergesti puhastatavad. Põrandakatetel esineb osaliselt konarusi, astmeid. Treppidel on olemas käsipuud.

Uksed ja väravad: ruumidesse sisenetakse läbi mehaaniliste uste. Töökojas ja kuivati peahoones on tõstuksed.

Valgustus ja aknad: ruumides on loomulik valgustus ning kunstlik üldvalgustus, osaliselt ka kohtvalgustid. Kontoris on aknad avatavad ning olemas on aknakatted.

Seinad ja laed: seintele paigutatud rasked esemed on ohutult kinnitatud, välistatud on nende iseeneslik kukkumine. Tööruumide ehitus- ja viimistlusmaterjalid on ohutud ning kergesti puhastatavad.

Ventilatsioon: ruumides on loomulik ventilatsioon. Keevitusallas on olemas mobiilne äratõmbesüsteem.

Olmeruumid: olemas on ruumid einestamiseks ja riiete vahetamiseks. Olemas on lauad ja seljatugedega toolid, tualettruumid, pesemisruum, saun ja joogivee võimalus.

Juhtunud tööõnnetused: on registreeritud.

Töökorraldus: töö toimub kontoris, ehitajatel, kaalumajas, kuivati juhatajal, keevitajal E-R 8:00-17:00. Töö toimub kõrghooajal traktoristidel, agronoomidel, kuivatioperaatoritel, töökojas graafiku alusel ööpäevaringselt igapäevaselt sageli üle 8-tunnistes vahetustes, töö toimub ka öövahetustes. Töötajatel on võimalus vastavalt vajadusele puhkepause teha, lisaks on ette nähtud 30 minutit lõunapausi ja 2x15 minutit puhkepausid. Öövahetuses töötades on võimalus teha sagedasemaid puhkepause ning sõltuvalt tööprotsessist ka lühemaid tööpäevi. Aeg-ajalt esineb osadel ametikohtadel ületunde tulenevalt kõrghooajast.

Tundlikud töötajasgrupid, ealised ja soolised iseärasused: töökeskkonnas ei töötanud riskianalüüsi teostamisel hetkel alaealisi, rinnaga toitvaid naisi ja erivajadustega inimesi. Rasedatele töötajatele on loodud võimalus pikali olemiseks. Eaka vanuse alguseks loetakse kõige sagedamini 65. eluaastat (Saks, 2019)², ettevõttes töötas eakaid.

Töökeskkonna mõõtmised: ei teostatud riskianalüüsi käigus.

Esmaabi: määratud ja koolitatud on esmaabiandjad. Olemas on esmaabivahendid, mille asukohad on märgistatud, olemas on juhendmaterjal esmaabiandmise viisidest ja 112 märgistus ning kontaktandmed esmaabiandjate kohta. Sõidukites (sh veokites ja traktorites) on olemas esmaabivahendid.

Tööohutuse eest vastutavad isikud: määratud on töökeskkonnaspetsialist, valitud ja koolitatud on töökeskkonnavolinik.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/12843344?leiaKehtiv>

² Saks, K. (2029). Avameelselt vananemisest: võidab see, kes oskab vanaks saada.

Tuleohutus: olemas on tulekustutid, tulekustutid on taadeldud. **Tulekustutite asukohad on märgistamata.** Sõidukites (sh veokites ja traktorites) on olemas tulekustutid.

KONTORI, KAALUMAJA RISKIANALÜÜS

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Järgnevalt on hinnatud ühiselt kõiki kuvariga töökohti, sest tööd tehakse samas töökeskkonnas. Vastavalt töökoha eripärale tuuakse nende esinemisel välja erisused. Täites tööülesandeid teistes töökeskkondades, tuleb tutvuda vastava töökeskkonna riskianalüüsiga. Kontori riskianalüüsis on samaaegselt hinnatud ka kaalumaja töötaja töökohta. Töötaja teostab peamiselt kuvariga tööd, kuid samuti tegeleb administratiivselt sõiduki kaalumise, vilja välja andmisega jms. Samuti võtab töötaja viljast proove erinevateks analüüsideks. Kuvari töökoht paikneb selleks kohandatud soojakus, lisaks lühiajaliselt ka väliterritooriumil.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Müra	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: telefonihelin, inimeste vaheline kõne, arvutid, printer-koopiamasin. Autoga sõites mootorimüra, liikluspüra. Tüüp: taustamüra. Tase: ei ole kontoriruumides mõõdetud, kuid mõõtmine ei ole tulenevalt tööprotsessist vajalik. Müra võib olla häiriv, kui avatud kontoriruumides viibib palju inimesi. Kestus: tööpäeva jooksul, 8 tundi.	Töötajad saavad teha puhkepause vastavalt vajadusele ja võimalustele. Suhtlemine klientide ja kolleegidega ei ole pidev.	Kuulmislangus, mürastressi, väsimuse, ärevuse teke, tähelepanuvõime langus, keskendumisraskused.	Pidada regulaarselt puhkepause. Vajadusel paluda kolleegil minna rääkima kliendiga/teise kolleegiga teise ruumi.	I
Vibratsioon	Ohustatud isikud: kõik töötajad, kes tööülesannete täitmisel kasutavad sõidukeid. Allikas: sõidukite vibratsioon, löökaukudest läbi sõitmine. Tüüp: üld- ja kohtvibratsioon. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: alla 50% tööajast.	Sõidukid on kaasaegsed ja ei tekita märkimisväärset vibratsiooni.	Vibratsioonitõbi, kesknärvisüsteemi funktsionaalsed häired ja valud jalgades ning nimmepiirkonnas.	Vältida löökaukudest läbisõitmist. Hooldada sõidukeid regulaarselt.	I
Valgustus ja nägemist mõjutavad tegurid	Tööpinna valgustatuse tase: tööpinna valgustatuse taset ei ole mõõdetud. Kontoris paiknevad üldiselt kõigil töökohtadel valgustid töölaudade kohal. Aknakatete olemasolu: akendel on olemas aknakatted. Peegelduvad pinnad: peegeldada võivad välikeskkonnas lumi ja jää, sisekeskkonnas ka läikivad materjalid ning akendest peegeldada võiv päike.		Silmalihaste väsimine ja ülekoormus st. silmapinge. Peavalu. Nägemisteravuse langus, silmade punetus.	Tagada, et kõik valgustid on kuvariga töökohtadel alati töökorras. Soovituslikult mõõdistada töökohtade valgustustase, et hinnata riskitaset objektiivselt. Puhastada valgusallikaid regulaarselt. Teha regulaarseid puhkepause, mil tehakse silmadele lõdvestusharjutusi.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Valgusräigus: kui vaadata otse valgustisse, otsese päikesevalguse korral.</p> <p>Heleduse jaotus: on ühtlane.</p> <p>Kasutusel on LED valgustid.</p>				
Elektromagnetväli	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: elektriseadmed (arvutid), elektrikaablid, valgusallikad, kokkupuude erinevate sagedusvahemikega (raadiosageduslikud lained, mitmesageduslik väli). Telefonid eraldavad raadiosageduslikke laineid.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud, hinnanguliselt ei ületa piirnormi.³</p> <p>Kestus: tööpäeva vältel, 8 h.</p> <p>Töökeskonnas kasutatakse üldsusele mõeldud traadita sideseadmeid, arvuti- ja IT seadmeid, elektrilisi töövahendeid, kus elektromagnetväljade tase on hinnanguliselt madal ning määruse nõudeid ei ole vaja rakendada.</p> <p>Ohustatud isikud on rasedad ning meditsiiniseadmetega töötajad.</p> <p>Töötajad ei tööta kõrge ega madala rõhu keskkonnas.</p>	Arvutid paiknevad tööpindadel, mis ei ole otseses kontaktis töötajatega.	Otsene mõju võib põhjustada ajutist ärritust või mõjutada tunnetust või muid aju või lihaste funktsioone, soojuslik mõju. Kaudne mõju avaldub elektriliste meditsiiniseadmete, sh kardiostimulaatorite ja muude siiratud või kehal kantavate meditsiiniseadmete, näiteks passiivsete või aktiivsete implantaatide töös. Keharakkude mõjutamine, peapööritus, unetus.	Regulaarselt puhkepauside pidamine elektromagnetvälja kiirgavatest seadmete keskkonnast eemal.	I
Ioniseeriv, mitteioniseeriv kiirgus	<p>Allikas: mitteioniseeriv kiirgus arvutite ekraanidelt, valgustitelt. Töötajatel ei ole kokkupuudet kontoris tervist mõjutava mitteioniseeriva kiirgusega (laserkiirgus, infrapunakiirgus) ega ioniseeriva kiirgusega. Kasutusel on üldsusele mõeldud seadmed ja valgusallikad.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: erinevate kiirguse tasemetega kogu tööpäeva vältel, kuid hinnanguliselt ei ületa piirnormi.</p>		Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. UV – kiirgust väljastavad seadmed võivad ohustada nahka.	Lisameetmete rakendamine pole vajalik.	I

³ Elektromagnetväljade direktiivi 2013/35/EL rakendamise hea tava mittesiduv juhend, Euroopa Komisjon, 2014

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Radoon	Allikas: tulenevalt määrusest tuleb teostada kõrgendatud radooniriskiga hoonetes mõõdistused tööruumides. ⁴ Ettevõtte tööruumid asuvad Jõgeva vallas, mis on kõrgendatud radooniriskiga maa-ala (allikas – Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu, 2018 ⁵ , Keskkonnaministri määrus nr. 28 Lisa), mistõttu mõõdistuste teostamine hoones on vajalik. Tööruumid paiknevad I korrusel. Põrandakattel ei esinenud konarusi, mis on riski leevendav tegur. Ruumides puudub sundventilatsioon, mis on riski süvendav tegur.	Teostatakse regulaarselt märgkoristust. Teostatud on mõõdistused, mille tulemused jäid alla piirnormi.	Radoonirikka õhu sisse hingamisel suureneb kopsuvähki haigestumise risk.	Parandada esimesel korrusel tekkivad põrandakonarused, augud koheselt. Vajadusel põrandakatte tihendamise.	II
Siseruumide õhutemperatuur	Allikas: sisekliima parameetreid ei ole mõõdetud. Töötajatel ei esinenud kaebusi. Kerge töö puhul on soojal aastaajal optimaalne õhutemperatuur 23-25°C, külmal aastaajal 20-24°C; keskmise raskusega töö puhul soojal aastaajal 21-23°C, külmal aastaajal 17-20°C.		Külmetushaigused, külmakangestus. Kõrge õhutemperatuur põhjustab ainevahetushäireid, kuumarabandust, väsimust.	Tagada optimaalne õhutemperatuur kontoris igal aastaajal. Riietuda vastavalt temperatuurile ning kanda vajadusel lisariietust endale sobiva soojusmugavuse tagamiseks. Vajadusel tagada ventilaatorite kasutusvõimalus. Teha regulaarselt aktiivseid puhkepause.	I
Siseruumide õhutemperatuur	Ohustatud isikud: kaalumaja töötaja. Allikas: sisekliima parameetreid ei ole mõõdetud. Töötajal ei esinenud kaebusi. Kerge töö puhul on soojal aastaajal optimaalne õhutemperatuur 23-25°C, külmal aastaajal 20-24°C; keskmise raskusega töö puhul soojal aastaajal 21-23°C, külmal aastaajal 17-20°C.	Soojakus on konditsioneer ning radiaator õhutemperatuuri reguleerimiseks.	Külmetushaigused, külmakangestus. Kõrge õhutemperatuur põhjustab ainevahetushäireid, kuumarabandust, väsimust.	Tagada optimaalne õhutemperatuur kontoris igal aastaajal. Riietuda vastavalt temperatuurile ning kanda vajadusel lisariietust endale sobiva soojusmugavuse tagamiseks. Vajadusel tagada ventilaatorite kasutusvõimalus. Teha regulaarselt aktiivseid puhkepause.	I
Siseruumide õhu liikumise kiirus/ tõmbetuul. Õhuniiskus.	Allikas: tõmbetuult võib esineda, kui samaaegselt on avatud kontori aknad ja uks. Töötajate sõnul tuuletõmbust ei esine. Tase: siseruumide õhu liikumise kiirust ei ole mõõdetud.		Ainevahetushäired, külmetushaigused, liigesehaigused, limaskestade ärritused, keha ebahühtlane	Tagada soovituslik õhuniiskustase aastaringset. Hoida õhu liikumise kiirus minimaalsena. Mitte hoida aknaid ja ukse samaaegselt avatuna.	II

⁴ https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1110/3202/1013/KKM_m28_lisa_2021.pdf#; <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032021013>

⁵ https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1110/3202/1013/KKM_m28_lisa_2021.pdf#

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Suhtelise õhuniiskuse tase võiks jääda soovituslikult 40-60% vahele. Keskkütte perioodil võib õhuniiskustase olla madal.		jahtumine, luu-lihaskonna vaevused, uimasus.		
Väliskliima	Allikas: kokkupuude väliskliimaga on varieeruv, summaarselt alla 50% tööajast. Väliskeskkonnas kokkupuude tuule ja vihma, madalate/kõrgete õhutemperatuuridega.	Töö väliskeskkonnas on lühiajaline ja ei kuulu töötajate põhitööülesannete hulka.	Külmetushaigused, kuumarabandus.	Riietuda vastavalt ilmastikutingimustele.	II
Õhuvahetus siseruumides ja värske õhu juurdevool, ventilatsioon	Allikas: kontoris on loomulik ventilatsioon. Töötajatel ei ole esinenud kaebusi õhuvahetuse efektiivse toimimise osas. Suvel võib esineda tööruumides kuuma perioodil õhupuudust.		Peavalu, silmade ärritus, motivatsioonilangus, väsimus, pearinglus.	Tagada efektiivse õhuvahetuse toimimine igal aastaajal.	II
Elektrilöögioht	Allikas: kahjustatud juhtmed, rikkis elektrilised seadmed.	Kaablid olid riskianalüüsi teostamisel isoleeritud, nõuetekohaselt paigaldatud ning kahjustusteta.	Elektrilöögist tingitud vigastused, südamerütmihäired, põletusvigastused.	Tagada nõuetele vastavus elektriseadmeid regulaarselt kontrollides. Ohutusnõuete järgimine.	II
Tuleoht	Ohustatud isikud: kaalumaja töötaja. Allikas: tule oht võib tekkida elektriseadmete rikete korral. Lahtist tuld riskianalüüsi teostamisel ei kasutatud. Ruumides puudus tulekustuti ⁶ .		Põletusvigastused.	Tagada, et töötaja tööruumis oleks olemas taadeldud tulekustuti. Juhinduda tulekahju korral kehtestatud juhenditest. Mitte jätta lahtist tuld järelevalveta. Elektriseadmete juhtmestiku regulaarne kontroll.	III
Tuleoht	Allikas: tule oht võib tekkida elektriseadmete rikete korral. Lahtist tuld riskianalüüsi teostamisel ei kasutatud.	Ruumides on olemas taadeldud tulekustutid ⁷ .	Põletusvigastused.	Märgistada kõikide tulekustutite asukohad. Juhinduda tulekahju korral kehtestatud juhenditest. Mitte jätta lahtist tuld järelevalveta. Elektriseadmete juhtmestiku regulaarne kontroll.	II
Plahvatusoht	Allikas: võimalik tulekahju järgselt tekkiv plahvatus. Tulekustutite asukohad olid osaliselt märgistamata.		Erinevad kehavigastused	Elektriseadmete regulaarne kontroll (sh juhtmestik).	II

⁶ Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule §8 lg 1

⁷ Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule §8 lg 1

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Ettevõtte territooriumil, kontori ja töökoja hoone läheduses paikneb tankla, mis on lisanduv plahvatusohu riskitegur.		tulenevalt plahvatuse tõsidusest.	Uurida koostöös tanklateenust pakkuva firmaga ettevõtte vajadust plahvatusohu riskianalüüsi teostamiseks ning tagada, et Sadala Agro töötajad oleksid teadlikud, kuidas hädaolukorrale reageerida ja kuhu evakueeruda. Plahvatusohu riskianalüüsi tulemuste järgselt viia vajadusel ellu parandused, muudatused (vajadusel tanklafirma poolt).	

FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID

Kasutatavad töövahendid: arvutid ja lisaseadmed (hiired, klaviatuurid), telefonid, printer, klammerdajad, käärid, paberihunt. Puhkeruumis on kasutusel veekeetja, kohvimasin, külmkapp, veeautomaat, nõudepesumasin, mikrolaineahi.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Kukkumine, komistamine, libisemine	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: märg ja määrdunud põrand (maha sattunud vedelikud); komistamine ja kukkumine hoones liikumisteedel olevate juhuslike esemete otsa, astmetel, lävepakkude taha. Astmed võivad olla vihmade ilma/lume korral libe. Erinevad kukkumise ja takerdumise ohud töökojas, väliterritooriumil käies. Komistamine konaruste tõttu (augud, ebatasasused väliskeskkonnas). Talvisel ajal võib väliskeskkonnas olla libe (lumi-jää), mis soodustab kukkumist.	Liikumisteed olid riskianalüüsi teostamisel vabad, kahjustusteta.	Traumad, luumurrud, põrutused, muljumised.	Tööruumides, treppidel ja õuealal liikudes olla ettevaatlik ja mitte kiirustada. Hoida liikumisteed alati vabad. Mitte paigutada esemeid ega (pikendus)juhtmeid liikumisteedele, töökohtade alla.	II
Ohtlikud pinnad, sisselõike oht, töövahendite liikuvad ja teravad osad, kuumad- ja külmad pinnad.	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: sisselõige paberi, terariistaga (kääridega), klammerdajaga; sõrmede vahelejäämisoht projektikaante klambrite vahele, mööbli vahele nende ümber teisaldamisel, uste ja sahtlite vahele. Kokkupuude kuumade pindadega (kuum vesi või muu jook endale joogi valmistamisel), klaasikildude tekkimine nõude purunemisel.	Töötajad on ohuteadlikud.	Sõrme- ja käevigastused. Torkehaavad, lõikehaavad, põletusvigastused.	Terariista ja paberi kasutamisel olla ettevaatlik, mitte kiirustada. Lõigata kääridega laual, mitte süles; lõigata kääridega suunaga endast eemale. Olla kuumade jookidega kõndimisel ettevaatlik. Terariista maha kukkumisel mitte proovida seda kinni püüda, et kukkuv terariist teid ei vigastaks.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Puhkenurgas kasutatavate seadmete kasutamisel võimalik enda vigastamine (sõrmede vigastamine, põletusoht, muljumisoht). Muud ettenägematud ohud, mis on põhjustatud töötajate ettenägematutest tegevustest või töökojas käimisest.			Töövahendite kasutamisel juhinduda kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Klaasikilde koristada harja ja kühvliga, et ennetada sisselõikeid.	
Kukkuvad esemed	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: kukkuvad esemed (kastid, dokumendid, kaustad jms) ja töövahendid riulitelt, tööpinnalt, käest. Kõrgustest kukkuvad konstruktsioonid (nt valgusti või selle kate).	Dokumendid on korrektselt riulitele paigutatud. Tööpinnad ei ole esemetega üle koormatud.	Erinevad kehavigastused, peavigastused.	Mitte koormata tööpindasid ja riuleid üle, mitte asetada esemeid ja töövahendeid üle riulite äärte. Paigutada esemed riulitel üksteise peale korrektselt.	II
Muljumise või kinnijäämise oht, löögi saamine liikuvalt objektilt	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: kiirustamisel enese ära löömine vastu kontori inventari nt lauaserv, tool, kapp ja muu mööbel. Löögi saamine sõidukitelt territooriumil viibides. Erinevad ohud töökojas, väliterritooriumil käies.	Töötajad on ohuteadlikud.	Erinevad kehavigastused (käte, jalgade vigastused), traumad, pea vigastused.	Mitte kiirustada liikumisel tööruumides ja töökohtade juures, sealhulgas väljaspool kontoriruumi, et ennetada kehaosade ära löömist. Veenduda väliterritooriumil liikudes, et sõidukijuht on eelnevalt sind märganud.	II
Liiklusõnnetused	Ohustatud isikud: kõik töötajad, kes täidavad sõidukitega töökohustusi. Allikas: sõidukiga töökohustusi täites võivad töötajad sattuda liiklusõnnetusse, kaotada kontrolli sõiduki üle. Ohu suurus sõltub sõiduki kasutamise ajast, liiklustihedusest, vajadusest kiirustada, sõiduki seisukorrast, sõidustiilist, liikluseeskirjade täitmisest. Ka teised sõidukid liikluses on potentsiaalsed ohuallikad. Allikas: löögi saamine liikuvalt sõidukilt (väliterritooriumil, parklaal liikudes).	Töötajad on ohuteadlikud.	Liiklusõnnetuse korral vigastused ehmatusest surmani.	Liikluses osaledes olla tähelepanelik ning mitte teha tähelepanu vähendavaid tegevusi. Järgida piirkiirust. Hooldada sõiduvahendeid regulaarselt. Sõitu minna puhanult, järgida liikluseeskirju ja roolis olles kasutada telefoniga rääkimisel "käed vabad" süsteemi. Väliterritooriumil liikudes olla tähelepanelik, kõigile nähtav. Pimedal ajal kanda helkurit. Järgida liiklusmärke ning liigelda ohutult (teed ületades alati veenduda, et on tagatud ohutu tee ületamine).	I
Töövahendi või protsessis esinev lõhkemine või purunemine	Ohustatud isikud: töötajad, kes kasutavad sõidukeid tööülesannete täitmiseks. Allikas: rehvide purunemine.		Erinevad kehavigastused, traumad.	Ratta vahetamine ilma ohutusnõudeid teadmata on keelatud.	I

KEEMILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonna- ohtlik); kemikaalide aurud	Allikas: diisel-, bensiinkütus, klaasipesuvedelik. Nõudepesuvahend, desinfitseerimisvahend. Tüüp: kahjulik, keskkonnaohtlik, tuleohtlik, ärritav. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: lühiajaline, ei ole igapäevane.	Kütust tangitakse hästiventileeritud keskkonnas ja ei kujuta lisaohu töötajate tervisele.	Kemikaalid võivad ärritada silmi ja nahka. Võib tekkida peapööritus, hingamisteede ärritus, mürgistus, peavalu.	Pesta käsi kemikaaliga kokkupuute järel. Enne ohtliku keemilise aine kasutamist tutvuda selle ohutuslase informatsiooni ja ohutuskardiga. Kanda vastavalt kemikaali ohutuskardis sätestatud vastavaid isikukaitsevahendeid. Allergia tekkimisel teavitada sellest koheselt otsest juhti. Vedelikke valada ettevaatlikult, et ennetada pritsmete sattumist silma. Tankimisel kanda kaitsekindaid ennetamiseks käte määrdumist ja nahaärrituste tekkimist.	II
Tolm	Allikas: olmetolm, paberitolm, väliskeskkonnast sisse kantud pinnasetolm. Tase: ei ole mõõdetud, hinnanguliselt madal. Kestus: tööpäeva vältel, 8 h.	Töökeskonnas teostatakse regulaarset koristust igapäevaselt teenusepakkuja poolt.	Hingamisteede ja silmade ärritus, allergiline nohu.	Regulaarse märgkoristuse teostamine.	I
Osoon, tahm, värvaine komponentide tolmu printeritest, koopiamasinat	Allikas: printeritahm; printerist eralduvad osoon ja värvainete komponendid. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: kokkupuuteaeg alla 50% tööajast.	Printerit ei kasutata pidevalt.	Limaskestade tugev ärritus, silmade ärritus, peavalu, peapööritus.	Lülitada seade välja, kui seda ei kasutata. Viia printerid üle eraldi ruumi.	I

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

Bioloogiliste ohuteguritega seotud tööprotsess: kontakt kolleegide ja külalistega, saastunud tööpindadega, töövahenditega.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Viirused	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: kolleegid, saastunud pinnad, töövahendid. Nakatumislaad: vere jt kehavedelikega nagu sülg (Herpes simplex virus ehk herpes). Nakatumislaad: piisknakkuse teel nagu aevastamine, köhimine, rääkimine (Influenza virus ehk gripp, leetrid (ka kehavedelike kaudu), punetised, mumps, koroonaviirus).		Viirusnakkused (nt gripiviirused, hepatiidid), ülemiste hingamisteede haigused. Palavik, väsimus, peavalu, lihasvalu, nohu, kurguvalu, köha. Nahalööve,	Vältida füüsilist kontakti sümptomite järgi tõenäoliselt haigestunud kliendi või kolleegiga. Pidada kinni hügieeni headest tavadest.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Nakatumislaad: respiratoorsel teel, otsesel kontaktil (käte, esemetega) (adenoviirus, rinoviirus).</p> <p>Nakatumislaad: otsesel kontaktil haigega (leetrid, tuulerõuged, gripp, Herpes simplex virus ehk herpes).</p> <p>Nakatumislaad: saastunud joogivee-toiduga, saastunud pindade ja pesemata käte vahendusel (viiruslik kõhulahtisus).</p> <p>*loend ei ole lõplik</p>		konjunktiviit. Süljenäärmete nekrootiline põletik, ohatis, liveldus, oksendamine, kõhulahtisus, aids.	<p>Viirusnakkuse haigustunnuste ilmnemisel (köha, nohu, nõrkus, palavik) mitte tööle minna.</p> <p>Pesta alati käsi majja saabudes, enne söömist, peale köhimist/aevastamist ja pärast tualetis käimist (sooja vee ning seebiga, vähemalt 40-60 sek).</p> <p>Regulaarne tööpindade desinfitseerimine (iga tööpäeva lõpus).</p>	
Bakterid, endoparasiidid ja seened (hallitusseened jms)	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Nakatumislaad: otsesel kontaktil haigega (streptokokkinfektsioonid, Toxoplasma gondii).</p> <p>Nakatumislaad: piisknakkuse teel, aeroogeenselt (stafülokokk- ja streptokokkinfektsioonid, sarlakid, Mycobacterium tuberculosis).</p> <p>Nakatumislaad: fekaal-oraalne (E. Coli bakterid).</p> <p>Lisaks: hallitusest põhjustatud eosed jt bakterid; kirbud, peatäid, sügelislestad.</p> <p>Tase: tase kõrgem haiguspuhangute ajal, varieeruv inimeste hügieeniharjumuste erinevuse tõttu.</p> <p>Kestus: tööpäeva vältel</p> <p>*loend ei ole lõplik</p>	Töõruume puhastatakse regulaarselt.	Allergia, hallitusseentest ja endoparasiitidest põhjustatud tervisehäired, hingamisteede ärritus, kõhulahtisus, tuberkuloos, naha mädapõletikud.	<p>Vältida füüsilist kontakti sümptomite järgi tõenäoliselt haigestunud kliendi või kolleegiga. Hoida kliendi ja kolleegiga suheldes distantsi vähemalt 2 m.</p> <p>Pandeemia tingimustes (sh SARS-CoV-2 viiruse korral) on oluliseks ennetusmeetmeks vaksineerimine, eriti töökohtadel, mis eeldavad tihedamat kokkupuudet kolleegidega ja väliste inimestega (eelkõige ehitustöölised, töökoja töölised). Kui vaksineerimine ei ole võimalik, siis pidada rangelt kinni isikukaitsevahendite kandmisest, hoiustamisest ning hügieenireeglitest. Võimalusel suunata kontoritöötajaid nakkushaiguste kõrgperioodiks kaugtööle tulenevalt töökeskkonnas kokkupuudete suurusest.</p>	II
Putukad ja muud kahjurid; allergeenid	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: väliskeskkonnas putukad (säased, herilased, mesilased, kärbsed, puugid ja teised putukad).</p> <p>Allikas: ettevõttes väliterrituumil kasvatatavad taimekultuurid, mis võivad osutada konkreetsele töötajale allergeeniks (nn</p>		Putukahammustuse tagajärjel tekkiv nahaärritus, allergiahoog.	Allergia korral tööandja teavitamine, töötajal isiklike allergiavastaste ravimite kaasas kandmine ja vajadusel nõuetekohaselt tarvitamine. Tugeva allergia korral vältida väliterrituumil, põldude, kuivatite läheduses viibimist. Vältida otsest kokkupuudet allergiat tekitava	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>heinapalaviku teke, allergia nisu, kaera, odra jt taimekultuuride vastu).</p> <p>Kestus: kokkupuude suvel, kevadel, kui tööülesannete täitmisel viibitakse väliskeskkonnas või hoonesse satuvad putukad avatud akende, uste kaudu; lühiajaline. Putukad võivad levitada erinevaid haiguseid või töötaja võib olla putukamürgile (nt mesilased) allergiline.</p>			<p>taimekultuuriga, vajadusel kasutada kaitsekindaid ja kaitsemaski. Allergia korral on välistatud ettevõtte väliskeskkonnas töötamine seda nõudvatel ametikohtadel. Allergia korral tervisekontrollis töötervishoiuarsti teavitamine. Vajadusel teostada kahjuri- või putukatõrjet. Soovituslikult vaktsineerida töötajaid puukentsefaliidi suhtes.</p>	

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

Füsioloogiliste ohuteguritega seotud tööprotsess: istuv ja liikuv töö, vajadusel kaustade, töövahendite teisaldamine, kuvariga töötamine.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Raskuste käsitsi teisaldamine	<p>Teisaldatav objekt ja mass: esineb vähesel määral kontorikaustade teisaldamist, mis kaaluvad alla 5 kg. Harva võib esineda mööbli ja muu kontoriinventari liigutamist. Raskuste teisaldamine ei ole pidev ja igapäevane.</p> <p>Kehasend: kummardamine, sirutamine, keha pööramine.</p> <p>Riskihinne arvutusmeetodi abil, mehed: $1+4+0=5 \times 1=5$ ehk I $2+4+0=6 \times 1=6$ ehk I</p> <p>Riskihinne arvutusmeetodi abil, naised: $1+4+0=5 \times 1=5$ ehk I</p>	Raskuste teisaldamine vastavalt võimetele.	Füüsiline ülekoormus, seljavigastused, käte ja randmete vigastused.	<p>Kui tuleb teisaldada raskusi, tuleb juhinduda kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Et vähendada raskuste teisaldamise koormust, jagada raskusi (mitte tõsta võimalusel üle 5 kg). Raskust teisaldada kahe käega. Mitte teisaldada raskusi üle oma võimete. Kui raskuse teisaldamine põhjustab koormust, paluda appi kolleeg.</p>	I
Sundasendid	<p>Allikas: istuv tööasend.</p> <p>Kestus: istuv töö vaheldub aeg-ajalt liikumisega, kuid summaarselt töötatakse istuvas asendis 8 h tööpäeva jooksul üle 50% tööajast.</p> <p>Lisaks viibitakse lühiajaliselt teistes asendites: nt telefoniga suheldes ja samal ajal klaviatuuril trükkides telefoni paigutamine pea ja öla</p>	Töötajatel on võimalus teha puhkepause vastavalt vajadusele.	Lihasevalu ehk müalgia, kaela, õlavöötme, käte lihaste ja nendevaheliste fastsiate valud (nn. müofastsiaalsed valud), kaela- ja	Korraldada töö selliselt, et töötajad saaksid 10% tööajast silmade ülepinge ja sundasendis töötamisega tekkivate vaevuste ennetamiseks vaheldada kuvariga töötamist teistlaadsete tööülesannete täitmisega. Kui see pole võimalik, pidada regulaarselt puhkepause (iga tunni järel 5 minutit). Puhkepausid olgu aktiivsed.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>vahele ning töötamine pea küljele kallutatult, õlg staatilises asendis. Telefoni käes hoides ühe käe küünarliigese hoidmine painutatud staatilises asendis (sh küünarliigese toetamine lauale, mis põhjustab ülakeha painutusi).</p> <p>Sundasendit võib töökohal põhjustada ka vale tööpinna kõrgus, töötooli kõrgus ja asend, kuvari kõrgus, arvuti osutite asukoht ning kehaasendi hoiak, mis soodustab erinevate tervisekaebuste teket.</p>		kuklavalu, karpaalkanali sündroom, koormustaluvuse vähenemine, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, seljavaevused, hingamisraskused, Tietze sündroom, pinged põlveõndlas. Pingepeavalud.	Vältida istumist ebaloolumilikus asendis, toetada mõlemad käed pingevabalt tööpinnale/töötooli käetugedele (õlad ei ole pinges, randmed painutatud asendis) ning jalad põrandale/jalatoele. Vältida randmete liigset painutamist. Istuda kuvari suhtes otse. Vältida ülakeha kallutuste tegemist ette. Vältida hoidmist telefoni kõrva ja õla vahel. Pingepeavalude ennetamiseks vältida pikaajaliselt istumist ühe koha peal.	
Ühetaolised korduvad liigutused	<p>Allikas: arvuti hiirega töötamine (sõrmede vajutused), klaviatuuril trükkimine, dokumentide käsitlemine, pastapliiatsiga kirjutamisel sõrmede painutused, dokumentidelt andmete lugemisel pea kallutused ette.</p> <p>Liigutuste kestus: korduvad liigutused päeva jooksul vahelduvad, kuid summaarselt tehakse neid üle 50% tööajast.</p> <p>Allikas: autoga sõites pea pöörded, käigu-vahetusel parema käe liigutamine kehas eemal, jalgadega pedaalidele vajutused.</p> <p>Liigutuste kestus: teostatakse alla 50% tööajast.</p>	Töötajatel on võimalus teha puhkepause vastavalt vajadusele.	Karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, liigesehaigused.	Kasutada ohutuid töövõtteid. Vältida liigseid sirutusi ja kehapöördeid. Liigutused olgu sujuvad. Teostada regulaarselt aktiivseid puhkepause. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Juhinduda töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest.	II

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

Psühhosotsiaalsete ohuteguritega seotud tööprotsess: suhtlemine kolleegidega, töötamine mitmekesi ühes ruumis.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Pikaajaline töötamine üksinda	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: töötatakse mitmekesi tööruumides. Mitmekesi koos töötamisel on nii positiivseid kui häirivaid külgi: positiivseks on võimalus üksteist toetada, vajadusel infot vahetada,</p>	Info liikumist toetab reaalsuses toimiv suhtlemine.		Võtta osa ühisüritustest, koosolekutest. Motiveerida regulaarselt töötajaid töötama meeskonnana. Kaasata töötajaid aruteludesse töökorralduse üle, et mõista võimalikke kollektiivis esineda	I

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	arvamust või nõu küsida. Häirivaks faktoriks võib olla mikrokliima tingimuste erinevad eelistused, vähene privaatsus (segab keskendumist). See võib vähendada tööviljakust ning põhjustada pingeid kolleegide vahel. Töötamisel tuleb teha pidevalt koostööd, sest tööülesannete täitmine sõltub osaliselt kolleegide tööst.			võivaid pingeid. Regulaarselt keskenduda töökorralduses ka töötajate heaolule ja ohutusele ning lasta neil sisulistest muudatustes kaasa rääkida. Probleemide korral pöörduda otsese juhi poole.	
Töö monotoonus ja üksluisus	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: tuleb viibida sundasendites, kuid tööks kasutatakse erinevaid seadmeid ja nendega teostatakse erinevaid tööülesandeid. Igal ametikohal tuleb ette erinevaid kiiret lahendust vajavaid olukordi ja suhtlemist.		Stress, demotiveeritus, motivatsioonilangus, närvilisus, läbipõlemis-sündroom. Mõnedel juhtudel võib esineda lühi- või pikaajaline psühholoogiline trauma, milleks on viha, ärevus, ärritus, depressioon, šokk, hirm tööle naasmise ees, häiritud uni, peavalud.	Töötajate kaebuste korral leida lahendusi töö mitmekülgsemaks muutmiseks. Tagada uute töövõtete kasutamine ja pädev juhendamine. Pidada regulaarselt puhkepause.	I
Töötaja võimetele mittevastav töö	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: uute tööülesannete lisandumisel tekkida võib ajadefitsiit või teadmiste puudulikkus. Töö on füüsiliselt põllumajandustöös väljakutsuv – eeldab head vastu pidamist nii vaimselt kui füüsiliselt.	Töö on töötajatele võimetekohane.		Vajadusel töötajate juhendamine, täiendkoolituste läbimine. Julgustada töötajaid varakult rääkima, kui töö tundub nende võimetele mittevastav. Juhipoolne arenguestluste pidamine, kus võetakse arvesse töötajate murekohti ning arutleda võimalikke lahendusi koos töötajatega. Võimaldada töötajatel kasutada oma erinevaid oskusi ja selgitada seost tehtava töö ning organisatsiooni laiemate eesmärkide vahel.	II
Juhtimise, töökorralduse ja töökeskkonnaga seotud tegurid	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: võib esineda ajapuudust, kui esinevad ettenägematud töökohustused, rikked seadmete, sõidukite ja programmide töös, sõltuvus ilmastikuoludest, teistest; ühele tööpäevale langeb palju tegevusi. Töötajatele võib põhjustada tööstressi tunnustuse ja toetuse puudumine, ettevõtte psühholoogiline kliima, liiga suured tööalased nõudmised.			Pakkuda töötajatele eeskujutunnustada, innustada, motiveerida neid, töötada ühise eesmärgi nimel, hoida meeskonnatunnet. Anda töötajatele lisaks konstruktiivsele tagasisidele ka positiivset tagasisidet. Läheneda igale töötajale individuaalselt. Arutleda koosolekutel/ühisüritustel neid võimalikke kavandatavaid tegevusi, kuidas nad tunneks ja saaks juhilt vahetut tagasisidet ja tuge. Probleemide korral arutleda olukorda otsese	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				juhiga. Korraldada ühisüritusi koos juhtidega, et töökollektiivi ühtsust suurendada. Kui keegi töötajatest töölt puudub, jagada tööülesanded mõistlikult ringi. Arvestada töötajate ealiste iseärasustega, et ennetada liiga suurt töökoormust. Vältida ületundide tegemist. Kui see muutub tavapäraseks, vaadata üle tööjaotus ning vajadusel palgata lisatööjõudu. Võtta arvesse töötajate poolseid ettepanekuid.	
Tähelepanu pingelisus	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: töö on pingeline, kui korraga on käsil mitu erinevat kellaajalist tööülesannet või ühele tööpäevale langeb palju tegevusi. Töö on täpne ja nõuab keskendumist (eriti põllumajandustööde teostamisel), töötajatel tuleb kinni pidada erinevatest ohutusnõuetest samal ajal erinevaid tööülesandeid täites. Traktoristidel, agronomidel, kuivatioperaatoritel on kellaajaliselt vaja täpselt tööülesannetest kinni pidada sõltuvalt kõrghooajast ja ilmastikuoludest, et vili õigeaegselt korrektselt koristatud ja kuivatatud saaks. Töö ajal esineb pinge silmadele. Ettevõttes on töö pingelisem periood kõrghooajal (kevadest sügiseni).	Töötajatele on tagatud kõrghooaja järgselt pikemad taastumisperioodid ning rahulikumad, lühemad tööpäevad.		Teostada ettenähtud puhkepause. Puhkepauside ajal viibida töökeskkonnast eemal ja teha ka silmadele taastavaid harjutusi. Töötervishoiuarsti juures tervisekontrollide teostamisel vajalik ka nägemiskontroll. Tagada töökohtadel alati ühtlane ja ohutust tagav valgustus. Tagada kõrghooaja järgselt töötajatele rahulikum tööperiood piisava taastumisajaga (nt rohkemate puhkepäevade, lühemate tööpäevade näol).	III
Töösuhted, suhted klientidega	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: võib esineda erimeelsusi kolleegide, külaliste, juhtidega. Tööstressi võib põhjustada tunnustuse ja toetuse puudumine, asutuse psühholoogiline kliima, liiga suured või liiga väikesed tööalased nõudmised. Stressi võib lisaks põhjustada isikliku ja tööelu omavaheline segamine.			Töötada välja ettevõttes meeskonnale toetust pakkuv tagasisidesüsteem. Probleemide korral arutleda antud küsimusi otsese juhiga ning leida sobivad lahendused. Julgustada töötajaid varakult oma muredest rääkima. Soovituslik on regulaarselt läbi viia arenguveestlusi, et selgitada välja kutsesobivus. Läheneda igale töötajale individuaalselt.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				Vältida rollikonfliktide tekkimist andes töötajatele kindlad tööülesanded.	

KUVARIGA TÖÖKOHTADE RISKIANALÜÜS

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Töö kuvariga	<p>Ekraan: Kuvariga tööaeg: üldiselt üle 50% tööajast; osadel ametikohtadel kuni 50% tööajast. Märgid ekraanil: märgid ekraanidel olid selged. Värelus: ei tuvastatud. Kuvari reguleeritavus: võimalik kuvarite kõrgust osaliselt reguleerida; paiknesid sobival kõrgusel. Osadel töötajatel paiknesid kuvarid madalal ning viltuselt. Kuvariga töötamisel esineb töötajatel silmade pinget.</p>		Silmade üleväsimus, kuivus, nägemisteravuse langus, kaelaradikuliit.	<p>Kuvari kõrguse reguleerimisel jälgida, et kuvari monitori ülemine osa jääks silmade kõrgusele või kõrgemale. Paigutada kuvarid enda suhtes alati otse. Tagada, et kuvarid paiknevad töötaja suhtes otse ning asuvad töötajast vähemalt käe siruulatuse kaugusel. Töötervishoiuarstil vajalik ka silmade kontrolli teostamine. Pidada regulaarselt puhkepause (iga tunni järel paar minutit), mil suunatakse silmad kuvarilt eemale kaugusesse. Kuvarile vaadates jälgida, et sellele vaadatakse kuni 20° peakallutusega ette.</p>	III
Klaviatuur ja hiir, käte toetamise ruum tööpinnal	Kasutusel on eraldiseisvad klaviatuurid ja arvutihiired. Kätel on piisavalt ruumi käte toetamiseks.	Kätele on tagatud tööpindadel piisav toetuspind. Osutid paiknevad samal tasapinnal.	Pinged kaelas, kätes, randmetes. Karpaalkanali sündroomi teke, küünarliigese epikondüliit.	Klaviatuuril trükkides jälgida, et on saavutatud käte loomulik asend (keha lähedal pingevabalt) ja mõlemale käele piisav toetuspind, et ennetada sundasendite teket. Jälgida, et istudes ei oleks õlad pinges asendis. Reguleerida vajadusel istme kõrgus sobivaks.	II
Liikumisruum jalgadele, tööpinna kõrguse sobivus	<p>Tööpinna kõrguse sobivus: tööpindade kõrgused ei ole töökohtadel reguleeritavad. Tööpinnad asetsevad töötajate suhtes üldiselt sobival kõrgusel. Liikumisruum: jalgadel on piisavalt ruumi ning töötoolid on ratastel, millega on võimalik vabal töökoha piires ringi liikuda.</p>	Toolide kõrgust on võimalik reguleerida. Töötajatel on soovi korral võimalus kasutada jalatuge.	Vaevused ja vereringehäired õlgades, seljas, kätes ja jalgades.	Tagada töötajatele, kelle töölaud ei asetse töötaja suhtes sobival kõrgusel selleks spetsiaalselt ette nähtud jalatoe või reguleerimisulatusega laua kasutusvõimalus. Jälgida oma istumisasendit: jalad toetuvad pingevabalt põrandale ja käed tööpinnale (ilma, et õlad oleks pinges asendis). Istuda jalad põlvedest 90 – 100° nurga all. Töökoha reguleerimisel juhinduda kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Vajadusel reguleerida töötool kõrgemaks.	II
Toolsi ergonoomilisus	Kasutusel on ratastel toolid, millel on erinevad reguleerimisvõimalused. Kõikide toolide kõrgust saab reguleerida. Toolidel on käetoed.		Vale käetoe või istme kõrgus võib põhjustada vaevuseid õlgades, kätes.	Kontrollida regulaarselt töötooli püsivust ja sobivust, vajadusel vahetada tool töötajale sobivama vastu välja. Trükkimisel toetada alati selg vastu tooli seljatuge, et ennetada	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				pingete tekkimist seljas. Vajadusel võimaldada töötajatele lisaalaseljatoe kasutamine.	

TÖÖKOJA RISKIANALÜÜS

Öötöötajate osas järgitakse ohutusnõuete järgimist eriti rangelt, kuna öötöötaja puhul on tegu kõrgema riskiga õnnetusjuhtumi toimumiseks väsimuse või terviserikke tõttu. Unehäirete ja häiritud ööpäevarütmide põhjustatud unisuse tõttu on inimeste ärksus vähenenud ning nendega juhtub sagedamini tööõnnetusi. Unehäired ja vähesest magamisest tulenev väsimus rikub tervikuna organismi tasakaalu ja soodustab paljude levinud tervisehäirete kujunemist – ülekaal, suhkruhaigus, südame isheemiatõbi, kõrgvererõhktõbi. Kui sellised haigused juba esinevad, ei ole antud töö kindlasti soovituslik. Töötajad on läbinud tervisekontrolli. Öötööl töötavad töötajad on eelnevalt läbinud tervisekontrolli. Öötööd teevad (võivad töötada) töötajad, kellel ei ole tervisekontrolli otsuses välja toodud piirangut öötöö teostamiseks. **Öötöötajad peavad kõiki riskianalüüsis välja toodud riske tõsiselt võtma ja kehtestatud ohutusnõudeid täitma. Lisaks ettenähtud pausidele on öötöötajal kohustus võtta lisapuhkepause (vähemalt iga tunni tagant paariminutilise paus), et vältida väsimusest tingitud õnnetuse teket või terviseriket.**

Ohustatud isikud/ametikohad ja tegevuse kirjeldus: treial, keevitaja, lukksepp. Elektrik võib viibida vastavalt vajadusele ka töökojas, kuid üldiselt on töö liikuv kogu ettevõtte territooriumi ulatuses. Traktoristid, autojuhid, tehnikajuhid teostavad vajadusel töökojas sõidukitele hooldus- ja parandustöid. Töökoja ruumides viibivad aeg-ajalt ka kontoritöötajad (sh tehnikajuhid). Kontoritöötajad töökojas füüsilisi tööülesandeid ei täida, kuid on töökoja ruumide ohuteguritest samuti ohustatud. **Töökeskkonna ja -protsessi kirjeldus:** töökojas on mitu erinevat ruumi ning erinevad alad erinevateks tööprotsessideks. Lisaks on töökoja ühes tööalas sõidukite pesula, mida ei kasutata igapäevaselt pikaajaliselt, kuid on ette nähtud ettevõttes kasutatava masinapargi pesemiseks (sh traktorid, veokid, sõiduaudod). Järgnevalt on kajastatud töökoja ohutegureid üldiselt ning vastavalt ametikoha ja töökoha eripäralt tuakse välja erisused nende esinemisel.

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Müra	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: töökoja ruumides kasutusel olevad käsitööriistad (mehaanilised, pneumaatilised ja elektroonilised), seadmed, seadmepingid, raadio müra. Detailide, töövahendite maha kukkumisel, viskamisel sõltuvalt selle suurusel tugev impulssmüra. Kõrvalruumides, -tsoonides olevate seadmete müra kostub teistesse ruumiosadesse, kuna ruumid on osaliselt avatud planeeringuga. Pesulas tulenevalt tööprotsessidest (peamiselt suruõhul töövahendid) ületab müratase seadmetega töötamisel piirnormi.</p> <p>Tüüp: taustamüra, impulssmüra.</p> <p>Tase: ei ole töökojas mõõdetud. Samaaegselt mitme erineva seadme üheaegsel töötamisel ületab subjektiivsel hinnangul müratase</p>	Tööandja on töötajatele andnud kuulmiskaitsevahendid (kõrvatropid, kõrvaklapid).	Kuulmislangus, mürastressi, väsimuse, ärevuse teke, tähelepanuvõime langus, keskendumisraskused.	<p>Kanda töökojas töötamisel kuulmiskaitsevahendeid ning väljastada töötajatele need dokumenteeritult.</p> <p>Kontrollida järjepidevalt (teostada sisekontrolle), et töötajad kannaksid nõutud tööprotsesside teostamisel kuulmiskaitsevahendeid.</p> <p>Töökoja töölistel tervisekontrolli käigus teostada audiomeetria kuulmisuuring.</p> <p>Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Pidada puhkepause võimalikult madala müratasemega keskkonnas (mille müratase soovituslikult ei ületa 40 dB(A)).</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>piirnormi 85 dB(A). Töötades suruõhuseadmetega ületab müratase piirnormi. Samuti on kõrge müratasemest ohustatud läheduses viibiv, parasjagu teisi tööülesandeid täitev kolleeg.</p> <p>Kestus: kuni 7,5 tundi. Müra tekitavate seadmete kasutus on igapäevaselt varieeruv.</p>				
Vibratsioon	<p>Allikas ja tüüp: kohtvibratsioon töötamisel käsitööriistadega ja seadmetega (elektriliste/aku/suruõhupõhiste käsitööriistade kasutamine). Üldvibratsioon poolautomaatseid ja automaatseid seadme pinke kasutades. Vibratsiooni tekitavate seadmetega töötatakse sisekeskkonnas, mis on riski leevendav tegur.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: ajaliselt korraga lühiajaline, kuid päeva jooksul korduvalt. Kokkupuude igapäevaselt varieeruv, sõltuvalt teostatavatest tööprotsessidest. Summaarselt kuni 50% tööajast.</p>	<p>Vibratsiooni tekitavate töövahenditega töö ei ole pidev, tööülesanded on vahelduvad. Töötajatele on ette nähtud regulaarsed puhkepausid.</p>	<p>Vibratsioonitõbi, kesknärvisüsteemi funktsionaalsed häired ja valud jalgades ning nimmepiirkonnas.</p>	<p>Regulaarsete puhkepauside pidamine. Tagada, et kaitsekindad hoiaksid käsi soojas ja kuivas. Roteerida järjepidevalt tööülesandeid, et vibratsiooni tekitavate käsitööriistadega/seadmetega ei toimuks tööd järjepidevalt. Kohtvibratsiooni tekitava seadmega järjest töötamisel tuleb iga 20 minuti tagant seade seisata ja kätele paariminutilise puhkepaus anda. Kui kätes on tunda surinat, peatada töö ja puhata.</p>	II
Valgustus ja nägemist mõjutavad tegurid	<p>Tööpinna valgustatuse tase: ei ole mõõdetud. Valgustid paiknevad töökojas hajusalt, valdavalt on seadmete kohal, tööpindade kohal kohtvalgustid olemas. Võimalik on kasutada teisaldatavaid kohtvalgusteid. Subjektiivsel hinnangul on valgustus erinevatel töökohtadel vastav Eesti töökohavalgustuse standardis erinevates tööprotsessides välja toodud piirnormidele piisav. Töötajatel kaebusi ei esinenud.</p> <p>Peegelduvad pinnad: peegeldada võivad väliskeskkonnas lumi ja jää, sisekeskkonnas läikivad materjalid.</p> <p>Valgusräigus: kui vaadata otse valgustisse, otsese päikesevalguse korral tõstuste avamisel nende läheduses.</p>	<p>Valgustid paiknevad hajusalt tööruumide lagedes ning osaliselt kasutatakse töökohtade kohal kohtvalgusteid.</p>	<p>Silmalihaste väsimine ja ülekoormus st silmapinge. Peavalu. Nägemisteravuse langus, silmade punetus.</p>	<p>Tagada alati piisav valgustus kõigil töökohtadel. Enne töö alustamist veenduda, et valgustatus on töö teostamiseks piisav ning tagab ohutuse. Tagada, et kõik valgustid alati töökojas töötavad, et ennetada ebaühtlase valgustatuse tekkimist. Vajadusel kasutada lisavalgusteid, paigaldada seadmete kohale täiendavalt valgusteid. Tagada regulaarne valgustite puhastamine.</p>	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Elektromagnetväli	<p>Allikas: elektriseadmed, elektri kaablid, valgusallikad, kokkupuude erinevate sagedusvahemikega (lained, mitmesageduslik väli), seadmete juhtimiskraanid, kuvarid. Ohustatud isikud elektromagnetväljadest on enim rasedad ning meditsiiniseadmetega töötajad.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud, hinnanguliselt ei ületa piirnормi.⁸</p> <p>Kestus: tööpäeva vältel, 7,5 h.</p>	Töötajale on ettenähtud puhkepausid. Suurseadmetele tehakse regulaarselt hooldust teenusepakkujate, hooldustehnikute poolt.	Otsene mõju võib põhjustada ajutist ärritust või mõjutada tunnetust või muid aju või lihaste funktsioone, soojuslik mõju. Keharakkude mõjutamine, mõju silmanägemisele ja nahale. Kaudne mõju avaldub elektriliste meditsiiniseadmete, sh kardiostimulaatorite ja muude siiratud või kehal kantavate meditsiiniseadmete, näiteks passiivsete või aktiivsete implantaatide töös.	Tervisekaebuste esinemisel teha kindlaks, kas töökeskkonnas töötab riskirühma kuuluvaid inimesi ning kas mõne seadme kasutamine põhjustab töötajatel kehalist ja/või meelelist toimet (nt peapööritust, iiveldust, soojuslikku mõju, tajuga seotud häired). Selgitada välja elektriliste seadmete elektromagnetväljad (kasutusjuhendi alusel või arvutamise, mõõtmise teel). Vältida kokkupuudet tugevate kiirgusallikatega. Pidada regulaarselt puhkepause töökeskkonnast eemal, kus on kasutusel võimalikult vähe elektromagnetvälja kiirgavaid seadmeid. Kontrollida, hooldada elektri kaableid ja elektriseadmeid.	II
Mitteioniseeriv, ioniseeriv kiirgus	<p>Ohustatud isikud: keevitaja.</p> <p>Allikas: mitteioniseeriv kiirgus seadmete ekraanidelt, valgustitelt. Tehislikku optilist kiirgust põhjustavad keevitusseadmed (sh UV-kiirgus), infrapunakiirgus ja laserkiirgus, mis on keevitajal kasutusel. Väliskeskkonnas viibides lühiajaline kokkupuude otsese päikesekiirgusega (ultraviolettkiirgusega).</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: erinevate optilist kiirgust põhjustavate seadmetega töötamise aeg on varieeruv, summaarselt üle 50% tööajast.</p>	Töötajal on olemas tuletööde tegemise load. Tagatud on tulekindlate riiete, keevitusmaski kasutamine.	Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. UV – kiirgust väljastavad seadmed võivad ohustada nahka. Silma sarvkesta põletused, termoeffekt. Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. Kae, valgusest põhjustatud võrkkestakahjustus.	Väljastada vajalikud isikukaitsevahendid töötajale dokumenteeritult. Teha keevitustööd tulekindla riietuse ja jalanõudega. Kasutada keevitamisel UV filtriga kaitsemaski. Vajadusel varjestada kiirgav ala ning hoiatada kolleege keevitustööde alustamisest, et kolleegid oleksid ohuteadlikud. Tagada, et tööala oleks seatud keevitustöödeks sobivalt. Vältida pikaajalist kokkupuudet kiirgusallikatega ja otsest kontakti naha/kehaga. Veenduda enne kiirgust eralduvate seadmete kasutusele võtmist, et töötajad on saanud eelnevalt pädeva väljaõppe.	III

⁸ Elektromagnetväljade direktiivi 2013/35/EL rakendamise hea tava mittedisiduv juhend, Euroopa Komisjon, 2014

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: mitteioniseeriv kiirgus seadmete ekraanidelt, valgustitelt (luminofoor- ja led-lambid). Töötajatel ei ole otsest arvestatavat kokkupuudet mitteioniseeriva kiirgusega (infrapunakiirgus, ultraviolettkiirgus) ega laserkiirgusega.</p> <p>Väliskeskkonnas viibides lühiajaline kokkupuude otsese päikesekiirgusega (ultraviolettkiirgusega). Töötajatel ei ole kokkupuudet ioniseeriva kiirgusega.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: erinevate kiirguse tasemetega kogu tööpäeva vältel.</p>			<p>Vältida pikaajalist kokkupuudet kiirgusallikatega ja otsest kontakti naha/kehaga.</p> <p>Laserkiirguse, infrapunakiirguse kasutamisel vältida otsest nahaga kontakti ning kiirgusallikasse vaatamist.</p>	II
Radoon	<p>Allikas: tulenevalt määrusest tuleb teostada kõrgendatud radooniriskiga hoonetes radoonitaseme mõõdistused tööruumides.⁹ Ettevõtte tööruumid asuvad Jõgeva vallas, mis on kõrgendatud radooniriskiga maa-ala (allikas – Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu, 2018¹⁰, Keskkonnaministri määrus nr. 28 Lisa), mistõttu mõõdistuste teostamine hoonetes on vajalik. Tööruumid paiknevad I korrusel.</p> <p>Tööruumides puudub sundventilatsioon, osades ruumides esineb põrandakonarusi ning kohati ei ole teostatud regulaarset koristust, mis on riski süvendavad tegurid.</p>	<p>Teostatakse regulaarselt märgkoristust. Mõõdistused teostatud ning tulemused jäid alla piirnormide.</p>	<p>Radoonirikka õhu sisse hingamisel suureneb kopsuvähki haigestumise risk.</p>	<p>Parandada, tihendada tekkivad põrandakonarusid koheselt. Võimalusel sundventilatsiooni süsteemide ehitamine töökoja ruumidesse.</p>	II

⁹ https://www.riigiteataja.ee/akt/1110/3202/1013/KKM_m28_lisa_2021.pdf#; <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032021013>

¹⁰ https://www.riigiteataja.ee/akt/1110/3202/1013/KKM_m28_lisa_2021.pdf#

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Siseruumide õhutemperatuur	Tase: sisekliima parameetreid ei ole mõõdetud. Töötajatel kaebusi ei olnud. Õhutemperatuur tõuseb suvel, mistõttu võib esineda ruumides palavust ja umbseid tingimusi. Talvisel perioodil võib tulenevalt kütmisest olla tööruumides jahe. Kerge töö puhul on soojal aastaajal optimaalne õhutemperatuur 23-25°C, külmal aastaajal 20-24°C; keskmise raskusega töö puhul soojal aastaajal 21-23°C, külmal aastaajal 17-20°C.	Tagatud on pesemisruumi kasutamise võimalus.	Külmetushaigused, külmakangestus. Kõrge õhutemperatuur põhjustab ainevahetushäireid, kuumarabandust, väsimust.	Tagada töötajatele tööriiete kasutamine. Tagada ruumides optimaalne temperatuur igal aastaajal. Tagada ventilaatorite ja lisa soojendus/jahutussüsteemide kasutusvõimalus liiga kuumades või jahedates ruumides. Kanda alati temperatuurile vastavat riietust. Suvisel perioodil tagada töötajatele sagedasemate puhkepauside teostamine jahedas. Tarbida piisavalt joogivett.	II
Siseruumide õhu liikumise kiirus/ tõmbetuul. Õhuniiskus.	Allikas: tõmbetuult võib esineda tõstuste piirkondade läheduses, kui need on avatud. Tase: siseruumide õhu liikumise kiirust ei ole mõõdetud. Suhtelise õhuniiskuse taset ei ole mõõdetud, soovituslikult võiks jääda 40-60% vahele. Õhuniiskus sõltub vähesel määral ilmastikust.		Ainevahetushäired, külmetushaigused, liigesehaigused, limaskestade ärritused, keha ebaühtlane jahtumine, luu-lihaskonna vaevused, uimasus.	Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu, selga ja kaela katvaid riideid, et ennetada külmetumist. Hoida siseruumides töötamisel välisüksed kinni, kui läbi nende sõidukite liigutamist või liikumist ei toimu. Hoida õhu liikumise kiirus minimaalsena.	II
	Ohustatud isikud: töötaja, kes teostab parasjagu tööülesandeid pesulas. Allikas: pesulas on suure koguse vee ning töö spetsiifika tõttu õhuniiskustase normaalsest kõrgem, kus töötaja viibib. Kui välisüks hoitakse samal ajal lahti, siis võib madalam õhutemperatuur ja liigniiske keskkond põhjustada töötaja sagedasemat haigestumist. Liiga kõrge õhuniiskus võib põhjustada hallitusseente teket ruumis. Kõrge õhuniiskuse tase võib olla kaasuv ohutegur ja suurendada teiste ohutegurite mõju töötaja tervisele (nt temperatuur ja õhuniiskus).	Riskianalüüsi käigus ei tuvastatud visuaalselt hallitusseente kasvu. Pesulas tööd esineb harva, ei teostata igapäevaselt.		Teostada pikemaajalises pesula kasutamisel regulaarseid puhkepause pesularuumist väljaspool. Kanda sooja riietust, mis hoiab töötajat ka kuivana. Kontrollida visuaalselt regulaarselt ruumi hallitusseente esinemise suhtes. Tagada ruumis efektiivne ventilatsiooni toimimine ning hoida tõstust võimalusel talvisel ja niiskemal ajal suletuna.	II
Väliskliima	Ohustatud isikud: töötajad, kui täidavad tööülesandeid väliskeskkonnas (peamiselt sõidukite hoonest sisse või välja liigutamisel, kauba vastu võtmisel jms). Liikuva tööiseloomuga töötajad viibivad väljas, töökojast eemal pikema ajaperioodi vältel (elektrik, tehnikajuhid).		Külmetushaigused, kuumarabandus.	Riietuda vastavalt temperatuurile ja ilmastikule. Tagada töötajatele, kes teostavad väljas tööülesandeid talvejopede jm kasutamise võimalus. Talvisel perioodil kanda ka sooja pesu, et ennetada külmetumist.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Allikas: väliskeskonna ja siseruumide temperatuuride vaheldumine soodustab higistamist, külmetumist. Väliskeskonnaga kokkupuude on alla 50% tööajast. Talvisel ajal väliskeskonnas kokkupuude madalate temperatuuridega, suvel kõrgete temperatuuridega. Kokkupuude ka tuule ning vihmaga.			Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu ja kaela katvaid riideid. Pidada külmal aastaajal regulaarselt ja vastavalt vajadusele puhkepause soojas ruumis. Vältida soojal aastaajal keskpäeval päikese käes viibimist, vajadusel kanda mütsi ja juua regulaarselt vett.	
Õhuvahetus siseruumides ja värske õhu juurdevool, ventilatsioon	Allikas: tööruumides puudub sundventilatsioon, keevituse töökohas puudub efektiivne kohtäratõmme. Tagamata on efektiivne õhuvahetus. Vajadusel hoitakse tõstuksi avatuna, mis tingib tugeva tuuletõmbe tekke. Kestus: tööpäeva vältel, 8 h. Tase: ei ole mõõdetud siseõhu süsihappegaasi kontsentratsiooni.	Keevituslasse on lisandunud mobiilne äratõmme.	Peavalu, silmade ärritus, motivatsioonilangus, väsimus, pearinglus.	Tagada efektiivse õhuvahetuse toimimine kõigis tööruumides. Tagada keevitajal lisaks keevitusmaskile hingamisteede kaitsevahendite või puhuri kasutamine keevitustööde teostamisel. Hingamisteede kaitsevahendite kandmine keevitustööde teostamisel, sh ka samas ruumis läheduses viibivatel töötajatel. Teostada mõõdistused siseõhu süsihappegaasi kontsentratsiooni kohta tööruumides.	III
Elektrilöögioht	Allikas: elektrilöögioht katkise elektriseadme kasutamisel (nt katki on korpused, lülitusseadmed), kokku puutudes pingestatud juhtmetega. Seadmete parandustööde teostamisel on elektrilöögioht. Töötajad ise elektritöid ei teosta. Ettevõttes on olemas elektrik.	Töötajad ei teosta ise elektritöid (parandustöid). Kaablid olid riskianalüüsi teostamisel visuaalselt korras.	Elektrilöögist tingitud vigastused, südamerütmihäired, põletusvigastused.	Elektritöid on keelatud teostada vastava väljaõppeta. Elektroonika remonti võivad teostada selleks väljaõppe saanud töötajad, vajadusel eraldada ohtlik tööala (ohutusmärgistusega). Tagada nõuetele vastavus pidevalt elektriseadmeid kontrollides. Kahjustatud kaablite, muude elektriseadmete rikke korral teavitada sellest koheselt otsest juhti, kes korraldab vajalike meetmete rakendamise.	III
Tuleoht	Allikas: keevitamisel ning ketaslõikuri kasutamisel eralduvad sädemed võivad sattuda tuleohtlike kemikaalide või materjalide peale. Lisaks tuleohtlike kemikaalide kasutamine töökojas; sädemeid eraldavate seadmete kasutamisel tekkiv tuleoht, lühisega kaasnev elektrikaar.	Tuletööde teostajatel on olemas tuletööde tegemise load.	Põletusvigastused.	Märgistada töökojas tulekustutite asukohad ning tagada tulekustutitele alati vaba ligipääs. Taadelda regulaarselt kõiki kasutuses olevaid tulekustuteid. Tagada, et evakuatsiooniteed on märgistatud ning töötajad teaks hädaohu korral, kuidas käituda.	IV

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Riskianalüüsi teostamisel olid töökojas tulekustutite asukohad märgistamata, osadele tulekustutitele ligipääs takistatud ning osad tulekustutid taatlemata. ¹¹			Enne keevitustööde teostamist veenduda, et töökoja läheduses on tulekustutusvahendid, tuleohtlikud materjalid on töökojast eraldatud. Kanda nõutud isikukaitsevahendeid. Tagada, et tuletõid teostavad tuletööde luba omavad töötajad, kes vastutavad nõuetekohaselt töökoja jälgimise üle. Regulaarselt teha tuletööde osas täiendkoolitusi. Mitte hoida tuleohtlikke aineid otsese päikesevalguse käes ega sädemeid tekitavate töövahendite läheduses.	
Plahvatusoht	Allikas: surveseadmete (keevituse gaasiballoonid) plahvatus tulekahju korral. Allikas: tuleohtlike kemikaalide reageerimisel keskkonnaga. Allikas: lühisega kaasnev elektrikaar, kus sädeme tekkimisel võib olla kokkupuude nt süttiva vedeliku, gaasiga. Allikas: plahvatusoht rõhu maksimaalse näidu ületamisel (rehvirõhu kontrollimisel, suruõhutööriistade kasutamisel). Allikas: ettevõtte territooriumil töökoja hoone läheduses paiknev tankla, mis on lisanduv plahvatusohu riskitegur.	Gaasiballoone ei hoita otsese päikesevalguse käes.	Erinevad kehavigastused tulenevalt plahvatusetõsidsusest.	Uurida koostöös tanklateenust pakkuva firmaga ettevõtte vajadust plahvatusohu riskianalüüsi teostamiseks ning tagada, et Sadala Agro töötajad oleksid teadlikud, kuidas hädaolukorrale reageerida ja kuhu evakueeruda. Plahvatusohu riskianalüüsi tulemuste järgselt viia vajadusel ellu parandused, muudatused (vajadusel tanklafirma poolt). Hoida kemikaale suletult ning päikesevalgusest eemal. Kemikaalide jäägid koristada koheselt ning koguda selleks ette nähtud suletud kaanega anumatesse. Rehvidega töötamisel ei tohi ületada tootja poolt etteantud rehvirõhkusi. Mitte hoida gaasiballoone otseste küttekehade läheduses.	II
Muud ohud	Allikas: isikukaitsevahendite vale hoiustamine, kulunud ja määrdunud isikukaitsevahendid. Isikukaitsevahendeid hoiti osaliselt töökohtade vahetus läheduses, kus need on eksponeeritud õhus lenduvatele ja maapinnale ladestuvatele kemikaalide, aurude ja tahkete osakestele (metalliosakesed, tolmu), mis võivad mõjutada		Erinevate ohutegurite all välja toodud tervisemõjud, sõltuvalt teostatavast tööst, mis ohuteguritega töötaja kokku puutub ning kus on vajalik	Vahetada välja kulumisjälgedega ja tugevalt määrdunud isikukaitsevahendid, mille omadused võivad olla muutunud halvenenud. Leida kapid, hoiuruumid, kus on töötajatel võimalik isikukaitsevahendeid puhtana	IV

¹¹ Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule §8 lg 1

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	vahendite kaitseefektiivsust ja toimimist. Lisaks tuleb isikukaitsevahendeid regulaarselt puhastada tootja poolt ette nähtud viisidel.		isikukaitsevahendi kasutamine. Katkine, valesti hoiustatud isikukaitsevahend võib vähendada kaitsevõimet.	hoida. Kuna töötajad ei vii neid enda riietusruumides asuvatesse kappidesse, siis võimaldada leida hoiustamiskohad töökohtade vahetusse lähedusse. Isikukaitsevahendeid tuleb hoida ette nähtud kohtades, (suletud kapis, hoiuruumis) vajadusel ka eraldi kotis. Isikukaitsevahendeid tuleb vajadusel puhastada. Keelatud on hoiustada isikukaitsevahendeid avatud töökeskkonnas.	

FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID

Töökojas on kasutusel tulenevalt spetsiifilisest tegevusvaldkonnast hulganisti erinevaid seadmeid ja käsitööriistu: näiteks treipingid, freespingid, puurpingid, käiad, hüdrauliline press, lintsaed, balanseerimispink, montaažipingid, ketaslõikur, keevitusseadmed, telfer, käsikahveltõstuk, erinevad suruõhutööriistad nagu löökmutrivõti, needipüstol, haamer, trell, akutrellid, lööktrellid, autotõstuk, käsitungrauad, käsikahveltõstuk, tolmuimeja, töölauad, mehaanilised käsitööriistad nagu tangid, meislid, kruvi- ja mutrikeerajad, näpitsad, haamer, vaskaamer ja teised samalaadsed töövahendid, harjad, tolmuimeja pöranda puhastamiseks, noad jms. **Pesulas** on kasutusel survepesur, pesuainepritsid, tekstiilipesur.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Kukkumine, komistamine, libisemine	Allikas: libisemine märjal ja määrdunud põrandal (maha on sattunud õli, määrdeained, muud vedelikud, vahetult pärast märgkoristuse teostamist, talvisel perioodil lume ja sulavee sisekeskkonda sattumisel nt sõidukitega); kõrvalruumidesse liikudes uste lävepakude, trepiastmete taha, liikumisteedel olevate juhuslike esemete, varuosade ja juhtmete, ruumides olevate kõrgemate osade ja töövahendite otsa (nt autotõstuki osad), Põrandakattes esineb osaliselt konarusi ning liikumisteed on osaliselt takistatud. Töökoda on piisavalt ruumikas tagamaks ohutu liikumise töökohtade ümber. Töökojas olid tööalad ja liikumisteed märgistamata. Laadimistöstuki ääred ja ümbruse põrand olid eristatavalt märgistamata.		Traumad, luumurrud, põrutused, muljumised.	Märgistada töökojas liikumisteed, tööalad, tõstuste jalakäijate uste lävepakud, laadimistöstuki ääred, selle ümbruses olev põrandapind ning vajadusel muud konarused, ohtlikud kohad. Kanda libisemiskindlaid turvajalanõusid, liikudes olla tähelepanelik. Talvisel ajal puhastada või kuivatada liikumisteed ja tõstuke esine. Teostada väliterritooriumil libedustõrjet ja lumekoristust. Põrandapindade puhastamisel teostada väheniisket koristust. Vajadusel võtta kasutusele libeda põranda märgistus. Regulaarselt kontrollida liikumisteede korrasolekut, sh koristust.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Kanali ääred on eristatavalt märgistatud. Tõstuste jalakäijate uste osa lävepakud olid märgistamata.</p> <p>Allikas: libe liikumistee väliskeskkonnas. Talvisel ajal võib väliskeskkonnas olla libe (lumi-jää), mis soodustab kukkumist. Pesulas tuleb töötada märgades-libedates tingimustes.</p> <p>Allikas: töötajate ettearvamatu käitumine – mööda sõidukit üles küünitamine ja kukkumine ning muud inimfaktoriga seotud lisaohud.</p> <p>Allikas: kukkumine/komistamine seadmete läheduses, ohtlikud avaused seadmete ümber.</p>			Hoida liikumisteed takistustest vabad. Vedelike maha sattumisel koristada need esimesel võimalusel.	
Ohtlikud pinnad, sisselõike oht	<p>Allikas: sisselõige või torge lõikeriistadega (noad) ja seadmetega töötamisel (millel on teravad osad (nt lõiketerad, servad)).</p> <p>Allikas: metalldetailidega/varuosadega, kahjustunud sõiduki osadega töötamisel vigastusoht teravate äärtega kokku puutumisel.</p> <p>Allikas: tõstukesed on automaatse pidurdussüsteemiga. Peamiselt esineb käte, sõrmede piirkonna vigastusoht.</p>	Tõstustele teostatakse regulaarset hooldust.	Sõrme- ja käevigastused. Torkehaavad, lõikehaavad, põletusvigastused.	Kanda detailide käsitlemisel sobivaid kaitsekindaid.	II
Kukkumine kõrgustest	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: võimalik kukkumine ohutusnõuete rikkumisel sõiduki kabiini minnes sel hetkel, mil sõiduk paikneb tõstukil. Kukkumise oht sõidukikabiinist (eriti traktori ja veoki) välja ja sisse liikumisel, maha hüppamisel, välja kukkumisel.</p> <p>Allikas: kukkumine/komistamine redeliilt. Redelitele ei ole teostatud kontrolli.</p> <p>Allikas: riskianalüüsi teostamisel oli kasutuses amortiseerunud, kehtiva kontrollita ja hooldamiseta telfer, mille teisaldusköiel oli visuaalselt märgata samuti juba lahtist kiudu. Telfrit kasutatakse sagedasti suurte raskuste teisaldamiseks.</p>	Töötajad on ohuteadlikud.	Erinevad kehavigastused.	<p>Kõrvaldada amortiseerunud telfer töökojast kuni selle parandamiseni/kontrollimiseni, võimalusel asendada töövahend uue, tööks nõuetekohase ja ohutu telfriga. Teostada telfrile regulaarselt hooldust ja kontrolle vastava hooldusfirma poolt.</p> <p>Kanda telfriga töötamisel kaitsekiivrit/turvanokkmütsi, kui detaili teisaldatakse põrandast kõrgemal kui 1,2 meetrit.</p> <p>Tööd tuleb teha vastavalt ettevõttes ettenähtud remondijuhistele. Keelatud on tõstukil oleva sõidukisse ronimine. Keelatud on sõidukikabiinist maha hüppamine.</p>	IV

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				Määrata käskkirjaga redeli kontrollide teostaja ning teostada regulaarselt dokumenteeritult redelite korrasoleku kontrolli. Kasutada tööks sobiva kõrgusega redelit (et töötamisel ei tuleks küünitada). Järgida redelil töötamisel ohutusjuhendeid. Kõrvaldada tööks mitte sobilikud redelid regulaarselt töökeskkonnast. Vajadusel töötajate täiendkoolitamine.	
Seadmete liikuvad ja teravad osad	Allikas: seadmete liikuvad ja pöörlevad otsakud, pöörlevad kettad/tallad. Võimalikud esinevad ohud: trellide, ketaslõikuri, käia, pöörlevate osadega pneumotööriistade ja teiste elektriliste seadmete kasutamisel sõrmede vigastamine vastu pöörlevat otsakut/osa minnes (sh kaasahaaramise oht). Kokkupuude detailide teravate servadega. Nugade, käärade kasutamine. Allikas: seadmete kasutamisel, millel on liikuvad ja pöörlevad osad, ohtlikud avad, võib esineda ettevaatamatul ja ohutusnõuetele mittevastaval kasutamisel muljumist, torkeid, löikeid ja muid mehhaanilisi vigastusi. Enese vigastamine, kui survepesuri veejuga vastu keha läheb. Osadel seadmetel puuduvad kaitseadised ja kaitsekatted.	Osadel seadmetel on olemas toimivad kaitseadised. Uutel seadmetel on kasutusel kõik tootjapoolsed kaitseadised.	Sõrme- ja käevigastused. Torkehaavad, löikehaavad, põletusvigastused.	Kasutada seadmete puhul alati kaitsekatteid või teisi kaitseadiseid, kui tootja on nii ette näinud. Mitte peatada kätega seadmete liikuvaid osasid. Tööriistade otsakute vahetamisel tuleb tagada, et seade on vooluvõrgust/suruõhuühendusest eemaldatud ning kätt ei hoita lülitil, et ennetada seadme iseeneslikku käivitumist. Hoida pöörlevate ja liikuvate otsakutega seadmete kasutamisel liikuvaid osi endast ja teistest eemal. Vältida survepesuri suunamist enese kehale.	III
Kukkuvad esemed	Ohustatud isikud: kõik töötajad. Allikas: ebakorrektselt paigutatud varuosad ja töövahendid riulitele, tööpindadele. Käest või tõstevahendilt kukkuv ese (töövahend, varuosa). Allikas: esemed võivad kukkuda ka peakohast kõrgemalt (nt konstruktsioonielemendid, tõstuks elektroonilise rikke korral). Allikas: käed ja kindad võivad olla õlised ning seetõttu on töövahendite käes hoidmine raskendatud.	Töötajatele on väljastatud turvajalanõud. Kui kindad on muutunud õliseks ning töövahendite käes hoidmine raskendatud, vahetatakse kindad uute vastu välja.	Erinevad kehavigastused, peavigastused, surm.	Teostada tööülesandeid vastavalt tootjatehaste poolt ettenähtud remondijuhistele. Kanda turvajalanõusid, et kaitsta enda jalgu kukkuvate esemete eest. Paigutada varuosad ja töövahendid alati korrektselt ettenähtud kohta. Lisaks tungrauale tuleb kasutada tugipukke, et ennetada tungraua alla vajumist.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Allikas: sõiduki all töötades või kanalis viibides võib töövahend või detail näole kukkuda; tungraualt võib sõiduki osa alla vajuda; sõiduki osa võib alla kukkuda tõstevahendilt ja muud ettenägematud ohuolukorrad.</p> <p>Allikas: alla vajuvad tõstukid, tõstukilt alla kukkuv sõiduk (nt kui käpad on valesti pandud, ei ole lukustatud).</p> <p>Allikas: ettenägematud ohud väliskeskkonnas (nt jääpurikad).</p>	<p>Üldiselt ei ole vajalik pikaajaline auto all töötamine.</p> <p>Autotõstukite hooldus on regulaarne ja registreeritud hooldusfirma poolt.</p>		<p>Enne töö alustamist veenduda, et tõstevahendid on püsivad ning on välistatud sõiduki või selle osade alla vajumine.</p> <p>Enne ülestõstetud ukse alt läbikõndimist veenduda, et uks on püsivalt avatud.</p>	
Löögi saamine liikuvalt objektilt	<p>Allikas: löögi saamine töökojas ja väliterritooriumil liikuvalt sõidukilt.</p>	Töötajad on ohuteadlikud.	Jalavigastused, kehaosade muljumine, käevigastused, peavigastus, surm.	Töökojas ja territooriumil liikudes olla tähelepanelik. Sõidukiga töökohalt liikuma hakkamisel veenduda ohutuses ja selles, et kaastöötajad on märganud. Jälgida ümbrust.	I
Muljumise või kinnijäämise oht	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: töökojas on tõsteseadmetel konstruktsiooniosad, kuhu on võimalik ennast ära lüüa.</p> <p>Allikas: kehaosade kinnijäämine detailide või varuosade vahele, riiete kinni jäämine seadmete osade külge.</p> <p>Allikas: sõrme vigastamine haamriga või muu töövahendiga, detailiga, mida teisaldatakse ümber (sõrm või jalg jääb alla, vahele).</p> <p>Allikas: sõrmed võivad jääda tõstevahendite osade vahele.</p> <p>Allikas: pea ära löömine, kui sõiduk on tõstukil (sõiduki all töötades, kanalis viibides), vastu sõiduki osi.</p>		Erinevad kehavigastused (käte, jalgade vigastused), traumad.	<p>Kanda turvajalanõusid.</p> <p>Mitte kiirustada tööalade ümber liikumisel ja töökojas tööülesandeid täites.</p> <p>Kasutada ette nähtud tõstevahendeid.</p> <p>Sõiduki reguleerimine kõrgusele, mis võimaldab tööd teha pead lüümata.</p> <p>Kanalis töötades kasutada kaitsekiivrit/turvanokkmütsi.</p>	II
Kontrolli kaotamine sõiduki/masina üle	<p>Allikas: auto, traktor, veok, tõstukid, seadmed. Kontrolli kaotamine töövahendi üle, kui seda ei kasutata nõuetekohaselt.</p>	Töötajad on ohuteadlikud. Sõiduaudet, veokit, traktorit juhtivatel töötajatel on olemas	Erinevad kehavigastused.	<p>Juhinduda seadmetega töötamisel spetsiifilise seadme ohutusjuhendist.</p> <p>Autoga liigeldes järgida liikluseeskirju ning piirkiirust.</p> <p>Kontrollida töötaja tööle asumisel vastava kategooria juhiloa olemasolu. Teavitada</p>	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
		vastava kategooria juhiloal.		tööandjat kohevalt juhtimisõiguse peatumisest.	
Liiklusõnnetused	<p>Ohustatud isikud: töötajad, kes täidavad tööülesandeid autoga sõites.</p> <p>Allikas: sõidukiga töökohustusi täites võivad töötajad sattuda liiklusõnnetusse, kaotada kontrolli sõiduki üle. Ohu suurus sõltub sõiduki kasutamise ajast, liiklustihedusest, vajadusest kiirustada, sõiduki seisukorrast, sõidustiilist, liikluseeskirjade täitmisest.</p> <p>Ka teised sõidukid liikluses on potentsiaalsed ohuallikad.</p> <p>Allikas: löögi saamine liikuvalt sõidukilt (tänaval, parklaalal liikudes), samuti ettevõtte territooriumil liikudes.</p>	Töötajad on ohuteadlikud. Sõidukiga sõidetakse üldiselt selle töökojast sisse või välja liigutamiseks.	Liiklusõnnetuse korral vigastused ehmatusest surmani.	<p>Hooldada sõiduvahendeid regulaarselt. Sõitu minna puhanult, järgida liikluseeskirju ja roolis olles kasutada telefoniga rääkimisel "käed vabad" süsteemi.</p> <p>Olla liikluses tähelepanelik ning mitte teostada tähelepanu vähendavaid tegevusi. Järgida piirkiirust.</p> <p>Väliterritooriumil liikudes olla tähelepanelik, kõigile nähtav. Pimedal ajal kanda helkurit.</p>	II
Töövahendi või protsessis esinev lõhkemine või purunemine	<p>Allikas: rehvi purunemine (kui see on kahjustatud) rehvi kontrollimisel.</p>		Erinevad kehavigastused, traumad.	Tööd tuleb teha vastavalt ettenähtud remondijuhistele. Mitte ületada maksimaalset rõhku, mis rehvitootja on lubanud.	II
Eemale paiskuvad osakesed	<p>Allikas: suruõhu ja suruõhu seadmete kasutamisel eemale paiskuvad metalli osakesed.</p> <p>Allikas: vedeliku (sh. kemikaalide) pritsmed. Sõidukilt eralduda võivad osakesed, pori suruõhu tööriistade (sh pesulas survepesuri, pesuseadmete) kasutamisel.</p> <p>Allikas: suruõhul käsitööriistade kasutamisel vajutusel eemale paiskuda võivad detailid, metalliosad.</p> <p>Allikas: töötamisel keevitus-, lihvimisseadmetega (sh käi, ketaslõikur) eralduvad sädemed, detailide osad, metallitolm.</p> <p>Riskianalüüsi teostamisel puudusid töökojas näokatte (kaitsevisiiri) kohustusmäärgistused, silmadušid.</p>		Erinevad kehavigastused, silmade vigastused.	<p>Tagada, et kõigil töökohtadel/seadmetel, kus eralduva töö käigus osakesed on olemas kaitsevisiiri kohustusmäärgistus. Tagada silmadušide kasutusvõimalus. Kontrollida isikukaitsevahendite kandmist ja kaitseadiste kasutamist regulaarselt.</p> <p>Juhinduda kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest ja kanda väljastatud näokatet, kaitsemaski kokku puutudes võimalike eemale paiskuvate osadega. Kanda näokatet suruõhuga detailide puhastamisel.</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Külmad, kuumad pinnad	Allikas: pöörlevate ja liikuvate seadmete kuumad osad tööprotsessi järgselt (lõiketerad, otsakud), keevituse järgselt kuumad pinnad, detailide kuumad pinnad. Talvisel ajal välitingimustes külmad metallpinnad. Kokkupuude sõiduki kuumade osade, pindadega.		Põletusvigastused, külmakahjustused.	Vältida kokkupuudet kuumade pindadega, kanda vajadusel sobivaid kuumakindlaid kaitsekindaid. Arvestada, et vahetult pärast tööprotsessi võivad liikuvad seadmete osad olla kuumad ning lasta neil eelnevalt vajadusel jahtuda. Võimalusel lasta ka sõiduki osadel enne tööprotsesside alustamist jahtuda. Talvisel ajal vältida otsest kokkupuudet külmade metallpindadega.	II

KEEMILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonnaohtlik); kemikaalide aurud	Allikas: erinevad kasutatavad liimid (sh nende aurud), määrdeained, puhastusvahendid, pesu- ja hooldusvahendid. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: varieeruv, sõltuvalt teostatavast tööst. Allikas: selgitada välja, kas kasutatakse tööks kemikaale, mis sisaldavad rohkem kui 0,1 massiprotsenti diisotsüanaate (nt MDI, TDI, HDI, IPDI, NDI). Tase: ei ole mõõdetud.	Kemikaale hoitakse suletult. Toimub jäätmete kogumine (ohtlikud jäätmed eraldi). Töötajatele on antud tööriided.	Kemikaalid võivad ärritada silmi ja nahka. Võib tekkida peapööritus, hingamisteede ärritus, mürgistus, peavalu. Sõltuvalt kemikaalist erinevad tervisekahjud.	Tagada kõikide kasutatavate ohtlike kemikaalide ohutuskartide kättesaadavus töötajatele. Teostada töökojas mõõdistused tolmusisalduse ja keevitusgaaside kohta õhus. Töötajad, kes kasutavad tööks diisotsüanaate sisalduvaid kemikaale, tuleb läbida nende kasutamiseks vastav koolitus. Regulaarselt teha inventuuri kasutuses olevate keemiliste ainete ja ohutuskartide olemasolude kohta. Enne kemikaali kasutamist tuleb tutvuda selle ohutuskardiga. Nõutud isikukaitsevahendite kandmine tulenevalt kemikaali ohutuskardis sätestatust. Pesta käed pärast kemikaaliga kokkupuudet. Keelatud on töökojas tarbida sööke ja jooke ning hoiustada lahtiseid toiduanumaid, kruuse tööruumides.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				Kemikaale tuleb hoiustada suletud, nõuetekohaselt märgistatud anumates teistest esemetest eemal. Piserdatava kemikaali kasutamisel vältida aurude sisse hingamist, pea viimist pihustusvälja. Teostades töid, kus võib olla oht, et vedelikupritsmes (töö kemikaalidega), gaasid, aurud või aerosoolid võivad silma sattuda, tuleb kasutada alati kaitseprille või näokatet.	
Aurud, gaasid, suits	Allikas: sõidukite heitgaasid, keevitusel eralduvad gaasid. Keevitusel kasutatavad erinevad keevitusgaasid. Keevitamisel eraldub nn keevitussuitsu, mis sisaldab kahjulikke ühendeid aerosoolide osakeste (alla 10 µm) näol, metalliaurusid ja gaase. Tööruumides puudub sundventilatsioon ja efektiivne kohtäratõmme keevitustöökohal. Keevitaja ei kannu keevitustööde teostamisel keevitusmaski all hingamisteede kaitsevahendit ega keevitusmaskile lisanduvat värsket õhu puhurit. Tüüp: toksiline. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: varieeruv, tööpäeva jooksul vähemalt 5 tundi.		Peavalu, keskendumisraskused, mürgitused, lämbumised, limaskestade ärritus. Mürgitus, lämbumine. Alzheimeri tõbi.	Tagada töökojas/keevitustöökohal efektiivse sundventilatsiooni toimimine, keevitamisel lisaks efektiivne kohtäratõmme. Keevitust teostada vaid hästi ventileeritud ruumis. Tagada keevitajal lisaks keevitusmaskile hingamisteede kaitsevahendite või puhuri kasutamine keevitustööde teostamisel. Hingamisteede kaitsevahendite kandmine keevitustööde teostamisel, sh ka samas ruumis läheduses viibivatel töötajatel. Mitte seista töötavast sõidukist tuleva heitgaaside läheduses. Mitte lasta sõidukil siseruumides ilma heitgaasikogujata pikaajaliselt töötada. Vajadusel paigaldada heitgaasikogujad. Vajadusel tuleb ruumi koheselt tuulutada või seadmed seisata ja ruumist töötajatel ise lahkuda.	IV
Tolm	Allikas: olmetolm. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: tööpäeva vältel.	Iga töötaja peab pärast töö lõppu oma töökoha ära puhastama.	Hingamisteede ja silmade ärritus, allergiline nohu.	Teostada regulaarselt märgkoristust (sh ka töökohtadel).	II
Metallitolm	Allikas: metallitolm tekib metallitöötlemisseadmete kasutamisel. Kestus: varieeruv, kuni 5 tundi. Töökeskkonnas puudub efektiivne õhuvahetus ning keevitaja, teisi metallitöid tegevad		Allergia, hingamisteede ärritused, kopsu kahjustused,	Tagada kõikidel töökohtadel alati efektiivne õhuvahetus. Kanda metallitolmu tekkimisel sobivat hingamisteede kaitsevahendit. Teostada regulaarset märgkoristust.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	töötajad ei kasuta hingamisteede kaitsevahendit.		kõhimistunne, metallipalavik.		
Lateksiallergia	Allikas: kummikindad, mis sisaldavad erinevaid keemilisi komponente. Nende pikaajalisel kandmisel lähevad käed niiskeks.	Töölaad on muutuv ning kinnaste kandmine ei ole pidev.	Naha ärritused, nahalööve, konjunktiviit, naha punetus.	Kummikinnas tuleb panna alati kuivadele ja puhastele kätele (ei ole kreemitatud). Käsi tuleb pesta jaheda veega ja korralikult kuivatada; töö ajal ei tohi kanda käekella ja sõrmuseid, sest ehted hoiavad nahal niiskust ja aitavad kaasa niiske keskkonna tekkimisele. Puhkepauside ajal ja töö lõppedes kanda kätele rasvast kreemi.	I

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

Vt täpsemalt kontori töökeskkonna riskianalüüsist.

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

Vt täpsemalt kontori töökeskkonna riskianalüüsist.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Raskuste käsitsi teisaldamine	Teisaldatav objekt ja mass: autoosad (nt detailid, mis kaaluvad kuni 30 kg). Suurte raskuste teisaldamine ei ole pidev (alla 30 min kokku ühes vahetuses). Rohkem teisaldatakse tööriistu, detaile, varuosi, mida kasutatakse erineval kõrgusel. Kehaasend: ülakeha kallutamine ette üle 30°, teisaldades samaaegselt liikumine. Riskihinne arvutusmeetodi abil mehed: 5-10 kg: 1+4+0=5x2=10 ehk II 10-20 kg: 2+4+0=6x2=12 ehk II 20-30 kg: 4+2+0=6x1=6 ehk I	Raskuste teisaldamine vastavalt võimetele. Raskuste teisaldamine ei ole pidev. Suuremõõtmelisi autoosi teisaldatakse kahekesi või kasutatakse võimalusel tõstmisabivahendeid.	Füüsiline ülekoormus, seljavigastused, käte ja randmete vigastused.	Raskuste teisaldamisel tuleb juhinduda raskuste käsitsi teisaldamise ohutusjuhendist. Tõsta raskusi vajadusel pigem mitmekesi. Järgida õigeid töövõtteid, hoida raskuste teisaldamisel selg võimalikult sirge, raskus keha lähedal. Võimalusel kasutada alati tõstmisabivahendeid.	II

<p>Sundasendid, liikumisruum</p>	<p>Allikas: sundasendid varieeruvad tööpäeva jooksul. Peamiselt tehakse tööd ülakeha ettekallutatud asendis (üle 20°); seisev tööasend; käed kehast ees staatilises asendis (ei ole toetatud), kükitamine; töövahendite käsitlemisel töötamine painutatud sõrmedega.</p> <p>Kestus: seisev tööasend vaheldub liikumisega. Erinevates sundasendites viibimine sõltub tööprotsessist, kuid üldiselt ei viibita ühes asendis üle 5 minuti järjest.</p>	<p>Töötajad saavad asendit muuta vastavalt vajadusele, teostada puhkepause.</p> <p>Vastavalt tööprotsessile on võimalik tööd teha ka istudes.</p>	<p>Käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, liigeseümbrise pauna haigused, õlaliigese bursiit, seljavaevused, Tietze sündroom. Vereringehäired, jalatursed, jalavalud; villid; Achilleuse kõõluse põletik; veresoonte laiendid; põia ortopeedilised muutused, sh lampjalad; põlveprobleemid; kaela ja õlgade kangus; halb rüht; suurenenud risk põlve või puusa artriidiks; lihasvalu ja – väsimus.</p>	<p>Teostada regulaarselt lühiajalise puhkepause (iga 20 minuti järel 20-30 sekundit). Sirutada regulaarselt selga. Vältida viibimist ebaloomulikus asendis, kasutada abivahendeid. Seistes rakendada koormust võrdselt mõlemale jalale, et ennetada ühe jala üle koormamist. Vältida pikaajaliselt seismist ühe koha peal. Roteerida tööülesandeid ja tööasendeid. Tulenevalt töökeskkonna ohuteguritest, tagada, et töötajad läbiksid tervisekontrolli.</p>	<p>III</p>
<p>Samalaadsed korduvliigutused</p>	<p>Allikas: töövahendite käsitlemisel ja tööülesannete täitmisel korduvad sõrmede ja randmeliigeste painutused; ülakeha kallutused ette ja küljele üle 30°, ülakeha pöörded, käte ja randmeliigeste liigutamine keha ees väikeste trajektooriga; õlaliigese viimine kehast eemale (nii kõrvale kui ka ette) üle 30°.</p> <p>Liigutuste kestus: muutuv; liigutused vahelduvad, kuid summaarselt tehakse samalaadseid liigutusi kätega üle 50% tööajast.</p>	<p>Tööülesanded roteeruvad. Töötajad saavad asendit muuta vastavalt vajadusele, teostada puhkepause.</p>	<p>Karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, küünarliigese bursiit, lihaste ja kõõluste kahjustused, liigeseümbrise pauna haigused, põlvekedraesine ja põlvekedraalne bursiit, õlaliigese bursiit, ülekoormushaigus, seljavaevused.</p>	<p>Teostada regulaarselt puhkepause. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Töötada võimalikult sirge seljaga. Roteerida tööülesandeid ja tööasendeid. Kasutada ohutuid töövõtteid, liigutused olgu sujuvad. Tulenevalt töökeskkonna ohuteguritest, tagada, et töötajad läbiksid tervisekontrolli.</p>	<p>III</p>

PESULAS TÖÖTAMINE

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Raskuste käsitsi teisaldamine	<p>Teisaldatav objekt ja mass: enamasti liigutakse töökohal pesuainepritsiga, survepesuriga mis kaalub alla 10 kg.</p> <p>Kehaasend: ülakeha kallutamine ette kuni 30 kraadi, teisaldades samaaegselt liikumine.</p> <p>Riskihinne arvutusmeetodi abil mehed: 1+2+0=3x1=3 ehk I</p>	Raskuste teisaldamine on harv.	Füüsiline ülekoormus, seljavigastused, käte ja randmete vigastused.	Raskuste teisaldamisel tuleb juhinduda raskuste käsitsi teisaldamise ohutusjuhendist. Järgida õigeid töövõtteid, hoida raskuste teisaldamisel selg võimalikult sirge, raskus keha lähedal.	I
Sundasendid, liikumisruum	<p>Allikas: seisev tööasend, käed kehast ees staatilises asendis (sh õlgade kõrgusel) survepesuri käsitsemisel, küünarliigesed painutatud asendis; ülakeha painutust ette ja küljele üle 30°; töötamine painutatud randmete ja sõrmedega. Pestakse ka kõrgeid sõidukeid.</p> <p>Pesemisel viibitakse erinevates sundasendites (tulenevalt sõiduki pesemise kohast).</p> <p>Kestus: esineb sundasendeid, mille kestus ja asend sõltuvad teostatavast tööoperatsioonist. Korruga on sundasend keskmiselt paar minuti pikkune, kuid tööprotsessi jooksul korduv. Seisev tööasend vaheldub liikumisega.</p>	Töötaja saab asendit muuta vastavalt vajadusele, teostada puhkepause. Pesulas ei teostata tööülesandeid igapäevaselt ega pikaajaliselt.	Käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, liigeseümbrise pauna haigused, õlaliigese bursiit, seljavaevused, Tietze sündroom. Vereringehäired, jalatursed, jalavalud; villid; Achilleuse kõõluse põletik; veresoonte laiendid; põia ortopeedilised muutused, sh lampjalad; põlveprobleemid; kaela ja õlgade kangus; halb rüht; suurenenud risk põlve või puusa artriidiks; lihasvalu ja -väsimus; kõrge vererõhk; südame- ja vereringe probleemid.	Teostada regulaarselt puhkepause. Vältida viibimist ebaloomulikus asendis, kasutada abivahendeid. Seistes rakendada koormust võrdselt mõlemale jalale, et ennetada ühe jala üle koormamist. Vältida pikaajaliselt seismist ühe koha peal.	II

Samalaadsed korduvliigutused	<p>Allikas: tööülesannete täitmisel ja töövahendite käsitlemisel randmeliigeste painutused, sõrmedega päästikule vajutamine ja hoidmine; küünarliigese painutused üle 90°; õlaliigese viimine kehast eemale ja tagasi (sh kehast ette ja kõrvale üle 30°); ülakeha kallutused ette ja küljele üle 30°.</p> <p>Liigutuste kestus: muutuv; liigutused vahelduvad, kuid kätega seotud liigutused korduvad tööprotsessi vältel. Korduvate liigutuste kestus sõltub tehtavast tööoperatsioonist.</p>	Pesulas ei teostata tööülesandeid igapäevaselt.	Karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, küünarliigese bursiit, lihaste ja kõõluste kahjustused, liigeseümbrise pauna haigused, põlvekedraesine ja põlvekedraalne bursiit, õlaliigese bursiit, ülekoormushaigus, seljavaevused.	Teostada regulaarselt puhkepause. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Töötada võimalikult sirge seljaga. Roteerida tööülesandeid ja tööasendeid, töökätt.	I
------------------------------	---	---	--	--	---

EHITUSTÖÖLISTE, ELEKTRIKU TÖÖKESKKONNA RISKIANALÜÜS

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Ehitustöölised viibivad peamiselt erinevates ruumides, ehitusobjektidel ettevõtte territooriumil erinevaid ehitus-, paigaldus- ja korrastustöid tehes. Töötajad teostavad ehitusel erinevaid tööetappe, peamiselt erinevate konstruktsioonide ehitus-, paigaldustööd, kuid samuti esineb viimistlustöid, torustiku, ventilatsiooni paigaldustöid, väiksemahulisi elektritöid. Elektrik teostab sarnaselt ehitustöölisele tööülesandeid erinevatel objektidel ning erinevates oludes tehes peamiselt elektriga seonduvaid töid. Esineb kõrgustes töid, kasutades vajadusel ka käär- ja korvtõstukeid. Töötajad katustel üldiselt ei tööta ning keevitustöid ei teosta. Tuletöödest teostatakse tööd vahel ketaslõikuriga. Aeg-ajalt käiakse tööriistade hoiustamise ruumis tööriistu vahetamas, hooldamas (puhastamas).

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Terviseohu	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Müra	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: kasutatavate seadmete (suruõhu seadmed, erinevad saed, ketaslõikur, naelapüstol, kompressor, akutrell jm) müra (sh erinevatel ehitusobjektidel kõrvaltöölise tööülesannete teostamisest tingitud taustamüra).</p> <p>Tüüp: taustamüra, impulssmüra.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Ületab seadmete kasutamisel kohati piirnorme, tulenevalt seadmete kasutusvajadusest ning</p>	Töötajatel on kuulmiskaitsevahendid.	Kuulmislangus, mürastressi, väsimuse, ärevuse teke, tähelepanuvõime langus, keskendumisraskused.	<p>Väljastada kuulmiskaitsevahendid nõuetekohaselt töötajatele.</p> <p>Kanda kuulmiskaitsevahendeid seadmetega töötamisel ning ehitusobjektidel viibides, kus müratase on kõrge (sh läheduses viibivad kolleegid).</p> <p>Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Pidada puhkepause võimalikult madala müratasemega keskkonnas (mille müratase soovituslikult ei ületa 40 dB(A)).</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase	
	<p>ümbritsevatest tingimustest, müra tase varieerub objektidel.</p> <p>Kestus: kuni 7,5 tundi.</p>					
Vibratsioon	<p>Allikas: kohtvibratsioon töötamisel käsitööriistadega (puurimisseadmed, suruõhuseadmed, saed jms (sh haamri löök), liikumisel tõstukiga).</p> <p>Tüüp: üldvibratsioon tõstukitega liikumisel, seadmete töötamisel (ka kõrval olevate tööliste seadmete töötamisel); kohtvibratsioon käsitööriistade – erinevate suruõhukäsitööriistade kasutamisel (eriti haamri kasutamisel, mil löögi teostamisel on surve randmele).</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Kohati ületab piirnorme, tulenevalt seadmete kasutusvajadusest ning ümbritsevatest tingimustest, vibratsiooni tase varieerub objektidel.</p> <p>Kestus: kuni 5 h tööpäeva jooksul.</p>	Töötajatele on ette nähtud puhkepausid. Tööülesanded vahelduvad, vibratsiooni tekitava seadmega töö ei ole pidev.	Vibratsioonitõbi, kesknärvisüsteemi funktsionaalsed häired ja valud jalgades ning nimmepiirkonnas.	Regulaarsete puhkepauside pidamine. Roteerida järjepidevalt tööülesandeid, et vibratsiooni tekitavate käsitööriistadega/seadmetega ei toimuks tööd järjepidevalt. Mitte töötada vibratsiooni tekitava seadmega järjest üle 20 minuti. Vajadusel väljastada töötajate kohtvibratsiooni vähendavad kaitsekindad. Kui kätes on tunda surinat, peatada töö ja puhata.	II	
Valgustus ja nägemist mõjutavad tegurid	<p>Tööpinna valgustatuse tase: tehisvalgustihedust ei saa hinnata, sest tööobjektid muutuvad, mistõttu tase objektidel varieerub. Üldiselt on tagatud piisav valgustus üldvalgustite ja kohtvalgustite näol.</p> <p>Valgusräigis: kui vaadata otse valgustisse, otsese päikesevalguse korral.</p> <p>Peegelduvad pinnad: objektidel olevad võimalikud klaas-, plast- ja kilepinnad.</p> <p>Aknakatete olemasolu: tulenevalt objekti eripäradest.</p> <p>Valgustite asukoht tööpinna suhtes: tulenevalt objekti eripäradest.</p>	Töötajad saavad kasutada objektil töötades lisaks kohtvalgusteid.	Silmalihaste väsimine ja ülekoormus st. silmapinge. Peavalu. Nägemisteravuse langus, silmade punetus.	Enne töö alustamist veenduda, et valgustus on töö teostamiseks piisav ning tagab ohutuse.	Objektidel töötades kasutada vajadusel alati lisavalgusallikaid (kohtvalgustid, peavalgustid). Seadmetega töötades on soovituslik alati kasutada peavalgustit, eriti hämaramates tööruumides ja välitingimustes.	II
Elektromagnetväli	<p>Allikas: elektrikaablid, elektriseadmed, luminofoorlambid, kokkupuude erinevate sagedusvahemikega (lained, mitmesageduslik väli), staatiline elekter.</p>	Töötajale on ette nähtud puhkepausid.	Otsene mõju võib põhjustada ajutist ärritust või mõjutada tunnetust või muid	Vältida kokkupuudet tugevate kiirgusallikatega. Pidada regulaarselt puhkepause töökeskkonnast eemal, kus on	II	

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Ohustatud isikud elektromagnetväljadest on enim rasedad ning meditsiiniseadmetega töötajad.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: tööpäeva vältel.</p>		<p>aju või lihaste funktsioone, soojuslik mõju. Kaudne mõju avaldub elektriliste meditsiiniseadmete, sh kardiostimulaatorite ja muude siiratud või kehal kantavate meditsiiniseadmete, näiteks passiivsete või aktiivsete implantaatide töös.</p>	<p>kasutusel võimalikult vähe elektromagnetvälja kiirgavaid seadmeid.</p>	
Tehislik optiline kiirgus	<p>Allikas: ioniseeriv, mitteioniseeriv kiirgus seadmete ekraanidelt, valgustitelt. Töötajatel ei esine otsest kokkupuudet laserkiirguse ja infrapunakiirgusega. Võib esineda erandkorras kokkupuudet minimaalselt laserkiirgusega või infrapunakiirgusega vastava seadme kasutamisel. Subjektiivsel hinnangul ei ole kokkupuudet tervist kahjustava kiirgustasemega. Väliskeskkonnas viibides otsene päikesekiirgus.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: erinevate kiirguse tasemetega kogu tööpäeva vältel, kuid hinnanguliselt ei ületa piirnormi.</p>		<p>Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. UV – kiirgust väljastavad seadmed võivad ohustada nahka.</p>	<p>Vältida vaatamist otse valgustitesse, laserkiirgusesse ning vältida infrapuna, laserkiirguse juhtimist nahale või muul viisil kehaga otsest kontakti.</p>	II
Radoon	<p>Allikas: töökeskkond on pidevalt muutlik ning kokkupuuteaeg on varieeruv, mistõttu ei ole vajalik mõõdistuste teostamine.</p>		<p>Radoonirikka õhu sisse hingamisel suureneb kopsuvähki haigestumise risk.</p>	<p>Radoonikiirgustaseme mõõdistuste teostamine, kui selleks tekib vajadus.</p>	I
Siseruumide õhutemperatuur	<p>Tulenevalt töös oleva objekti eripäradest õhutemperatuur varieerub objektidel, võib esineda välitingimustes töötamist (madala temperatuuri ja kõrge temperatuuriga töötamine). Keskmise raskusega töö puhul on soojal aastaajal optimaalne õhutemperatuur</p>	<p>Töötajatele on antud tööriided.</p>	<p>Külmetushaigused, külmakangestus. Kõrge õhutemperatuur põhjustab ainevahetushäireid,</p>	<p>Väljastada töötajatele nõuetekohaselt tööriided. Kanda alati temperatuurile vastavat riietust. Tagada ruumides optimaalne temperatuur igal aastaajal, vajadusel kasutada lisaks</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	soojal aastaajal 21-23°C, külmal aastaajal 17-20°C.		kuumarabandust, väsimust.	puhureid või reguleerida tagamaks sobiv temperatuur.	
Siseruumide õhu liikumise kiirus/ tõmbetuul. Õhuniiskus.	Õhu liikumise kiirus ja suhteline õhuniiskus varieeruvad tulenevalt töös oleva objekti eripäradest. Mõjutavad ka kliimaatilised tingimused. Tulenevalt objektidest võib esineda töötamist märgades/niisketes tingimustes.		Ainevahetushäired, külmetushaigused, liigesehaigused, limaskestade ärritused, keha ebaühtlane jahtumine, luu-lihaskonna vaevused, uimasus.	Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu, selga ja kaela katvaid riideid, et ennetada külmetumist. Hoida siseruumides töötamisel välisüksed kinni, kui läbi nende laadimist või liikumist ei toimu.	II
Väliskliima	Välitööd teostatakse varieeruvalt, sõltuvalt töös olevast objektist. Väljas töötamist esineb periooditi, kuu jooksul töötatakse summaarselt kuni 50% välitingimustes. Väljas töö võib toimuda tuulistes, niisketes tingimustes, töötamine kõikuva õhutemperatuuri tingimustes, suvisel ajal otsese päikese kiirguse käes töötamine.	Töötajad saavad riietuda vastavalt enda soovile ja vajadustele.	Külmetushaigused, kuumarabandus.	Väljastada töötajatele sobilik riietus väljas töötamiseks. Riietuda vastavalt temperatuurile ja ilmastikule. Talvisel perioodil kanda vajadusel ka sooja pesu, et ennetada külmetumist. Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu ja kaela katvaid riideid. Pidada külmal aastaajal regulaarselt ja vastavalt vajadusele puhkepause soojas ruumis. Vältida soojal aastaajal keskpäeval päikese käes viibimist, vajadusel kanda mütsi ja juua regulaarselt vett.	III
Õhuvahetus siseruumides ja värske õhu juurdevool, ventilatsioon	Tulenevalt töös oleva objekti eripäradest. Üldiselt saab värske õhu juurdevoolu tekitada kas akende, uste kaudu või on ruumides olemas sundventilatsioon.	Sisekliima tingimusi saab tulenevalt töös olevast objektist üldiselt reguleerida.	Peavalu, silmade ärritus, motivatsioonilangus, väsimus, pearinglus.	Vältida objektidel töötades siseruumides uste ja akende samaaegset lahtiolekut tuuletõmbuse tekkimise vältimiseks.	II
Elektrilöögioht	Allikas: eluohtlik elektrilöögioht teostades elektritöid, juhtmete, kaablite paigaldus- ja ühendustöid. Suurem oht elektrikul. Elektrilöögioht ka rikkis elektriseadme, tööriistade kasutamisel, kokku puutudes pingestatud juhtmetega. Ettenägematud ohud objektidel viibides, mürg põrand, millel on	Töötajad on ohuteadlikud. Enne paigaldustööde alustamist lülitatakse võimalusel kaablid alati vooluvõrgust välja. Suuremate tööde	Elektrilöögist tingitud vigastused, südamerütmihäired, põletusvigastused.	Elektritöid on keelatud teostada vastava väljaõppeta. Töötaja peab alati ise veenduma, et voolupinge on välja lülitatud. Kui voolupinge on kaugemalt välja/sisse lülitatud, tuleb sellest eelnevalt teist töötajat seadme juures teavitada.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	vooluvõrgus olevad kahjustunud pikendusjuhtmed jms. Töötajad (v.a elektrik) ei teosta ise parandustöid ning suuremahulisi elektritöid.	puhul kaasatakse koostööpartnerid.		Kahjustatud kaablite, muude elektriseadmete rikke korral teavitada sellest koheselt otsest juhti, kes korraldab vajalike meetmete rakendamise. Keelatud on kasutada kliendi katkiseid töövahendeid, pikendusjuhtmeid. Vajadusel tuleb kasutusele võtta enda omad või veenduda töövahendite korrektsuses. Märk pörand tuleb parandustöid teostades eelnevalt kuivatada.	
Tuleoht	Allikas: tuleohtlike kemikaalide kasutamine. Allikas: tuleoht võib põhjustada ettevaatamatus elektriseadme rikke korral, suitsetamine ja hooletus selleks mitte ettenähtud kohtades. Allikas: rikete korral seadmete ülekuumenemine ja süttimisoht. Allikas: erinevate kemikaalide, sädemete ning kuumuse omavahelisel reageerimisel süttimisoht. Töötajad (v.a elektrik) kasutavad ketaslõikurit, kuid töötajatel puudusid riskianalüüsi teostamise hetkel tuletööde tegemise load.	Autodes on olemas kontrollitud tulekustutusvahendid. Töötajad võivad suitsetada ainult selleks ette nähtud kohtades.	Põletusvigastused.	Tagada tuletööde teostajatel tuletööde alal vastav pädevus ja regulaarne töötajate koolitamine. Tagada tulekustutite kättesaadavus ehitusobjektile ning igal ajal neile vaba ligipääs. Juhinduda ettevõtetes kehtestatud reeglitest. Töötajate regulaarne ohutusala juhendamine. Kanda nõutud isikukaitsevahendeid. Mitte hoida tuleohtlike aineid otsese päikesevalguse käes ega sädemeid tekitavate töövahendite läheduses.	III
Plahvatusoht	Allikas: kemikaalide reageerimisel keskkonnaga. Allikas: surveseadmete, andurite jt objektile olevate seadmete rikete, ülerõhu korral plahvatusoht. Allikas: gaasilekete korral plahvatusoht, süttimisjärgselt tekkiv plahvatusoht. Allikas: lühisega kaasnev elektrikaar, kus sädeme tekkimisel võib olla kokkupuude nt süttiva vedeliku, gaasi või tolmu.	Töötajad on ohuteadlikud.	Erinevad kehavigastused tulenevalt plahvatuse tõsidusest.	Hoida kemikaale suletult ning päikesevalgusest ja küttekolletest eemal. Kemikaalide jäägid koristada koheselt ning koguda selleks ettenähtud anumatesse. Keelatud on kemikaalide ja jäätmete kogumine töökeskkonnas (avatult).	II

FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Kukkumine, komistamine, libisemine	<p>Allikas: libisemine märjal ja määrdunud põrandal (maha on sattunud vedelikud); astmete, kõrgenduste, lävepakkude, piirete, liikumisteedel olevate juhuslike esemete, voolikute ja juhtmete, töövahendite otsa.</p> <p>Allikas: libe liikumistee väliskeskkonnas. Talvisel ajal võib väliskeskkonnas olla libe (lumi-jää), mis soodustab kukkumist.</p> <p>Allikas: töötajate ettearvamatut käitumist – mööda redelit, töövahendeid üles küünitamine ja kukkumine ning muud inimfaktoriga seotud lisaohud.</p> <p>Allikas: kukkumine/komistamine seadmete kõrgendatud töölavadel/astmetel, redeliilt, ohtlikelt avaustelt seadmete ümber, konarused, augud põranda tasapindadel, konarused, ebatasasused väliskeskkonnas.</p>		Traumad, luumurrud, põrutused, muljumised.	<p>Väljastada töötajatele libisemiskindlaid turvajalanõusid.</p> <p>Regulaarselt kontrollida liikumisteede korrasolekut, sh koristust.</p> <p>Hoida liikumisteed takistustest vabad.</p> <p>Vedelike maha sattumisel koristada need esimesel võimalusel.</p>	III
Ohtlikud pinnad, sisselõike oht, töövahendite liikuvad ja teravad osad	<p>Allikas: pea ära löömise oht vastu konstruktsioone, seadmeosasid, poste, madalaid ülemisi uksepiitasid, trepiastmeid.</p> <p>Allikas: kaasahaaramise oht, jäsemete vahelejäämisoht kasutades seadmeid, millel on liikuvad ja pöörlevad osad (nt akutrell, saed, suruõhuseadmed, tõstukite liikuvad kahvlid ja teised liikuvad osad, ehitatavad konstruktsioonid ja nende osad). Sisselõike oht ehitusmaterjalide teravate äärtega, nuga ja teisi torkeriistasid kasutades.</p>		Sõrme- ja käevigastused. Torkehaavad, löikehaavad, põletusvigastused.	<p>Liikuvate osadega seadmete kasutamisel tuleb alati kasutada tootja poolt nõutud kaitseosadeid ja kaitsekatteid. Keelatud on seadmete liikuvate ja pöörlevate osade peatamine kätega.</p> <p>Ehitusobjektidel, madalate lagedega ruumides ja teistes ohtlikes kohtades (kus on pea äralöömisohu) tuleb kanda kaitsekiivrit.</p> <p>Seadmetega töötades eemaldada ehted (sh kõrvarõngad, sõrmused) ning kanda juukseid kinni.</p> <p>Kasutada teravate esemete ja osade käsitsemisel kaitsekindaid.</p> <p>Mitte kanda nuge ega muid terariistu taskus, et ennetada kehavigastuste tekkimist.</p>	III
Kukkumine kõrgustest	<p>Allikas: kukkumine/komistamine redeliilt. Redelitele ei ole teostatud kontrolli.</p> <p>Allikas: kukkumine tellingutelt, korv-, käärtõstukitelt, konstruktsioonidelt.</p>		Erinevad kehavigastused.	<p>Väljastada töötajatele ning kanda kõrgustes töötades vajalikke isikukaitsevahendeid (vajadusel turvarakmeid, turvaköis jms) või piirata kõrgustes töötamist.</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				<p>Määrata käskkirjaga redelite kontrollide teostaja ning teostada regulaarselt dokumenteeritult redelite korrasoleku kontrolli.</p> <p>Tagada töötajate kõrgustes töötamise väljaõpe.</p> <p>Veenduda alati enne tõstevahendi kasutusele võtmist selle korrasolekus. Kasutada tööks sobiva kõrgusega redelit (et töötamisel ei tuleks küünitada).</p> <p>Järgida redelil töötamisel ohutusjuhendeid. Kõrvaldada tööks mitte sobilikud redelid regulaarselt töökeskkonnast. Kasutades objektidel klientide poolt antavaid redeleid jt seadmeid, jälgida, et nendele on teostatud samuti hooldus/kontroll.</p> <p>Vajadusel töötajate täiendkoolitamine. Regulaarselt sisekontrolli käigus välja selgitada, kas järgitakse tööetappe korrektselt ning kas töötajad kannavad isikukaitsevahendid ette nähtult ning nende kinnitamine on toimunud korrektselt.</p>	
Kukkuvad esemed	<p>Allikas: kukkuvad detailid riulilt, tõsteseadmetelt, konstruktsioonidelt, lahtistelt platvormidelt, alused kahvlitelt, treppidest jt kitsastest käikudest.</p> <p>Allikas: käest kukkuv ese (töövahend, seadmete osad); esemed võivad kukkuda ka peakohast kõrgemalt (teistelt korrustel, avatud platvormidelt, redelilt, tõstuki üles tõstetult kahvlitelt).</p> <p>Käed ja kindad võivad olla märjad või määrdunud ning seetõttu võib töövahendite käes hoidmine olla raskendatud.</p> <p>Allikas: jääpurikad katuste räästa alt kukkumisel jms.</p>		Erinevad kehavigastused, peavigastused.	<p>Kanda turvajalanõusid, et kaitsta enda jalgu kukkuvate esemete eest. Kasutada mehaaniliste ohtude vältimiseks hea haardega kaitsekindaid. Paigutada konstruktsioonielemendid ja töövahendid alati korrektselt ettenähtud kohta. Terariista või muu eseme maha kukkumisel mitte proovida seda kinni püüda, vaid astuda eemale, et kukkuv ese ei vigastaks. Suuri raskusi või suuremõõtmelisi esemeid kanda lühike maa korraga ja mitmekesi. Suurte raskuste teisaldamisel tuleb tõsta alati raskust mitmekesi, kasutada võimalusel tõstmisabivahendeid ja -seadmeid.</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				Kanda peavigastuste ohu korral alati kaitsekiivrit.	
Muljumise või kinnijäämise oht	<p>Allikas: sisselõige või torge lõikeriistadega ja seadmetega töötamisel (millel on teravad osad (nt lõiketerad, servad)); kokkupuude ehitusmaterjalide teravate servadega.</p> <p>Allikas: liikuvate ja pöörlevate osadega seadmete kasutamisel (nt akutrell, lõikeseadmed, lihvimisseadmed, suruõhul seadmed), võib esineda ettevaatamatul ja ohutusnõuetele mittevastaval kasutamisel muljumist, torkeid, lõikeid ja muid mehhaanilisi vigastusi. Peamiselt esineb käte, sõrmede piirkonna vigastusoht.</p> <p>Allikas: sõrmede muljumisoht süsteemide paigaldamisel seadmeosade vahele jäädes, sõrmede vahelejäämisohu detailide, materjalide kinnitamisel või demonteerimisel (nt tähelepanematusel).</p> <p>Allikas: riiete või kehaosade kinni jäämine seadmete osade külge (sh kaasahaaramise oht), sõrme vigastamine töövahendiga, materjaliga, mida teisaldatakse ümber (sõrm või jalg jääb alla).</p>		Erinevad kehavigastused (käte, jalgade vigastused), traumad, pea vigastused.	<p>Juhinduda seadmetega töötamisel spetsiifilise seadme ohutusjuhendist.</p> <p>Kasutada teravate esemete ja osade käsitlemisel kaitsekindaid ning ettenähtud tööriietust.</p> <p>Mitte kiirustada esemete ümber paigutamisel.</p> <p>Liikuda ruumides rahulikult ja töötada tähelepanelikult.</p> <p>Seadmetega töötades eemaldada ehted (sh kõrvarõngad, sõrmused) ning kanda juukseid kinni.</p>	III
Löögi saamine liikuvalt objektilt	<p>Allikas: löögi saamine erinevatelt tõstukitelt. Ehitusterritooriumil, ettevõtte territooriumil löögi saamine tõstukitelt, veoautodelt jt sõidukitelt.</p>	Töötajad on ohuteadlikud.	Jalavigastused, kehaosade muljumine, käe vigastused, peavigastus, surm.	<p>Territooriumitel liikudes olla tähelepanelik.</p> <p>Kanda ehitusobjektile helkurvesti. Enne astumist tõstevahendite liikumiskirde vähendada oma liikumiskiirust, et veenduda ohutuses. Mitte astuda tõstevahendi kõrvale või taha selle liikumisel.</p> <p>Tõstevahendiga töökohalt liikuma hakkamisel veenduda ohutuses ja selles, et kaastöötajad on märganud. Jälgida hoolikalt ümbrust.</p>	II
Kontrolli kaotamine sõiduki/masina üle	<p>Allikas: sõiduk, tõstukid. Kontrolli kaotamine töövahendi üle, kui seda ei kasutata nõuetekohaselt.</p>	Töötajad on ohuteadlikud. Sõiduautot juhtivatel töötajatel on olemas	Erinevad kehavigastused.	Kontrollida, et tõstevahendeid kasutavad töötajad on saanud vastava väljaõppe enne töö alustamist.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
		vastava kategooria juhiloal.		Autoga liigeldes järgida liikluseeskirju ning piirkiirust.	
Liiklusõnnetused	<p>Ohustatud isikud: töötajad, kes täidavad tööülesandeid sõidukiga sõites.</p> <p>Allikas: sõidukiga töökohustusi täites võivad töötajad sattuda liiklusõnnetusse, kaotada kontrolli sõiduki üle. Ohu suurus sõltub sõiduki kasutamise ajast, liiklustihedusest, vajadusest kiirustada, sõiduki seisukorrast, sõidustiilist, liikluseeskirjade täitmisest.</p> <p>Ka teised sõidukid liikluses on potentsiaalsed ohuallikad.</p> <p>Allikas: löögi saamine liikuvalt sõidukilt (tänaval, parklaalal liikudes), samuti ettevõtte territooriumil liikudes.</p>		Liiklusõnnetuse korral vigastused ehmatusest surmani.	<p>Hooldada sõiduvahendeid regulaarselt. Sõitu minna puhanult, järgida liikluseeskirju ja roolis olles kasutada telefoniga rääkimisel "käed vabad" süsteemi.</p> <p>Olla liikluses tähelepanelik ning mitte teostada tähelepanu vähendavaid tegevusi. Järgida piirkiirust.</p> <p>Väliterritooriumil, ehitusobjektidel liikudes olla tähelepanelik, kõigile nähtav. Kanda helkurvesti.</p>	II
Töövahendi või protsessis esinev lõhkemine või purunemine	<p>Ohustatud isikud: töötajad, kes kasutavad sõidukeid tööülesannete täitmiseks.</p> <p>Allikas: rehvide purunemine.</p>		Erinevad kehavigastused, traumad.	Ratta vahetamine ilma ohutusnõudeid teadmata on keelatud.	I
Eemale paiskuvad osakesed	<p>Allikas: vedeliku (sh. kemikaalide) pritsmed.</p> <p>Allikas: suruõhu kasutamisel eralduvad osad.</p> <p>Allikas: töötamisel seadmetega, millega puuritakse, lõigatakse, eralduda võivad metalliosad/plastikosad/puitosad ning nende tolm ja sädemed.</p>		Erinevad kehavigastused, silmade vigastused.	<p>Suunata töötajad tuletööde tegemisel tuletööde koolitusele.</p> <p>Väljastada töötajatele vajalikud isikukaitsevahendid.</p> <p>Tagada silmaloputusvedeliku kasutamisevõimalus ehitusobjektidel, töötajate sõidukites.</p> <p>Juhendada kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest ja kanda kaitsevisiiri kokku puutudes võimalike eemale paiskuvate osadega.</p> <p>Vajadusel kanda kaitsemaski.</p> <p>Kontrollida isikukaitsevahendite kandmist ja kaitsevahendite kasutamist regulaarselt.</p>	III
Külmad, kuumad pinnad	<p>Allikas: pöörlevate ja liikuvate seadmete töötamisel kuumaks minevad osad. Seadmed võivad töötamise järgselt kuumad olla.</p>		Põletusvigastused.	Vältida kokkupuudet kuumade pindadega, kanda sobivaid kuumakindlaid kaitsekindaid. Arvestada tööprotsesside teostamisel kuumade pindadega kokku puutumist ning	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				planeerida võimalusel aeg, kus nendel lastakse maha jahtuda.	

KEEMILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonna-ohtlik); kemikaalide aurud	<p>Allikas: töötajad puutuvad ehitustöid tehes kokku erinevate kemikaalide ja nende jääkidega. Kasutatakse erinevaid puhastusvahendeid, viimistlusvahendeid, õlisid ja määrdeaineid.</p> <p>Kemikaalidel puuduvad ohutuskaardid.</p> <p>Allikas: selgitada välja, kas kasutatakse tööks kemikaale, mis sisaldavad rohkem kui 0,1 massiprotsenti diisotsüanaate (nt MDI, TDI, HDI, IPDI, NDI).</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p>		Kemikaalid võivad ärritada silmi ja nahka. Võib tekkida peapööritus, hingamisteede ärritus, mürgistus, peavalu. Muud tervisekahjud tulenevalt kemikaalide ohutuskaartidest.	<p>Tagada kemikaalide ohutuskaartide olemasolu ja nende tutvustamine töötajatele. Tagada kaitsemaskide, respiraatorite, kaitseviiride, kemikaalikindlate kaitsekinnaste väljastamine töötajatele.</p> <p>Töötajad, kes kasutavad tööks diisotsüanaate sisalduvaid kemikaale, tuleb läbida nende kasutamiseks vastav koolitus.</p> <p>Tagada alati, et kõik kemikaalid on tuvastatavad (peal nimetus) ning suletavad. Nõutud isikukaitsevahendite kandmine tulenevalt kemikaali ohutuskaardis sätestatust. Pesta käed pärast kemikaaliga kokkupuudet.</p> <p>Määrdeaineid ja teisi keemilisi ühendeid tuleb hoiustada suletud nõuetekohaselt märgistatud anumates teistest esemetest eemal.</p> <p>Piserdatava kemikaali kasutamisel vältida aurude sisse hingamist, pea viimist pihustusvälja. Teostades töid (või kui töid teostavad samal objektil teised kliendi töölised), kus võib olla oht, et vedelikupritsmes (töö kemikaalidega), gaasid, aurud või aerosoolid võivad silma sattuda, tuleb kasutada alati näokatet.</p>	III
Ehitustolm	<p>Allikas: erinevatest ehitusmaterjalide töötlemisest tekkiv tolmu.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p>	Töötajad koristavad töökohti tööpäeva lõpus.	Allergia, hingamisteede ärritused, kopsu	Kanda ehitustolmu tekkimisel sobivat hingamisteede kaitsevahendit (respiraatorit).	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Kestus: tööpäeva vältel.		kahjustused, köhimistunne.	Vajadusel märgkoristuse sagedasem teostamine (vältimaks tolmu lendlemist).	
Betooni tolmu	Allikas: betooni tolmu tekib betooni lihvimisel ja muul moel töötlemisel. Märja betooni lihvimisel tekib vähem lenduvat tolmu. Kestus: varieeruv, sõltuvalt objektil toimuvatest töödest.		Nahaärritus, silmakahjustus, keemilise põletuse teke.	Väljastada töötajatele nõutud isikukaitsevahendid. Kanda betoonitolmu tekkimisel, betooni lihvimisel hingamisteede kaitsevahendit (vähemalt FFP1), näokatet ning kaitsekindaid. Betooni lihvimisel niisutada alati enne võimalusel pörandapind, et vähendada betoonitolmu lendumist ja selle sisse hingamist. Kuiva betooni töötlemisel kasutada vastavat hingamismaski. Tühjendada tolmuvaaki vajadusel. Tagada kõikidel töökohtadel efektiivne õhuvahetus.	II
Metallitolmu	Allikas: metallitolmu tekib metallitöötlemiseadmete kasutamisel. Kestus: varieeruv, võimalik kogu tööpäeva vältel.	Töötajad peavad töökohta ise koristama.	Allergia, hingamisteede ärritused, kopsu kahjustused, köhimistunne, metallipalavik.	Kanda metallitolmu tekkimisel sobivat hingamisteede kaitsevahendit ja võimalusel kasutada alati kohtarätõmmet. Tagada kõikidel töökohtadel efektiivne õhuvahetus.	I
Puidu tolmu	Puidu töötlemisel (lõikamisel, lihvimisel jm) eraldub puidutolmu. Töödeldakse erinevat puitmaterjali, tulenevalt ehitusobjektist. Kokkupuude tekib töötades erinevatel seadmetel ning puitmaterjali mõõtu lõigates, lihvides, tööprotsesside käigus eraldub keskkonda tolmu, mida töötajad sisse hingavad ning mis satub ka töötajate riidele. Tase: ei ole mõõdistatud. Pikaaegne töö keskkonnas, kus on suures kontsentratsioonis puidutolmu, soodustab allergia välja kujunemist. Nt männipuidus esinevad ained, mis sealt lendudes võivad ärritada limaskesti. Kestus: varieeruv, võimalik kogu tööpäeva vältel.		Hingamisteede, silmade ärritused, kopsutolmustus, allergiad, nahalööve, silmade kipitus, pisaravool, silma sidekesta põletik, astma, vähkkasvaja teke eelkõige nina kõrvalkoobastes ja ninaõõnes	Väljastada töötajatele kaitsevisiirid ning sobivad kaitsemaskid puidutolmu (tahkete osakeste) sisse hingamise vähendamiseks (vähemalt FFP2 kaitsega respiraatorid). Kanda puitmaterjali töötlemisel alati kaitsekindaid ning tööriietust. Kasutada alati seadmetel kogumiskotte ning tühjendada kogumiskotid nende täitumisel.	III

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

Vt täpsemalt kontori töökeskkonna riskianalüüsisist.

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

Vt täpsemalt kontori töökeskkonna riskianalüüsisist.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Ühetaolised samalaadsed liigutused	<p>Allikas: tööks kasutatakse erinevaid seadmeid ja käsitööriistu, seega korduvad samalaadsed liigutused vahelduvad. Ehitusmaterjalide ja töövahendite tõstmisel, paigaldamisel, kinnitamisel, löikamisel korduvad sõrmede, randmete, küünarliigeste painutused ning liigutused; kiired randmete pöörded, esineb surve randmetele. Montaaži käigus rakendatakse suurt jõudu sõrmede, kogu käega nt võtmete lahti keeramiseks. Lisaks tehakse teisi korduvaid liigutusi: ülakeha kallutused ette ja küljele, käsivarte liigutamine õlgade kõrgusele, käsivarte tõstmine õlgadest kõrgemale; käte viimine kehast eemale ja tagasi, pea pöörded ja kallutused ette, kükitamine, raskuste teisaldamisel kummardamine ja sirutamine.</p> <p>Kestus: samalaadseid liigutusi ei tehta järjest, tööliigutused vahelduvad, kuid tehakse üle 50% tööajast.</p>	Töötajatele on ette nähtud puhkepausid. Tööliigutused on tööpäeva jooksul vahelduvad.	Karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, liigesehaigused.	<p>Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid.</p> <p>Roteerida töövõtteid. Teha töötamise ajal kuni 30 sekundilisi mikropause iga 30 minuti tagant.</p> <p>Töötada võimalikult sirge seljaga. Kasutada ohutuid töövõtteid, vältida järske liigutusi. Vältida ülakeha pöörete tegemist, pöörata end kogu kehaga.</p>	II
Raskuste käsitsi teisaldamine	<p>Teisaldatav objekt ja mass: sõltuvalt tehtavast tööst; erinevad seadmete osad, ehitusmaterjalid varieeruva kaaluga 5-25 kg. Käsitööriistad erineva kaaluga, enamasti kuni 5 kg.</p>	Suuri raskusi ei teisaldata käsitsi.	Füüsiline ülekoormus, seljavigastused, käte ja randmete vigastused.	<p>Juhinduda raskuste teisaldamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Kanda raskuste teisaldamisel turvajalanõusid. Mitte kiirustada raskuste teisaldamisel.</p>	II

	<p>Kehaasend: raskusi teisaldatakse nii sirge seljaga kui ka kummardades. Esineb kitsastes oludes, ebatasastel pindadel, nt kükitades raskuste käsitsi teisaldamist.</p> <p>Riskihinne arvutusmeetodi abil, mehed: 10 kg: $1+4+1=6 \times 2=12$ ehk II 10-20 kg: $2+4+1=7 \times 1=7$ ehk I 20-30 kg: $4+4+1=9 \times 1=9$ ehk I</p>			<p>Jagada raskusi, et ei tekiks füüsilist ülekoormust. Mitte tõsta üle 5 kg raskuseid, kui on võimalik kasutada tõstevahendit. Raskusi teisaldada alati kahe käega. Suure koormuse korral pidada iga 20 minuti järel minipaus. Suuremaid raskusi tõsta kahekesi ning kasutada tõstmisabivahendeid.</p>	
Sundasendid	<p>Allikas: kummardamine, kükitamine, töötamine käed kehast ees staatilises asendis, painutus taha üle 5°, painutus küljele üle 15°, pea ette kallutamine, töötamine painutatud randmega; õlg, õlavars küljele tõstetud üle 30°; õlg, õlavars ette tõstetud üle 60°, ülakeha ette kallutamine. Seisev tööasend vaheldub liikumisega. Esineb surve randmetele ja käsivartele käsitööriistade kasutamisel (vibratsioon käsitööriistade kasutamisel, lisaks suure jõu rakendamine võtmete lahti keeramisel ja teistes montaažitöödes).</p> <p>Kestus: asendid vahelduvad, ühes asendis viibitakse lühiajaliselt, kuid kogu tööpäeva vältel mitu korda (summaarselt üle 50% tööajast).</p>	<p>Töötajale on ette nähtud puhkepausid. Tööasendid vahelduvad.</p>	<p>Jalaturtsed, jalavalud; villid; Achilleuse kõõluse põletik; veresoonte laiendid; põia ortopeedilised muutused, sh lampjalad; põlveprobleemid; alaseljavalu, kaela ja õlgade kangus; halb rüht; piiratud verevarustus; lihasvalu ja väsimus; kõrge vererõhk; südame- ja vereringe probleemid, ülekoormushaigused õlgades, käsivartes.</p>	<p>Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid.</p> <p>Seistes rakendada koormust võrdselt mõlemale jalale, et ennetada ühe jala ülekoormamist. Vältida pikaajaliselt seismist ühe koha peal ja ühes, ebamugavas asendis. Puhkepauside ajal venitada koormust saavaid kehaosi.</p>	II

KUIVATI OPERAATORID

Kuivati operaatorid tegelevad hooajal vilja vastu võtmisega, väljastamisega, kvaliteedi, süsteemide kontrolliga ning kasutavad tööks kuvareid, laadurtõstukit. Hooaja välisel ajal teostatakse punkrite pesu ning liinide pesu, hooldusi ja parandusi. Kuivatite tööd juhib kuivati juhataja, kes teostab lisaks kuivati operaatorite tööülesannetele ka kuvariga tööd.

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Müra	<p>Ohustatud isikud: kõik töötajad.</p> <p>Allikas: kuivatite liinide töötamisel eralduv müra.</p> <p>Tüüp: taustamüra, impulssmüra.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Ületab kohati piirnorme, tulenevalt liinide läheduses viibimisest.</p> <p>Kestus: kuni 7,5 tundi.</p>		Kuulmislangus, mürastressi, väsimuse, ärevuse teke, tähelepanuvõime langus, keskendumisraskused.	<p>Väljastada kuulmiskaitsevahendid nõuetekohaselt töötajatele.</p> <p>Kanda kuulmiskaitsevahendeid liinide juures viibimisel, mürarikka töö teostamisel.</p> <p>Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest.</p> <p>Pidada puhkepause võimalikult madala müratasemega keskkonnas (mille müratase soovituslikult ei ületa 40 dB(A)).</p>	II
Vibratsioon	<p>Allikas, tüüp: üldvibratsioon tõstukitega liikumisel, liinide töötamisel (ka kõrval olevate tööliste seadmete töötamisel); kohtvibratsioon käsitööriistade – erinevate suruõhukäsitööriistade kasutamisel (eriti haamri kasutamisel, mil löögi teostamisel on surve randmele).</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Üldiselt ei ületa piirnorme tulenevalt seadmete kasutusvajadusest ning ümbritsevatest tingimustest, vibratsiooni tase varieerub tööpäeva jooksul.</p> <p>Kestus: kuni 5 h tööpäeva jooksul.</p>	Töötajatele on ette nähtud puhkepausid. Tööülesanded vahelduvad, vibratsiooni tekitava seadmega töö ei ole pidev.	Vibratsioonitõbi, kesknärvisüsteemi funktsionaalsed häired ja valud jalgades ning nimmepiirkonnas.	<p>Regulaarsete puhkepauside pidamine.</p> <p>Roteerida järjepidevalt tööülesandeid, et vibratsiooni tekitavate käsitööriistadega/seadmetega ei toimuks tööd järjepidevalt. Mitte töötada vibratsiooni tekitava seadmega järjest üle 20 minuti.</p> <p>Vajadusel väljastada töötajate kohtvibratsiooni vähendavad kaitsekindad.</p> <p>Kui kätes on tunda surinat, peatada töö ja puhata.</p>	II
Valgustus ja nägemist mõjutavad tegurid	<p>Tööpinna valgustatuse tase: töötsoonides on üldvalgustid. Üldiselt on tagatud piisav valgustus üldvalgustite ja kohtvalgustite näol.</p> <p>Valgusräigus: kui vaadata otse valgustisse, otsese päikesevalguse korral.</p> <p>Peegelduvad pinnad: töökeskkonnas olevad võimalikud klaas-, plast- ja kilepinnad.</p>		Silmalihaste väsimine ja ülekoormus st. silmapinge. Peavalu. Nägemisteravuse langus, silmade punetus.	<p>Enne töö alustamist veenduda, et valgustus on töö teostamiseks piisav ning tagab ohutuse.</p> <p>Pimedates oludes kasutada vajadusel alati lisavalgusallikaid (kohtvalgustid, peavalgustid). Seadmetega töötades on</p>	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				soovituslik alati kasutada peavalgustit, eriti hämaramates tööruumides ja välitingimustes.	
Elektromagnetväli	<p>Allikas: elektrikaablid, elektriseadmed, luminofoorlambid, kokkupuude erinevate sagedusvahemikega (lained, mitmesageduslik väli), staatiline elekter.</p> <p>Ohustatud isikud elektromagnetväljadest on enim rasedad ning meditsiiniseadmetega töötajad.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: tööpäeva vältel.</p>	Töötajale on ette nähtud puhkepausid.	Otsene mõju võib põhjustada ajutist ärritust või mõjutada tunnetust või muid aju või lihaste funktsioone, soojuslik mõju. Kaudne mõju avaldub elektriliste meditsiiniseadmete, sh kardiostimulaatorite ja muude siiratud või kehal kantavate meditsiiniseadmete, näiteks passiivsete või aktiivsete implantaatide töös.	Vältida kokkupuudet tugevate kiirgusallikatega. Pidada regulaarselt puhkepause töökeskkonnast eemal, kus on kasutusel võimalikult vähe elektromagnetvälja kiirgavaid seadmeid.	II
Tehislik optiline kiirgus	<p>Allikas: ioniseeriv, mitteioniseeriv kiirgus seadmete ekraanidelt, valgustitelt. Töötajatel ei esine otsest kokkupuudet laserkiirguse ja infrapunakiirgusega. Võib esineda erandkorras kokkupuudet minimaalselt laserkiirgusega või infrapunakiirgusega vastava seadme kasutamisel. Subjektiivsel hinnangul ei ole kokkupuudet tervist kahjustava kiirgustasemega. Väliskeskkonnas viibides otsene päikesekiirgus.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: erinevate kiirguse tasemetega kogu tööpäeva vältel, kuid hinnanguliselt ei ületa piirnormi.</p>		Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. UV – kiirgust väljastavad seadmed võivad ohustada nahka.	Vältida vaatamist otse valgustitesse, laserkiirgusesse ning vältida infrapuna, laserkiirguse juhtimist nahale või muul viisil kehaga otsest kontakti.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Radoon	Allikas: tulenevalt määrusest tuleb teostada kõrgendatud radooniriskiga hoonetes hiljemalt 1. juuliks 2023 radoonitaseme mõõdistused tööruumides. ¹² Ettevõtte tööruumid asuvad Jõgeva vallas, mis on kõrgendatud radooniriskiga maa-ala (allikas – Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu, 2018 ¹³ , Keskkonnaministri määrus nr. 28 Lisa), mistõttu mõõdistuste teostamine hoones on vajalik. Tööruumid paiknevad I-III korrusel. Tööruumides puudub sundventilatsioon, osades ruumides esineb põrandakonarusi ning kohati ei ole teostatud regulaarset koristust, mis on riski süvendavad tegurid.	Teostatakse regulaarselt märgkoristust.	Radoonirikka õhu sisse hingamisel suureneb kopsuvähki haigestumise risk.	Viia läbi radoonitaseme mõõdistused õhus. Parandada, tihendada tekkivad põrandakonarused koheselt. Võimalusel sundventilatsiooni süsteemide ehitamine töökoja ruumidesse.	III
Siseruumide õhutemperatuur	Tulenevalt kuivati hoone eripäradest õhutemperatuur varieerub töökohtadel, esineb välitingimustes töötamist (madala temperatuuri ja kõrge temperatuuriga töötamine). Keskmise raskusega töö puhul on soojal aastaajal optimaalne õhutemperatuur soojal aastaajal 21-23°C, külmal aastaajal 17-20°C.	Töötajatele on antud tööriided.	Külmetushaigused, külmapangestus. Kõrge õhutemperatuur põhjustab ainevahetushäireid, kuumarabandust, väsimust.	Väljastada töötajatele nõuetekohaselt tööriided. Kanda alati temperatuurile vastavat riietust. Tagada ruumides optimaalne temperatuur igal aastaajal, vajadusel kasutada lisaks puhureid või reguleerida tagamaks sobiv temperatuur.	III
Siseruumide õhu liikumise kiirus/ tõmbetuul. Õhuniiskus.	Õhu liikumise kiirus ja suhteline õhuniiskus varieeruvad tulenevalt kuivati hoone eripäradest. Mõjutavad ka kliimaatilised tingimused. Tulenevalt töökeskkonnast esineb töötamist märgades/niisketes tingimustes.		Ainevahetushäired, külmetushaigused, liigesehaigused, limaskestade ärritused, keha ebaühtlane jahtumine, luu-lihaskonna vaevused, uimasus.	Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu, selga ja kaela katvaid riideid, et ennetada külmetumist. Hoida siseruumides töötamisel välisüksed kinni, kui läbi nende laadimist või liikumist ei toimu.	II

¹² https://www.riigiteataja.ee/akt/1110/3202/1013/KKM_m28_lisa_2021.pdf#; <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032021013>

¹³ https://www.riigiteataja.ee/akt/1110/3202/1013/KKM_m28_lisa_2021.pdf#

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Väliskliima	Välitööd teostatakse varieeruvalt, sõltuvalt tööülesandest. Väljas töötamist esineb periooditi, kuu jooksul töötatakse summaarselt kuni 50% välitingimustes. Väljas töö võib toimuda tuulistes, niisketes tingimustes, töötamine kõikuva õhutemperatuuri tingimustes, suvisel ajal otsese päikese kiirguse käes töötamine.	Töötajad saavad riietuda vastavalt enda soovile ja vajadustele.	Külmetushaigused, kuumarabandus.	Väljastada töötajatele sobilik riietus väljas töötamiseks. Riietuda vastavalt temperatuurile ja ilmastikule. Talvisel perioodil kanda vajadusel ka sooja pesu, et ennetada külmetumist. Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu ja kaela katvaid riideid. Pidada külmal aastaajal regulaarselt ja vastavalt vajadusele puhkepause soojas ruumis. Vältida soojal aastaajal keskpäeval päikese käes viibimist, vajadusel kanda mütsi ja juua regulaarselt vett.	III
Õhuvahetus siseruumides ja värske õhu juurdevool, ventilatsioon	Üldiselt saab värske õhu juurdevoolu tekitada kas akende, uste kaudu. Tulenevalt hoone eripäras toimub hoones pidev õhuvahetus erinevate hooneavade läbi.		Peavalu, silmade ärritus, motivatsioonilangus, väsimus, pearinglus.	Vältida töötades siseruumides uste ja akende samaaegset lahtiolekut tuuletõmbuse tekkimise vältimiseks.	II
Elektrilöögioht	Allikas: elektrilöögioht ka rikkis elektriseadme, tööriistade kasutamisel, kokku puutudes pingestatud juhtmetega.	Töötajad ei teosta elektritöid.	Elektrilöögist tingitud vigastused, südamerütmihäired, põletusvigastused.	Kahjustatud kaablite, muude elektriseadmete rikke korral teavitada sellest koheselt otsest juhti, kes korraldab vajalike meetmete rakendamise.	II
Tuleoht	Allikas: tuleohtlike kemikaalide kasutamine. Allikas: tuleoht võib põhjustada ettevaatamatus elektriseadme rikke korral, suitsetamine ja hooletus selleks mitte ettenähtud kohtades. Allikas: rikete korral seadmete ülekuumenemine ja süttimisoht. Allikas: erinevate kemikaalide, kuiva vilja, sädemete ning kuumuse omavahelisel reageerimisel süttimisoht. Kuivatite hoonetes on mürkistamata evakuaatsiooni pääsud.	Töötajad ei teosta tuleohtu. Kuivatihoonetes on olemas taadeldud tulekustutid.	Põletusvigastused.	Tagada tulekustutite kättesaadavus kuivati hoones igal tööalal ning igal ajal neile vaba ligipääs. Juhinduda ettevõttes kehtestatud reeglitega. Töötajate regulaarne ohutusala juhendamine. Kanda nõutud isikukaitsevahendeid. Mitte hoida tuleohtlike aineid otsese päikesevalguse käes ega sädemeid tekitavate töövahendite läheduses.	II
Plahvatusoht	Allikas: kemikaalide reageerimisel keskkonnaga.	Töötajad on ohuteadlikud.	Erinevad kehavigastused	Hoida kemikaale suletult ning päikesevalgusest ja küttekollettist eemal.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Allikas: surveseadmete, andurite jt objektile olevate seadmete rikete, ülerõhu korral plahvatusoht.</p> <p>Allikas: gaasilekete korral plahvatusoht, süttimisjärgselt tekkiv plahvatusoht. Kuivatihooone ees paiknev plahvatusohtlik gaasimahuti.</p> <p>Allikas: lühisega kaasnev elektrikaar, kus sädeme tekkimisel võib olla kokkupuude nt süttiva vedeliku, gaasi või tolmuga.</p>	<p>Gaasimahuti ohutuse eest vastutab ning regulaarselt kontrollib teenusepakkuja.</p>	<p>tulenevalt plahvatusetõsidsusest.</p>	<p>Kemikaalide jäägid koristada koheselt ning koguda selleks ettenähtud anumatesse. Keelatud on kemikaalide ja jäätmete kogumine töökeskkonnas (avatult). Järgida gaasimahuti läheduses töötamisel koostööpartneri poolt välja toodud ohutusjuhiseid.</p>	

FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
<p>Kukkumine, komistamine, libisemine</p>	<p>Allikas: libisemine märjal ja määrdunud põrandal (maha on sattunud vedelikud); astmete, kõrgenduste, lävepakkude, piirete, liikumisteedel olevate juhuslike esemete, juhtmete, töövahendite otsa.</p> <p>Allikas: libe liikumistee väliskeskkonnas. Talvisel ajal võib väliskeskkonnas olla libe (lumijää), mis soodustab kukkumist.</p> <p>Allikas: töötajate ettearvamatu käitumine – mööda redelit, piirdeid, töövahendeid üles küünitamine ja kukkumine ning muud inimfaktoriga seotud lisaohud.</p> <p>Allikas: kukkumine/komistamine kuivati liinide kõrgendatud töölavadel/astmetel, punkrites, redeliilt, ohtlikelt avaustelt punkrite, liikumisteede ümber, konarused, augud põrandatahapindadel, konarused, ebatasasused väliskeskkonnas. Punkrite ääred, kanalite ääred on märgistamata.</p>	<p>Treppidel on käsipuud ja piirdeid.</p>	<p>Traumad, luumurrud, põrutused, muljumised.</p>	<p>Väljastada töötajatele libisemiskindlaid turvajalanõusid.</p> <p>Märgistada punkrite, kanalite ääred ning teised ohtlikud kohad.</p> <p>Regulaarselt kontrollida liikumisteede korrasolekut, sh koristust.</p> <p>Hoida liikumisteed takistustest vabad.</p> <p>Vedelike maha sattumisel koristada need esimesel võimalusel.</p>	III
<p>Ohtlikud pinnad, sisselõike oht,</p>	<p>Allikas: pea ära löömise oht vastu konstruktsioone, liinide osasid, punkrite</p>		<p>Sõrme- ja käevigastused.</p>	<p>Liikuvate osadega seadmete kasutamisel tuleb alati kasutada tootja poolt nõutud</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
töövahendite liikuvad ja teravad osad	detaile, madalaid ülemisi uksepiitsid, trepiastmeid. Allikas: kaasahaaramise oht, jäsemete vahelejäämisohu kasutades seadmeid, millel on liikuvad ja pöörlevad osad (nt kasutatavad käsitööriistad, tõstukite liikuvad kahvlid ja teised liikuvad osad, töötavad liinid ja nende osad, nt sorteerid, liikuvad lindid jms). Kaasahaaramise oht sõelade vahetamisel, kui seade on sisse jäetud või tunnides kelgu liigutamisel jms. Sisselõike oht töövahendite teravate äärtega, nuga ja teisi torkeriistasid kasutades.		Torkehaavad, löikehaavad, põletusvigastused.	kaitseseadiseid ja kaitsekatteid. Juhinduda seadmetega töötamisel vastavatest ohutusjuhenditest. Keelatud on seadmete liikuvate ja pöörlevate osade peatamine kätega ja jäsemete sinna vahele asetamine. Punkrites, madalate lagedega ruumides ja teistes ohtlikes kohtades (kus on pea ära löömisohu) tuleb kanda kaitsekiivrit. Seadmetega töötades eemaldada ehted (sh kõrvarõngad, sõrmused) ning kanda juukseid kinni. Kasutada teravate esemete ja osade käsitsemisel kaitsekindaid. Mitte kanda nuge ega muid terariistu taskus, et ennetada kehavigastuste tekkimist.	
Kukkumine kõrgustest	Allikas: kukkumine/komistamine redeliilt. Redelitele ei ole teostatud kontrolli. Allikas: kukkumine järskudest treppidest ja nende vahedest alla.		Erinevad kehavigastused.	Väljastada töötajatele ning kanda kõrgustes töötades vajalikke isikukaitsevahendeid (vajadusel turvarakmeid, turvaköis jms) või piirata kõrgustes töötamist. Määrata käskkirjaga redelite kontrollide teostaja ning teostada regulaarselt dokumenteeritult redelite korrasoleku kontrolli. Kasutada tööks sobiva kõrgusega redelit (et töötamisel ei tuleks küünitada). Järgida redelil töötamisel ohutusjuhendeid. Kõrvaldada tööks mitte sobilikud redelid regulaarselt töökeskkonnast. Vajadusel töötajate täiendkoolitamine.	III
Kukkuvad esemed	Allikas: kukuvad detailid/materjalid punkrites, konstruktsioonidelt, lahtistelt platvormidelt, alused kahvlitelt, treppidest jt kitsastest käikudest. Allikas: käest kukkuv ese (töövahend, seadmete osad); esemed võivad kukkuda ka peakohast kõrgemalt (teistelt korrustel, avatud		Erinevad kehavigastused, peavigastused.	Kanda turvajalanõusid, et kaitsta enda jalgu kukkuvate esemete eest. Kasutada mehaaniliste ohtude vältimiseks hea haardega kaitsekindaid. Paigutada konstruktsioonelemendid ja töövahendid alati korrektselt ettenähtud kohta. Terariista või muu eseme maha kukkumisel mitte proovida seda kinni püüda, vaid astuda	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>platvormidelt, redeliilt, tõstuki üles tõstetult kahvlitelt).</p> <p>Käed ja kindad võivad olla märjad või määrdunud ning seetõttu võib töövahendite käes hoidmine olla raskendatud.</p> <p>Allikas: jääpurikad katuste räästa alt kukkumisel jms.</p>			<p>eemale, et kukkuv ese ei vigastaks. Suuri raskusi või suuremõõtmelisi esemeid kanda lühike maa korraga ja mitmekesi.</p> <p>Suurte raskuste teisaldamisel tuleb tõsta alati raskust mitmekesi, kasutada võimalusel tõstmisabivahendeid ja -seadmeid.</p> <p>Kanda peavigastuste ohu korral alati kaitsekiivrit.</p>	
Muljumise või kinnijäämise oht	<p>Allikas: punkrisse, tunni kinnijäämise oht vilja alla jäämisel. Punkrite/koonuse puhastamisel, takistuste kõrvaldamisel varingu allajäämise oht, vigastuse oht. Sõrmede, käte muljumisoht seadmeosade vahele jäädes.</p> <p>Allikas: riiete või kehaosade kinni jäämine seadmete osade külge (sh kaasahaaramise oht), sõrme vigastamine töövahendiga, materjaliga, mida teisaldatakse ümber (sõrm või jalg jääb alla).</p>	<p>Kuivatites on olemas hädaseiskamisnupud. Kuivatite koonuste puhastamine teostatakse alati kahekesi. Koonuse põhja paigutatakse redel ning tunni minekul võetakse lähedale traat, millest vajadusel kinni haarata.</p>	<p>Erinevad kehavigastused (käte, jalgade vigastused), traumad, pea vigastused.</p>	<p>Lülitada puhastamisel koonuses alati ventilaator välja.</p> <p>Keelatud on ohtlike puhastustöid üksinda teha.</p> <p>Paigaldada alati koonuse puhastus-, hooldustööde teostamisel põhja redel ning tunni minekul vedada kaasa nt traat, et ohu korral oleks kuhugi toetuda/millestki kinni haarata.</p> <p>Vältida märja vilja kuivatisse ladustamist, et vältida töötajatel tunnides viibides vilja varisemise ning allajäämise ohtu.</p> <p>Juhinduda seadmetega töötamisel spetsiifilise seadme ohutusjuhendist.</p> <p>Kasutada teravate esemete ja osade käsitsemisel kaitsekindaid ning ettenähtud tööriietust.</p> <p>Liikuda ruumides rahulikult ja töötada tähelepanelikult.</p> <p>Seadmetega töötades eemaldada ehted (sh kõrvarõngad, sõrmused) ning kanda juukseid kinni.</p>	III
Löögi saamine liikuvalt objektilt	<p>Allikas: löögi saamine erinevatelt tõstukitelt. Ettevõtte territooriumil löögi saamine tõstukitelt, veoautodelt jt sõidukitelt.</p>	<p>Töötajad on ohuteadlikud.</p>	<p>Jalavigastused, kehaosade muljumine, käe vigastused, peavigastus, surm.</p>	<p>Territooriumitel liikudes olla tähelepanelik.</p> <p>Enne astumist tõstevahendite liikumisalasse vähendada oma liikumiskiirust, et veenduda ohutuses. Mitte astuda tõstevahendi kõrvale või taha selle liikumisel.</p>	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				Tõstevahendiga töökohalt liikuma hakkamisel veenduda ohutuses ja selles, et kaastöötajad on märganud. Jälgida hoolikalt ümbrust.	
Kontrolli kaotamine sõiduki/masina üle	Allikas: sõiduk, tõstukid. Kontrolli kaotamine töövahendi üle, kui seda ei kasutata nõuetekohaselt.	Töötajad on ohuteadlikud. Sõiduautot juhtivatel töötajatel on olemas vastava kategooria juhiloa.	Erinevad kehavigastused.	Autoga liigeldes järgida liikluseeskirju ning piirkiirust.	II
Liiklusõnnetused	Ohustatud isikud: töötajad, kes täidavad tööülesandeid sõidukiga sõites. Allikas: sõidukiga töökohustusi täites võivad töötajad sattuda liiklusõnnetusse, kaotada kontrolli sõiduki üle. Ohu suurus sõltub sõiduki kasutamise ajast, liiklustihedusest, vajadusest kiirustada, sõiduki seisukorrast, sõidustiilist, liikluseeskirjade täitmisest. Ka teised sõidukid liikluses on potentsiaalsed ohuallikad. Allikas: löögi saamine liikuvalt sõidukilt (tänaval, parklaal liikudes), samuti ettevõtte territooriumil liikudes.		Liiklusõnnetuse korral vigastused ehmatusest surmani.	Hooldada sõiduvahendeid regulaarselt. Sõitu minna puhanult, järgida liikluseeskirju ja roolis olles kasutada telefoniga rääkimisel "käed vabad" süsteemi. Olla liikluses tähelepanelik ning mitte teostada tähelepanu vähendavaid tegevusi. Järgida piirkiirust. Väliterritooriumil liikudes olla tähelepanelik, kõigile nähtav.	II
Töövahendi või protsessis esinev lõhkemine või purunemine	Ohustatud isikud: töötajad, kes kasutavad sõidukeid tööülesannete täitmiseks. Allikas: rehvide purunemine.		Erinevad kehavigastused, traumad.	Ratta vahetamine ilma ohutusnõudeid teadmata on keelatud.	I
Eemale paiskuvad osakesed	Allikas: vedeliku (sh. kemikaalide) pritsmed. Allikas: töötamisel seadmetega, millega vilja liigutatakse, sorteeritakse, punkrite, liinide puhastamisel eralduda võivad vilja osad ning nende tolm.		Erinevad kehavigastused, silmade vigastused.	Väljastada töötajatele vajalikud isikukaitsevahendid. Tagada silmaloputusvedeliku kasutamisevõimalus kuivatiruumides. Juhendada kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest ja kanda kaitsevisiiri kokku puutudes võimalike eemale paiskuvate osadega. Vajadusel kanda kaitsemaski.	II
Külmad, kuumad pinnad	Allikas: pöörlevate ja liikuvate seadmete töötamisel kuumaks minevad osad. Seadmed võivad töötamise järgselt kuumad olla.		Põletusvigastused.	Vältida kokkupuudet kuumade, külmade pindadega, kanda sobivaid kuumakindlaid kaitsekindaid.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Talvisel perioodil võivad välitingimustes töövahendid, kuivatite pinnad olla külmad.				
Muud ohud	Allikas: osadel seadmetel (kilpidel) ei ole lülitusnupud ja kasutatavad juhtpaneelid eesti keeles. Seadme töö kõrvalekallete korral valesi reageerimisel võib see tingida otsest ohtu töötajale ja läheduses viibivatele töötajatele. Nt kilbid on eesti keeles (valdavalt on kuivatihoones töö välismaalased).		Erinevate ohutegurite all välja toodud tervisemõjud, sõltuvalt teostatavast tööst, mis ohuteguritega töötaja kokku puutub ning kus on vajalik isikukaitsevahendi kasutamine. Katkine, valesi hoiustatud isikukaitsevahend võib vähendada kaitsevõimet.	Tagada välismaalastele lisaks arusaadavas keeles seadmete kasutamisevõimalus. Tagada, et töötajad on juhendatud ja teadlikud konkreetse seadme kõikidest nuppude, käskluste, veateadete tähendusest. Tagada, et töötaja keeleline oskus on vastav konkreetse masinaga töötamiseks, süsteemide juhtimiseks (nt vene, inglise keel).	III

KEEMILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonnaohtlik); kemikaalide aurud	Allikas: harva kasutatakse erinevaid puhastusvahendeid ja vajadusel määrdeaineid.		Kemikaalid võivad ärritada silmi ja nahka. Võib tekkida peapööritus, hingamisteede ärritus, mürgistus, peavalu. Muud tervisekahjud tulenevalt kemikaalide ohutuskaartidest.	Tagada kemikaalide ohutuskaartide olemasolu ja nende tutvustamine töötajatele. Tagada alati, et kõik kemikaalid on tuvastatavad (peal nimetus) ning suletavad. Nõutud isikukaitsevahendite kandmine tulenevalt kemikaali ohutuskaardis sätestatust. Pesta käed pärast kemikaaliga kokkupuudet. Määrdeaineid ja teisi keemilisi ühendeid tuleb hoiustada suletud nõuetekohaselt märgistatud anumates teistest esemetest eemal. Piserdatava kemikaali kasutamisel vältida aurude sisse hingamist, pea viimist pihustusvälja. Teostades töid, kus võib olla oht, et vedelikupritsmed (töö kemikaalidega),	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				gaasid, aurud või aerosoolid võivad silma sattuda, tuleb kasutada alati näokatet.	
Tolm	Allikas: olmetolm, väljast sisse toodud tänavatolm. Tase: ei ole mõõdetud, aga hinnanguliselt madal. Kestus: tööpäeva vältel.		Hingamisteede ja silmade ärritus, allergiline nohu.	Teostada regulaarset märgkoristust. Tagada piisav õhuvahetus.	II

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

Vt täpsemalt kontori töökeskkonna riskianalüüsist.

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

Vt täpsemalt kontori töökeskkonna riskianalüüsist.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Ühetaolised samalaadsed liigutused	Allikas: töös teostatakse erinevaid tööetappe, seega korduvad samalaadsed liigutused vahelduvad. Materjalide tõstmisel, takistuste kõrvaldamisel, vilja ladustamisel, punkrite puhastamisel, liinide parandamisel korduvad sõrmede, randmete, küünarliigete painutused ning liigutused; kiired randmete pöörded, esineb surve randmetele. Tehakse teisi korduvaid liigutusi: ülakeha kallutused ette ja küljele, käsivarte liigutamine õlgade kõrgusele, käsivarte tõstmine õlgadest kõrgemale; käte viimine kehast eemale ja tagasi, pea pöörded ja kallutused ette, kükitamine, raskuste teisaldamisel kummardamine ja sirutamine.	Töötajatele on ette nähtud puhkepausid. Tööliigutused on tööpäeva jooksul vahelduvad.	Karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, liigesehaigused.	Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Roteerida töövõtteid. Teha töötamise ajal kuni 30 sekundilisi mikropause iga 30 minuti tagant. Töötada võimalikult sirge seljaga. Kasutada ohutuid töövõtteid, vältida järske liigutusi. Vältida ülakeha pöörete tegemist, pöörata end kogu kehaga.	II

	Kestus: samalaadseid liigutusi ei tehta järjest, tööliigutused vahelduvad, kuid tehakse üle 50% tööajast.				
Raskuste käsitsi teisaldamine	Teisaldatav objekt ja mass: sõltuvalt tehtavast tööst; erinevad materjalid, vilja ladustamine varieeruva kaaluga 5-25 kg. Käsitööriistad erineva kaaluga, enamasti kuni 5 kg. Kehaasend: raskusi teisaldatakse nii sirge seljaga kui ka kummardades. Esineb kitsastes oludes, ebatasastel pindadel, nt kükitades raskuste käsitsi teisaldamist. Riskihinne arvutusmeetodi abil, mehed: 10 kg: 1+4+1=6x2=12 ehk II 10-20 kg: 2+4+1=7x1= 7 ehk I 20-30 kg: 4+4+1= 9x1=9 ehk I	Suuri raskusi ei teisaldata käsitsi.	Füüsiline ülekoormus, seljavigastused, käte ja randmete vigastused.	Juhinduda raskuste teisaldamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Kanda raskuste teisaldamisel turvajalanõusid. Mitte kiirustada raskuste teisaldamisel. Jagada raskusi, et ei tekiks füüsilist ülekoormust. Mitte tõsta üle 5 kg raskuseid, kui on võimalik kasutada tõstevahendit. Raskusi teisaldada alati kahe käega. Suure koormuse korral pidada iga 20 minuti järel minipaus. Suuremaid raskusi tõsta kahekesi ning kasutada tõstmisabivahendeid.	II
Sundasendid	Allikas: kummardamine, kükitamine, töötamine käed kehast ees staatilises asendis, painutus taha üle 5°, painutus küljele üle 15°, pea ette kallutamine, töötamine painutatud randmega; õlg, õlavars küljele tõstetud üle 30°; õlg, õlavars ette tõstetud üle 60°, ülakeha ette kallutamine. Seisev tööasend vaheldub liikumisega. Esineb surve randmetele ja käsivartele käsitööriistade kasutamisel, puhastustööde teostamisel. Kestus: asendid vahelduvad, ühes asendis viibitakse lühiajaliselt, kuid kogu tööpäeva vältel mitu korda (summaarselt üle 50% tööajast).	Töötajale on ette nähtud puhkepausid. Tööasendid vahelduvad.	Jalaturسد, jalavalud; villid; Achilleuse kõõluse põletik; veresoonte laiendid; põia ortopeedilised muutused, sh lampjalad; põlveprobleemid; alaseljavalu, kaela ja õlgade kangus; halb rüht; piiratud verevarustus; lihasvalu ja -väsimus; kõrge vererõhk; südame- ja vereringe probleemid, ülekoormushaigused õlgades, käsivartes.	Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Seistes rakendada koormust võrdselt mõlemale jalale, et ennetada ühe jala üle koormamist. Vältida pikaajaliselt seismist ühe koha peal ja ühes, ebamugavas asendis. Puhkepauside ajal venitada koormust saavaid kehaosi.	II

AGRONOOMID

Tegevuse kirjeldus: agronoomid tegelevad kuvariga tööga (juhinduda kuvariga töötaja riskianalüüsist), kultuuride kasvatuse juhtimisega, kvaliteedikontrolliga ning vastutavad taime hooldusprotsesside (väetamine, kahjuritõrje) juhtimise eest. Agronoomid vastutavad taimekaitsevahendite, väetiste, materjalide lao eest. Täites tööülesandeid teistes töökeskkondades, tuleb tutvuda vastava töökeskkonna riskianalüüsiga (sh traktoristide riskianalüüsiga).

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/ tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonnaohtlik); kemikaalide aurud	Ohustatud isikud: agronoomid. Allikas: valdavalt taimekaitsevahendite, väetiste laos kemikaalide hoiustamine ja käsitlemine. Ladustamisalades olid kemikaalid suletud, originaalpakendites ning markeeritud nimetusega. Riskianalüüsi käigus olid kemikaalid valdavalt muudest töövahenditest eraldatud ning kõrgemal maapinnast.	Agronoomid on läbinud erialase koolituse ning tutvunud kemikaalide ohutuskartidega.	Kemikaalid võivad ärritada silmi ja nahka. Võib tekkida peapööritus, hingamisteede ärritus, mürgistus, peavalu. Muud tervisekahjud tulenevalt kemikaalide ohutuskartidest.	Tagada ohtlike kemikaalide ohutuskartide olemasolu ja nende tutvustamine töötajatele. Tagada alati, et kõik kemikaalid on tuvastatavad (peal nimetus), suletud. Nõutud isikukaitsevahendite kandmine tulenevalt kemikaali ohutuskartidest. Pesta käed pärast kemikaaliga kokkupuudet.	III
Raskuste käsitsi teisaldamine	Teisaldatav objekt ja mass: päevas tõstetakse aeg-ajalt kuni 15 kg raskusi töövahendeid (peamiselt väetisi, kemikaale). Vajadusel lükatakse ka jõuga loomi nende edasi liigutamiseks lüpsiplatsile, asemetele tagasi. Kehaasend: raskusi teisaldatakse sirge seljaga, kummardades. Suuremaid raskusi teisaldatakse mitmekesi. Riskihinne arvutusmeetodi abil, mehed: 1-10 kg: $1+4+1=6 \times 4=24$ ehk II 10-20 kg: $2+2+0=4 \times 2=8$ ehk I Riskihinne arvutusmeetodi abil, naised: 1-5 kg: $1+4+1=6 \times 4=24$ 5-10 kg: $2+4+0=6 \times 4=24$ 10-15 kg: $4+2+0=6 \times 2=12$	Töötajatel on võimalus teha vastavalt vajadusele pause. Raskusi teisaldatakse üldiselt tõstevahendiga.	Füüsiline ülekoormus, seljavigastused, käte ja randmete vigastused.	Mitte tõsta üle 5 kg raskuseid, kui on võimalik kasutada tõstevahendit. Juhendada raskuste teisaldamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Mitte kiirustada raskuste teisaldamisel. Raskusi teisaldada alati kahe käega. Suure koormuse korral pidada iga 20 minuti järel minipaus.	II
Sundasendid	Allikas: töö toimub peamiselt seistes ning on liikuv. Töökohal tööd tehes, töövahendite, kemikaalide liigutamisel, lao organiseerimisel, vilja kvaliteedi kontrollimisel ülakeha ettekallutatud asendis; kummardamine, kükitamine, töötamine käsi/käed kehast eemal staatilises asendis asemetel puhastamisel – pinge õlavöötmele, randmetele.	Töötajale on ette nähtud puhkepausid. Töösasendid vahelduvad.	Lihasevalu ehk müalgia, kaela, õlavöötme, käte lihaste ja nendevaheliste fastsiate valud (nn. müofastsiaalsed valud), kaela- ja kuklavalu,	Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Seistes rakendada koormust võrdselt mõlemale jalale, et ennetada ühe jala üle koormamist. Vältida pikaajaliselt seismist ühe koha peal ja ühes, ebamugavas asendis. Puhkepauside ajal venitada koormust saavaid kehaosi. Teostada regulaarselt puhkepause. Roteerida tööülesandeid.	II

	<p>Kestus: ohuteguri all kirjeldatud sundasendites viibitakse summaarselt üle 50% tööajast.</p>		<p>karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, seljavaevused, hingamisraskused, Tietze sündroom, pinged põlveõndlas. Pingepeavalud.</p>		
<p>Ühetaolised korduvliigutused</p>	<p>Allikas: kvaliteedi kontrollil, kemikaalide käsitlemisel pea pöörded, käte liigutamine kehast ees, käe liigutamine keha ees; sõrmede, randmete ja küünarliigese painutused ja pöörded, käte viimine kehast eemale ja tagasi, ülakeha kallutused ette ja küljele, käsivarte liigutamine õlgade kõrgusele.</p> <p>Kestus: samalaadseid liigutusi ei tehta järjest, tööliigutused vahelduvad tööpäeva jooksul, kuid samalaadseid liigutusi tehakse summaarselt üle 50% tööajast.</p>	<p>Töötajale on ette nähtud puhkepausid.</p>	<p>Karpaalkanali sündroom, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, liigesehaigused.</p>	<p>Teha töötamise ajal kuni 30 sekundilisi mikropause iga 30 minuti tagant. Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Töötada võimalikult sirge seljaga. Roteerida tööülesandeid, et vaheldada regulaarselt korduvaid liigutusi ning anda puhkust koormust saavatele kehaosadele.</p>	II

TRAKTORISTIDE JA AUTOJUHI RISKIANALÜÜS

Tööprotsessi kirjeldus: traktoristid peamiselt traktori abil transpordivad, lõikavad vilja, sõltuvalt tööperioodist ka külvavad, väetavad, teostavad kahjuritõrjet põllul jms. Sõltuvalt tööprotsessist vahetatakse traktori/põllumajandusmasinate ees või taga haakeseadet. Autojuht tegeleb peamiselt põllumajandustoodangu veoga, laadimistöödega ja maha laadimisega. Autojuhi tööülesannete hulka kuulub põllumajandustoodangu peale laadimine, sõiduki tankimine, koristamine, vajadusel jooksvalt kohapeal kergete parandustööde teostamine (kojamehe vahetus, rehvi lõhkemisel ratta vahetus, pirni vahetus jms). Traktori ning sõiduki parandustöödega tegelevad võimaluse korral töökojas töötajad ise koostöös tehnikutega (autojuhil ja traktoristil vajalik tutvuda töökoja riskianalüüsiga). Vajadusel kasutatakse koostööpartnerite abi (nt traktoril rehvide vahetus).

Öötöötajate osas järgitakse ohutusnõuete järgimist eriti rangelt, kuna öötöötaja puhul on tegu kõrgema riskiga õnnetusjuhtumi toimumiseks väsimuse või terviserikke tõttu. Unehäirete ja häiritud ööpäevarütmide põhjustatud unisuse tõttu on inimeste ärksus vähenenud ning nendega juhtub sagedamini tööõnnetusi. Unehäired ja vähesest magamisest tulenev väsimus rikub tervikuna organismi tasakaalu ja soodustab paljude levinud tervisehäirete kujunemist – ülekaal, suhkruhaigus, südame isheemiatõbi, kõrgvererõhktõbi. Kui sellised haigused juba esinevad, ei ole antud töö kindlasti soovituslik. Töötajad on läbinud tervisekontrolli. Öötööl töötavad töötajad on eelnevalt läbinud tervisekontrolli. Öötööd teevad (võivad töötada) töötajad, kellel ei ole tervisekontrolli otsuses välja toodud piirangut öötöö teostamiseks. **Öötöötajad peavad kõiki riskianalüüsis välja toodud riske tõsiselt võtma ja kehtestatud ohutusnõudeid täitma. Lisaks ettenähtud pausidele on öötöötajal kohustus võtta lisapuhkepause (vähemalt iga tunni tagant paariminutilise paus), et vältida väsimusest tingitud õnnetuse teket või terviseriket.**

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Müra	Allikas: raadio, telefonihelin, sõidukite/traktori müra, liikluse müra, tuuleiilid, laadimiskohtades erinevad müra tekitavad seadmed tulenevalt töökeskkonna eripärast. Tüüp: taustamüra. Tase: ei ole mõõdetud, enamasti madal või keskmine; sõltuvalt olukorrast võib lühiajaliselt võib olla kõrgem (nt laadimiskohtades). Kestus: töövahetuse vältel.	Raadio helitugevust saab muuta.	Kuulmislangus, müra stressi, väsimuse, ärevuse teke. Mälu halvenemine, töövõimekuse langemine.	Pidada regulaarselt puhkepause. Puhkepauside ajal seisata sõiduk ning keerata kinni raadio, et puhata võimalikult müravaikes keskkonnas.	II
Vibratsioon	Ohustatud isikud: traktorist. Allikas: sõiduki vibratsioon, löökaukudest läbisõitmine, ebatasased teed, põllud. Tüüp: koht- ja üldvibratsioon. Tase: ei ole mõõdetud.	Sõidukeid hooldatakse hooldusgraafiku alusel. Sõidukid on kaasaegsed ja ei tekita subjektiivsel hinnangul	Vibratsioonitõbi, funktsioonihäired kätes, käte ja randmete osteoartikulaarsed	Kontrollida regulaarselt, kas sõiduki vedrustus ja juhiiste on korras ja kas rataste rehvirõhk on sobiv. Vajadusel vahetada juhiistmed välja. Pidada kinni puhkepausidest.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Kestus: töötamise vältel. Sõitmist on üle 50% tööajast.</p> <p>Ohustatud isikud: sõidukijuht.</p> <p>Allikas: sõiduki vibratsioon, löökaukudest läbisõitmine, ebatasased teed.</p> <p>Tüüp: koht- ja üldvibratsioon.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: töötamise vältel. Sõitmist on üle 50% tööajast.</p>	piirväärtust ületavat vibratsiooni.	haigused (kohtvibratsioon), lülisamba vaheketaste haigused (üldvibratsioon).	Tulenevalt ohuteguriga kokkupuute ajast suunata töötaja tervisekontrolli.	II
Valgustus ja nägemist mõjutavad tegurid	<p>Tööpinna valgustatuse tase: sõltub ilmastikust. Esineb valge ja hämara keskkonna vaheldumine tööruumidesse sisenemisel ja sealt väljumisel – silmapinge. Silmapinge ka liikluse jälgimisel, mida mõjutab kellaage (töötamine päevavalguses, sõitmine hämaras ja pimedas).</p> <p>Heleduste jaotus: seoses välitööga väga vahelduv.</p> <p>Peegelduvad pinnad: ere päikesevalgus igal aastaajal, aknaklaasid, muud pinnad liikluses (lumi, jää).</p> <p>Aknakatete olemasolu: saab kasutada päikesesirme.</p> <p>Esineb pidev pinge silmadele tulenevalt päevavalguse vaheldumisest, ilmastikutingimustest.</p>	Juht kasutab vastavalt vajadusele päikeseprille. Sõidukite kabiinides on lisaks akendest tulevale loomulikule valgusele võimalik kasutada mitut kohtvalgustit.	Silmalihaste väsimine ja ülekoormus st. silmapinge. Peavalu.	Mitte teostada tööd, kui valgustus pole töö sooritamiseks piisav. Vajadusel kasutada territooriumil lisavalgusteid (nt taskulambid). Pauside ajal teha silmadele taastavaid harjutusi. Kanda päikeseprille, mis oleksid efektiivse UV-kaitsega. Tervisekontrollis kohustuslik nägemisteravuse kontroll.	II
Elektromagnetväli	<p>Allikas: elektriseadmed, elektrikaablid, valgusallikad, kokkupuude erinevate sagedusvahemikega (raadiosageduslikud lained, mitmesageduslik väli). Telefonid eraldavad raadiosageduslikke laineid.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud, hinnanguliselt ei ületa piirnormi.¹⁴</p> <p>Kestus: tööpäeva vältel lühiajaliselt.</p>		Otsene mõju võib põhjustada ajutist ärritust või mõjutada tunnetust või muid aju või lihaste funktsioone, soojuslik mõju. Kaudne mõju avaldub elektriliste	Regulaarselt puhkepauside pidamine elektromagnetvälja kiirgavatest seadmete keskkonnast eemal.	I

¹⁴ Elektromagnetväljade direktiivi 2013/35/EL rakendamise hea tava mittesiduv juhend, Euroopa Komisjon, 2014

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>Töökeskkonnas kasutatakse üldsusele mõeldud traadita sideseadmeid, elektrilisi töövahendeid, kus elektromagnetväljade tase on hinnanguliselt madal ning määruse nõudeid ei ole vaja rakendada.</p> <p>Ohustatud isikud on rasedad ning meditsiiniseadmetega töötajad. Töötaja ei tööta kõrge ega madala rõhu keskkonnas.</p>		meditsiiniseadmete, sh kardiostimulaatorite ja muude siiratud või kehal kantavate meditsiiniseadmete, näiteks passiivsete või aktiivsete implantaatide töös. Keharakkude mõjutamine, peapööritus, unetus.		
Ioniseeriv, mitteioniseeriv kiirgus	<p>Allikas: mitteioniseeriv kiirgus arvutite ekraanidelt, valgustitelt. Töötajatel ei ole kokkupuudet tervist mõjutava mitteioniseeriva kiirgusega (laserkiirgus, infrapunakiirgus) ega ioniseeriva kiirgusega. Väljas viibides UV-kiirgus. Kasutusel on üldsusele mõeldud seadmed ja valgusallikad.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: erinevate kiirguse tasemetega kogu tööpäeva vältel, kuid hinnanguliselt ei ületa piirnormi.</p>		Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. UV – kiirgust väljastavad seadmed võivad ohustada nahka.	Kasutada päikesekaitsekreemi, päikeseprille ja peakatet väljas päikese käes töötamisel.	II
Radoon	<p>Allikas: töötaja tööala on pidevalt muutuv, seega radooni mõõdistuste teostamine ei ole vajalik.</p>		Radoonirikka õhu sisse hingamisel suureneb kopsuvähki haigestumise risk.	Lisameetmete rakendamine pole vajalik.	I
Õhutemperatuur	<p>Allikas: suvel sooja ilmaga higistamine/ ülekuumenemine, talvel välitingimustes töötades esinevad madalad temperatuurid – külmetumise ja külmumise oht, vajadusega liikuda sise- ja välitingimustes kaasneb järskude temperatuurimuutuste mõju.</p> <p>Kestus: väljas viibimine summaarselt alla 50% tööajast.</p>	Sõidukite kabiinides saab õhutemperatuuri mõjutada vastavalt vajadusele. Töötajal on väljastatud kihiline töörietus, töötaja saab vajadusel riideid selga panna või vähemaks võtta.	Selja ja kaelavalude teke, kui töötaja on higine ning tuul puhub peale. Võimalikud liigesehaigused. Külmetushaigused, kumarabandus, limaskestade kuivus,	Võimalusel mitte viia kabiini temperatuuri väga kõrgeks (st tekib suur temperatuuride erinevus kabiini ja õuekeskkonna temperatuuride vahel ning tekib haigestumise oht). Riietuda vastavalt temperatuurile ja ilmastikutingimustele. Külmal aastaajal teha regulaarselt puhkepause soojas keskkonnas, et taastada vereringe.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Tõmbetuul, õhu liikumise kiirus, õhuniiskus. Õhuvahetus siseruumides ja värsk õhu juurdevool.	Allikas: tõmbetuul tekib, kui avatud on samal ajal sõiduki mõlemad küljeaknad, töötatakse suure tuulega välitingimustes. Välitingimustes töötades võib esineda tuult ja vihma. Ohuallikaks on ka liigefektiivne kliimaseadme või puhurite kasutamine suunaga otse juhi peale.	Puhurid on sõidukites reguleeritavad ja neid saab paigutada nii, et ei puhuks otse juhile peale. Vajadusel saadakse värsket õhku juurde ka küljeakende avamisel. Juhil on võimalus kanda kihilist riietust.	peavalu, silmade ärritus, motivatsioonilangus, väsimus, pearinglus. Vähese õhuvahetuse korral väsimus, tööefektiivsuse langus, peavalu. Keha ebaühtlane jahtumine, luu-lihaskonna vaevused, uimasus.	Vältida mõlema küljeakna samal ajal lahtiolekut ja hoidmist, kui selleks ei ole otsest vajadust. Soovituslik on vältida kliimaseadme liigtõhusat kasutamist ja enese peale suunamist, kui selleks ei ole otsest vajadust. Kanda välitingimustes ilmastikukindlaid kaitseriideid, katta kael ja õlad.	II
Elektrilöögioht	Allikas: elektrilöögioht võib tekkida sõiduki elektroonilise rikke korral, kui juht asub ilma isikukaitsevahenditeta ning potentsiaalseid ohte märkamata riket ise parandama. Välikeskonnas tööd tehes ka pikselöögi oht äikese korral.		Elektrilöögist tingitud vigastused, südamerütmihäired, põletushaavad.	Juhil on keelatud iseseisvalt ohtlike elektririkete parandamine, kui juht pole saanud vastavat väljaõpet. Ilmastikuolude muutumisel, äikese korral tuleb koheselt peatada välitöö põllul ning liikuda ohutusse kohta (põllult ja sarnastest aladest väljuda ning vältida viibimist kohtades, kus on puu alla jäämise oht, lagedad alad jms). Vajadusel pöörduda ettevõtte elektriku poole.	I
Tuleoht	Allikas: tuleoht võib tekkida sõiduki ootamatu rikke või liiklusõnnetuse korral.	Sõidukites on olemas esmased tulekustutusvahendid.	Põletusvigastused.	Teostada regulaarselt tulekustutusvahendite kontrolli.	II
Plahvatusoht	Allikas: sõiduki ootamatu rikke korral, nt kütusepaagi süttimisel.	Sõidukites on olemas esmased tulekustutusvahendid.	Erinevad kehavigastused.	Veenduda regulaarselt sõiduki ohutuses ja jälgida, et tehnohooldused oleksid teostatud vastavalt ettenähtud korrale.	I

FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID

Kasutatavad töövahendid: sõiduk/traktor.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Kukkumine, komistamine, libisemine	Allikas: kukkumine/komistamine sõiduki kabiini või ladustamisalasse/sõiduki parkimisalasse minnes/kabiinist või		Traumad, luumurrud, põrutused, muljumised.	Erinevatel aladel liikudes olla ettevaatlik. Väljastada töötajatele vajadusel turvajalanõud.	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	traktori haakeseadme juurest tulles; sõiduki peal istudes või maha astudes; sõiduki ümber liikumisel; kauba kinni ja lahti ühendamisel. Liikumine kohtades, kus võivad esineda erinevad kukkumisohtud seoses objekti seisukorra ja aastaajaga (nt ebatasased teed, põllud, liikumisteedel olevad takistused, estakaadid). Talvisel ajal soodustavad õnnetusohu lumi ja jää. Märk ja määratud põrand ladustamisaladel (maas olev vedelik).			Jälgida, et ei satuta estakaadide, kraavide äärtele, kust on võimalik kukkuda. Töötada traktori laadimisala ümbruses kõrgendatud tähelepanuga. Kabiinist ega teistelt sõiduki osadelt ei tohi kunagi alla hüpata.	
Ohtlikud pinnad, sisselõike oht, töövahendite liikuvad ja teravad osad, kuumad- ja külmad pinnad	Allikas: teravad kaupade ääred; sisselõikeoht terariistadega (nt nuga); sõrmede vahelejäämisohu uste, tagaluugi, traktoriga ühendatud haakeseadme vahele, sõiduki teiste osade vahele, kaupade kinnitamisel/avamisel nende vahele. Kaasahaaramise oht, jäsemete vahelejäämisohu kasutades seadmeid/traktori haakeseadmeid, millel on liikuvad ja pöörlevad osad.	Töötajale on üle antud kaitsekindad. Sõidukites on olemas esmaabivahendid.	Torkehaavad, lõikehaavad, muud kehavigastused.	Seadmetega töötades eemaldada ehted (sh kõrvarõngad, sõrmused) ning kanda juukseid kinni. Kasutada teravate esemete ja osade käsitsemisel kaitsekindaid. Keelatud on töötava seadme/traktori liikuva haakeseadme ajal käte asetamine liikuvate osade vahele.	II
Eemale paiskuvad osakesed	Allikas: vedelike pritsmed; tolmuosakesed (tuulise ilma korral).		Silmade ärritus, silmade vigastus.	Käsitsetes vedelikke, mil võib esineda eemale paiskuvate osakeste oht, kanda vajadusel kaitseprille. Kanda kaitse(päikse)prille, kui tööülesandeid täidetakse tolmu keskkonnas, tuulises keskkonnas, et ennetada liivaosakeste silma sattumist.	II
Kukkuvad esemed	Allikas: ebakorrektselt virna paigutatud kauba/taimekultuuride/väetise pakendite kukkumine; põllumajandustoodangu kukkumine traktori haakeseadmelt. Lume/jää kukkumine sõidukilt (talvisel perioodil).		Erinevad kehavigastused, peavigastused.	Juhinduda töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Kaupade/taimekultuuride tõstmisel ja peale-maha laadimisel kanda vajadusel turvajalanõusid. Autojuht/traktorist peab veenduma enne sõidu algust, et sõiduki peal ei ole jääd, lund. Paigutada, kinnitada kaup sõidukis või haakeseadme masina külge alati korrektselt.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Viibides ladustamisaladel, väli-aladel nt puude läheduses seal ettenägematud kukkuvad objektid. Kukkuv uks, kui ukse hinged on katki.			Mitte seista laadimise ajal ülestõstetud koorma all. Samuti tuleb jälgida, et kõrvalised isikud ei ole ohualas.	
Löögi saamine liikuvalt objektilt	Allikas: sõidukid, traktorid. Väliskeskkonnas ja territooriumitel (sh ka teiste klientide) liikudes võib saada löögi seal liikuvalt sõidukilt.		Jalavigastused, kehaosade muljumine, käevigastused, surm.	Väliterritooriumitel liikudes olla tähelepanelik, kõigile nähtav. Kanda ohutusvesti (liikudes autost väljaspool, teostades laadimistöid). Arvestada laadimisel kauba/viljasaagi mõõtmega ja mitte seista lasti all.	II
Liiklusõnnetused	Allikas: sõidukiga töökohustusi täites võivad töötajad sattuda liiklusõnnetusse, kaotada kontrolli sõiduki üle. Ohu suurus sõltub sõiduki kasutamise ajast, liiklustihedusest, vajadusest kiirustada, sõiduki seisukorrast, traktoristil põllu ja sissesõidukohtade olukorrast, sõidustiilist, liikluseeskirjade täitmisest. Ka teised sõidukid liikluses on potentsiaalsed ohuallikad. Töötaja peamiseks tööülesandeks on sõidukite juhtimine, seega liikluses osalemine igapäevaselt.	Autojuhid ja traktoristid on kogemustega ja kvalifitseeritud sõidukeid juhtima. Traktoritel on tagaosas olemas kaamera, millega säilib juhil nähtavus ka traktori tagumises osas (eriti tagurdamisel). Traktori liiklemiskiirus on piiratud.	Liiklusõnnetuse korral vigastused ehmatuses surmani.	Liigelda vastavalt liikluseeskirjadele. Liigelda ohutult ja arvestada võimalike ohtudega. Valida selline liikumiskiirus, mis arvestaks ilmastikutingimustega, liiklusintensiivsusega. Mitte ületada lubatud piirkiirust. Hooldada sõiduvahendeid regulaarselt. Sõitu minna puhanult, järgida liikluseeskirju ja roolis olles kasutada telefoniga rääkimisel "käed vabad" süsteemi. Olla liikluses tähelepanelik ning mitte kasutada telefoni ja teostada muid tähelepanu vähendavaid tegevusi. Tagada, et töötajad kasutavad tööks sõidukeid, milleks on neil väljaõpe. Juhtimisõiguse peatamisest tuleb teavitada koheselt tööandjat.	III
Töövahendi või protsessis esinev lõhkemine või purunemine	Allikas: rehvi purunemise järel rattavahetusel esinevad ohud (auto, traktori alla vajumine, tungraua purunemine).	Traktori rehvi töötajad ise ei vaheta.	Erinevad kehavigastused.	Ratta vahetamisel järgida ohutusnõudeid. Mitte seada end teadlikult ohtu. Kui kahtlete ratta vahetuse sooritusvõimes, teavitage otsest juhti, kes korraldab ratta vahetuse.	II
Kukkumine kõrgustest	Allikas: kukkumine/komistamine traktori/sõiduki kabiinist, traktori haakeseadmelt.		Erinevad kehavigastused.	Keelatud on sõidukikabiinist alla hüppamine. Vältida traktori haakeseadme peal viibimist. Vajadusel töötajate täiendkoolitamine.	III
Muljumise või kinnijäämise oht	Allikas: traktoriga sõites pehmel, konarustega põllupinnal traktori alla jäämise oht. Kraavi vajumise oht põlluserval töötamisel.		Erinevad kehavigastused (käte, jalgade vigastused), traumad, pea vigastused, surm.	Juhinduda seadmetega töötamisel spetsiifilise seadme ohutusjuhendist. Liikuda traktoriga kraavi äärest mööda põlluserva ja pehmel pinnasel rahulikult ja töötada tähelepanelikult. Ohu korral vältida ohtlikust kohast läbi sõitmist ning teavitada kaastöölisi.	III

KEEMILISED OHUTEGURID

Kemikaalidega teostatavad tööülesanded/tööprotsess: kokkupuude kütusega sõiduki tankimisel, vedelike lisamisel (nt klaasipuhastusvahend). Traktoristil põllu väetamisel, kahjuritõrje teostamisel.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/ tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonnaohtlik))	<p>Allikas: klaasipuhastusvahend, üldmääre, erandkorras mootoriõli. Kaudne kokkupuude väetiste, taimekaitsevahenditega.</p> <p>Tüüp: teadmata, võib olla ärritav, kahjulik.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: kokkupuude on minimaalne ja lühiajaline (ei ole igapäevane), sõltuv tööperioodist.</p> <p>Allikas: kütus.</p> <p>Tüüp: kahjulik, keskkonnaohtlik, tuleohtlik, ärritav.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: kokkupuude on minimaalne. Töötajal võib esineda individuaalseid probleeme seoses allergiaga või tundlikkusega keemiliste ainete suhtes.</p>	Sõidukit tangitakse hästiventileeritud keskkonnas (väliskeskkonnas), mis ei põhjusta töötajale lisaohu.	Hingamisteede ärritus, nahaärritus, mürgistus. Silmade ärritus.	Tankimisel ja vedelike lisamisel sõidukisse kanda kaitsekindaid. Vältida kemikaalide aurude sisse hingamist, seismist vedelikku valades vahetus läheduses (et ennetada pritsmete sattumist silma). Enne kemikaali kasutamist tuleb tutvuda selle ohutuskaardiga. Nõutud isikukaitsevahendite kandmine tulenevalt kemikaali ohutuskaardis sätestatust. Pesta käed pärast kemikaaliga kokkupuudet. Vältida kemikaaliaurude sisse hingamist. Mitte pihustada pihustatavaid kemikaale silmade, näo suunas.	II
Aurud, heitgaasid, suits	<p>Allikas: sõidukite heitgaasid.</p> <p>Tüüp: toksiline.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud.</p> <p>Kestus: kokkupuute aeg muutuv, alla 50% tööajast.</p>	Töid teostatakse üldiselt väliskeskkonnas.	Hingamisteede ärritus, peavalu, vingumürgitus.	Mitte seista töötavast sõidukist tuleva heitgaaside läheduses. Mitte viibida töötava mootoriga siseruumides.	I
Tolm	<p>Allikas: kokkupuude pinnasetolmuga liigeldes tolmuusel liikumisteel (kui samal ajal hoitakse akent lahti või kui ollakse tolmuusel teel) või täites tööülesandeid tolmu keskkonnas (sh tuulise ilmaga).</p>	Sõidukite aknaid hoitakse üldiselt suletult.	Tolmu sisse hingamine põhjustab allergilist bronhiiti, köha ja nohu, silmade, hingamisteede ärritust.	Tolmuses keskkonnas liigeldes hoida aknad suletult. Vältida tolmu sisse hingamist, vajadusel katta hingamisteed rätiku või salliga, kasutada kaitsemaski.	I

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

Vt bioloogiliste ohutegurite analüüsi ülevalt kontori riskianalüüsi alt.

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

Vt psühhosotsiaalsete ohutegurite riskianalüüsi ülevalt kontori töökeskkonna riskianalüüsist.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

Füsioloogiliste ohuteguritega seotud tööprotsess: sõiduki juhtimine, istuv töö, laadimistöde tegemine (kauba peale või maha laadimine), traktoril haakeseadmete vahetamine, väetiste, taimekaitsevahendite tõstmine jms.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Raskuste teisaldamine	<p>Teisaldatav objekt: erinevate kaupade käsitsi tõstmine, sõidukisse, ladustamisalasse laadimine.</p> <p>Mass: kuni 30 kg autojuhil.</p> <p>Kestus/kordade arv: varieeruv igapäevaselt.</p> <p>Kehaasend: kummardamine, raskuste teisaldamine sirge seljaga. Liikumisteede iseloomustus: liikumisteedel võib esineda takistusi (nt astmed, libedus, kitsas laadimisala).</p> <p>Riskihinne arvutusmeetodi abil (mehed): $2+4+1=7 \times 2=14$ ehk II $4+4+1=8 \times 2=16$ ehk II</p>	Raskuste teisaldamine vaheldub teistlaadi tööülesannetega. Suurte raskuste teisaldamiseks on võimalik kasutada abivahendeid (traktorit, sõidukit).	Mõju kätele, õlgadele, seljale. Ülekoormuse teke liiga suurte raskuste käsitsi teisaldamisel.	<p>Kasutada võimalusel alati tõstmisabivahendeid, et vältida käsitsi raskuste teisaldamisel tekkivat suurt koormust.</p> <p>Raskuste teisaldamisel juhendada raskuste teisaldamise ohutusjuhendist. Mitte teisaldada käsitsi korraga suures koguses/kaalus kaupasid. Järgida õigeid töövõtteid, hoida raskuste teisaldamisel selg võimalikult sirge, raskus keha lähedal.</p> <p>Raskuste lükkamisel ja tõmbamisel rakendada kogu keha jõudu, toetada raskust mõlema käega, võimalusel kasutada kolleegi abi.</p>	II
	<p>Teisaldatav objekt: harva töövahendite, kaupade, väetiste, taimekaitsevahendite käsitsi tõstmine. Traktori haakeseadmete monteerimisel lükkamine, tõmbamine jõudu rakendades.</p> <p>Mass: kuni 30 kg traktoristil.</p> <p>Kestus/kordade arv: varieeruv igapäevaselt. Raskusi ei tõsteta käsitsi igapäevaselt.</p> <p>Kehaasend: kummardamine, raskuste teisaldamine sirge seljaga. Liikumisteede iseloomustus: liikumisteedel võib esineda takistusi (nt libedus, kitsas laadimisala).</p>				II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Riskihinne arvutusmeetodi abil (mehed): 2+4+1=7x2= 14 ehk II 4+4+1=8x2=16 ehk II				
Sundasendid	<p>Allikas: tööasend on istuv, käed kehast eespool rooli hoides, mis vaheldub liikumisega kauba laadimisel, haakeseadme liigutamisel, sõidukite parandamisel, tööalas ringi liikumisel. Sõltuvalt tööülesannetest, marsruudist ja puhkepausidest tuleb ette liikumisi sõidukist väljas. Valdavalt autojuhil põllumajandussaaduste laadimisel, kaupade teisaldamisel käte hoidmine kehast eespool staatilises asendis sõrmed ja küünarliigesed painutatud asendis; kauba laadimisel ja maha laadimisel viibitakse erinevates sundasendites nagu ülakeha ette, taha või küljele kallutatult, pea kuklas või ettekallutatud asendis viibides, töötamine sõrmed ja randmed painutatud asendis.</p> <p>Kestus: sundasendid, mis on seotud sõiduki juhtimisega, leiavad aset kuni 50% tööajast. Autojuhil teistes sundasendites (peamiselt raskuste käsitsi teisaldamine) viibitakse kuni 50% tööajast. Traktoristil ülejäänud tööajast tööalal ringi liikumine.</p>	Juhid on töökoha rooli taga reguleerinud endale mugavaks (rooli kõrguse ja tooli kauguse roolist).	Lihasevalu ehk müalgia; kaela, õlavöötme, käte lihaste ja nendevaheliste fastsiate valud (nn. müofastsiaalsed valud), käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, vereringehäired, liikumishäired, koormustaluvuse vähenemine.	<p>Juhinduda töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest.</p> <p>Pidada kinni ettenähtud puhkeageadest.</p> <p>Puhkepauside ajal teha tugi- ja liikumisaparaadile taastavaid harjutusi, jalutada.</p> <p>Seistes hoida üks jalg teisest veidi eespool ja regulaarselt viia keharaskust ühelt jalalt teisele.</p>	III
Samalaadsed korduvliigutused	<p>Allikas: jalgadega pedaalidele vajutamine, kätega rooli keeramine ja käiguvahetus, pea pöörded liikluse jälgimisel, kauba laadimisel, raskuste teisaldamisel korduvad küünarliigese, sõrmede ja randmete painutused, ülakeha ette ja taha kallutamine, käte viimine kehast eemale, sh õlgadest kõrgemal.</p>	Juht on töökoha rooli taga reguleerinud endale mugavaks.	Karpaalkanali sündroom, liigesehaigused, kaela, õlavöötme, käte lihaste ja nendevaheliste fastsiate valud (nn. müofastsiaalsed valud), käte ja randmete osteoartikulaarsed	<p>Juhinduda töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest.</p> <p>Pidada kinni ettenähtud puhkeageadest.</p> <p>Puhkepauside ajal teha tugi- ja liikumisaparaadile taastavaid harjutusi.</p>	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	Liigutuste kestus: sundliigutused, mis on seotud sõiduki juhtimisega, leiavad aset sõltuvalt päevast kuni poole tööajast.		haigused, pinged põlveõndlas, seljavaevused, küünarliigese epikondüliit, kaelaradikuliit.	Ülekoormushaiguste ennetamiseks kasutada ergonoomilisi töövõtteid: ärge tehke töötamisel järske liigutusi. Kasutada ohutuid töövõtteid.	
Käte toetamise ruum tööpinnal	Käte toetamiseks on juhiistmel käetoed.	Juht saab vajadusel käsi toetada roolile.	Käte vaevused, valud randmetes ja küünarnukis, karpaalkanali-sündroom.	Puhkepauside ajal teha kätele venitus- ja lõdvestusharjutusi.	II
Liikumisruum jalgadele, tööpinna kõrguse sobivus	Liikumisruum: piisav, tooli kaugust saab reguleerida. Tööpinna kõrguse sobivus: sõiduki kabiinis on nii rool kui tool reguleeritavad.		Vaevused õlgades, kätes ja jalgades. Seljavaevused, vereringehäired.	Mitte piirata jalgade liikumisruumi erinevate materjalide, prügi ja muude vahenditega.	II
Toolsi ergonoomilisus	Reguleeritavus ja sobivus: kabiinis on juhitoolid reguleeritavad. Selja toetamine: toolid on seljatoega.		Seljavaalu, õlavalu.	Toolsi kahjustuste korral pöörduda otsese juhi poole.	I

MAAPARANDUSE TÖÖKOHTADE RISKIANALÜÜS

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Maaparanduse töölised teostavad peamiselt kopaga kaevetöid ning dreanaažitorude paigaldust ning sellega seonduvaid muid füüsilisi tööülesandeid (nt vajadusel ka võsalõikust). Operaatorid käivad erinevatel objektidel ning juhivad või käsitsevad tööde käigus masinaid nagu kopad, ekskavaator, buldooser, kallurautot. Töötajad vajadusel teostavad sõidukitele kergemaid hooldus- ja puhastustöid.

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Müra	Allikas: raadio, telefonihelin, sõidukite, rasketehnika, sh traktori müra, liikluse müra, tuuleilid, objektidel erinevad müra tekitavad seadmed tulenevalt töökeskkonna eripärast. Tüüp: taustamüra. Tase: ei ole mõõdetud, enamasti madal või keskmine; sõltuvalt olukorrast võib lühiajaliselt võib olla kõrgem (nt löökmüra kopaga vastu kivi minnes jne). Kestus: töövahetuse vältel.	Raadio helitugevust saab muuta.	Kuulmislangus, müra stressi, väsimuse, ärevuse teke. Mälu halvenemine, tööviimelise langemine.	Pidada regulaarselt puhkepause. Puhkepauside ajal seisata sõiduk ning keerata kinni raadio, et puhata võimalikult müravaikes keskkonnas. Väljastada töötajatele kuulmiskaitsevahendid juhtudeks, kus müra tase on tehtava töö käigus kohati kõrge (keskkond, kus on vajalik häält tõsta, et kolleeg juttu kuuleks).	II
Vibratsioon	Allikas: erineva rasketehnikaga töötamisel üldvibratsioon, löökkaugudest läbisõitmine, ebatasased teed, kraavid, põllud. Tüüp: koht- ja üldvibratsioon. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: töötamise vältel. Sõitmist on üle 50% tööajast.	Sõidukid on kaasaegsed ja ei tekita subjektiivsel hinnangul piirväärtust ületavat vibratsiooni.	Vibratsioonitõbi, funktsioonihäired kätes, käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused (kohtvibratsioon), lülisamba vaheketaste haigused (üldvibratsioon).	Kontrollida regulaarselt, kas sõiduki vedrustus ja juhiiste on korras ja kas rataste rehvirõhk on sobiv. Vajadusel vahetada juhiistmed välja. Pidada kinni puhkepausidest. Tulenevalt ohuteguriga kokkupuute ajast suunata töötaja tervisekontrolli.	III
Valgustus ja nägemist mõjutavad tegurid	Tööpinna valgustatuse tase: sõltub ilmastikust ja kellaajast. Esineb ka pimedal ajal töötamist, rasketehnika sõidukitel on olemas ning kasutusel selleks puhuks valgustid. Silmapinge ka liikluse jälgimisel, mida mõjutab kellaage (töötamine	Juht kasutab vastavalt vajadusele päikesepillile. Sõidukite kabiinides on lisaks akendest tulevatele loomulikule valgusele võimalik	Silmalihaste väsimine ja ülekoormus st. silmapinge. Peavalu.	Mitte teostada tööd, kui valgustus pole töö sooritamiseks piisav. Vajadusel kasutada territooriumil lisavalgusteid (nt taskulambid, prožektorid). Pauside ajal teha silmadele taastavaid harjutusi. Kanda päikesepillile, mis oleksid efektiivse UV-kaitsega.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	<p>päevavalguses, sõitmine hämaras ja pimedas).</p> <p>Heleduste jaotus: seoses välitööga väga vahelduv.</p> <p>Peegelduvad pinnad: ere päikesevalgus igal aastaajal, aknaklaasid, muud pinnad liikluses (lumi, jää).</p> <p>Aknakatete olemasolu: saab kasutada päikese sirme.</p> <p>Esineb pidev pingeline silmadele tulenevalt päevavalguse vaheldumisest, ilmastikutingimustest.</p>	<p>kasutada mitut kohtvalgustit.</p> <p>Objektile on võimalik kasutada vajaduspõhiselt kohtvalgusteid (pealampe, prožektoreid jms).</p>		<p>Tervisekontrollis kohustuslik nägemisteravuse kontroll.</p>	
Elektromagnetväli	<p>Allikas: elektriseadmed, elektrikaablid, valgusallikad, kokkupuude erinevate sagedusvahemikega (raadiosageduslikud lained, mitmesageduslik väli). Telefonid eraldavad raadiosageduslikke laineid.</p> <p>Tase: ei ole mõõdetud, hinnanguliselt ei ületa piirnormi.¹⁵</p> <p>Kestus: tööpäeva vältel lühiajaliselt. Töökeskkonnas kasutatakse üldsusele mõeldud traadita sideseadmeid, elektrilisi töövahendeid, kus elektromagnetväljade tase on hinnanguliselt madal ning määruse nõudeid ei ole vaja rakendada.</p> <p>Ohustatud isikud on rasedad ning meditsiiniseadmetega töötajad. Töötaja ei tööta kõrge ega madala rõhu keskkonnas.</p>		<p>Otsene mõju võib põhjustada ajutist ärritust või mõjutada tunnetust või muid aju või lihaste funktsioone, soojuslik mõju. Kaudne mõju avaldub elektriliste meditsiiniseadmete, sh kardiosimulaatorite ja muude siiratud või kehal kantavate meditsiiniseadmete, näiteks passiivsete või aktiivsete implantaatide töös. Keharakkude mõjutamine, peapööritus, unetus.</p>	<p>Regulaarselt puhkepauside pidamine elektromagnetvälja kiirgavatest seadmetest keskkonnast eemal.</p>	I
Ioniseeriv, mitteioniseeriv kiirgus	<p>Allikas: mitteioniseeriv kiirgus arvutite ekraanidelt, valgustitelt. Töötajatel ei ole kokkupuudet tervist mõjutava mitteioniseeriva kiirgusega (laserkiirgus,</p>		<p>Laserkiire kiiritus, soojuslik mõju. UV – kiirgust väljastavad</p>	<p>Kasutada päikesekaitsekreemi, päikeseprille ja peakatet väljas päikese käes töötamisel.</p>	II

¹⁵ Elektromagnetväljade direktiivi 2013/35/EL rakendamise hea tava mittesiduv juhend, Euroopa Komisjon, 2014

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	infrapunakiirgus) ega ioniseeriva kiirgusega. Väljas viibides kokkupuude UV-kiirgusega. Kasutusel on üldsusele mõeldud seadmed ja valgusallikad. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: erinevate kiirguse tasemetega kogu tööpäeva vältel, kuid hinnanguliselt ei ületa piinormi.		seadmed võivad ohustada nahka.		
Radoon	Allikas: töötaja tööala on pidevalt muutuv, seega radooni mõõdistuste teostamine ei ole vajalik.		Radoonirikka õhu sisse hingamisel suureneb kopsuvähki haigestumise risk.	Lisameetmete rakendamine pole vajalik.	I
Õhutemperatuur	Allikas: suvel sooja ilmaga higistamine/ ülekuumenemine, talvel välitingimustes töötades esinevad madalad temperatuurid – külmetumise ja külmumise oht, vajadusega liikuda sise- ja välitingimustes (sõiduki kabiinis ja väljas) kaasneb järskude temperatuurimuutuste mõju. Kestus: väljas viibimine varieeruv, periooditi üle 50% tööajast.	Sõidukite kabiinides saab õhutemperatuuri mõjutada vastavalt vajadusele. Töötajatele on väljastatud kihiline tööriietus, töötaja saab vajadusel riideid selga panna või vähemaks võtta.	Selja ja kaelavalude teke, kui töötaja on higine ning tuul puhub peale. Võimalikud liigesehaigused. Külmetushaigused, kuumarabandus, limaskestade kuivus, peavalu, silmade ärritus, motivatsioonilangus, väsimus, pearinglus. Vähese õhuvahetuse korral väsimus, tööefektiivsuse langus, peavalu. Keha ebaühtlane jahtumine, luu-lihaskonna vaevused, uimasus.	Võimalusel mitte viia kabiini temperatuuri väga kõrgeks (st tekib suur temperatuuride erinevus kabiini ja õuekeskkonna temperatuuride vahel ning tekib haigestumise oht). Riietuda vastavalt temperatuurile ja ilmastikutingimustele. Külmal aastaajal teha regulaarselt puhkepause soojas keskkonnas, et taastada vereringe.	III
Tõmbetuul, õhu liikumise kiirus, õhuniiskus. Õhuvahetus siseruumides ja värske õhu juurdevool.	Allikas: tõmbetuul tekib, kui avatud on samal ajal sõiduki mõlemad küljeaknad, töötatakse suure tuulega välitingimustes. Välitingimustes töötades otsene mõjutatus ilmastikuoludest, võib esineda tuult ja vihma. Ohuallikaks on ka liigefektiivne kliimaseadme või puhurite kasutamine suunaga otse juhi peale.	Puhurid on sõidukites reguleeritavad ja neid saab paigutada nii, et ei puhuks otse juhile peale. Vajadusel saadakse värsket õhku juurde ka küljeakende avamisel. Juhil on võimalus kanda kihelist riietust.	Külmetushaigused, kuumarabandus.	Vältida mõlema küljeakna samal ajal lahtiolekut ja hoidmist, kui selleks ei ole otsest vajadust. Soovituslik on vältida kliimaseadme liigtõhusat kasutamist ja enese peale suunamist, kui selleks ei ole otsest vajadust. Kanda välitingimustes ilmastikukindlaid kaitseriideid, katta kael ja õlad.	II
Väliskliima	Välitööd teostatakse sõltuvalt töös olevas objektist periooditi üle 50% tööajast.	Töötajad saavad riietuda vastavalt enda soovile ja vajadustele.	Külmetushaigused, kuumarabandus.	Tagada töötajatele jahedal aastaajal soojakus või muus soojas ruumis puhkepauside tegemise	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
		Töötajatele on väljastatud tööriietus.		võimalus. Riietuda vastavalt temperatuurile ja ilmastikule. Talvisel perioodil kanda vajadusel ka sooja pesu, et ennetada külmetumist. Tuuletõmbuses viibides kanda õlgu ja kaela katvaid riideid. Pidada külmal aastaajal regulaarselt ja vastavalt vajadusele puhkepause soojas ruumis. Vältida soojal aastaajal keskpäeval päikese käes viibimist, vajadusel kanda mütsi ja juua regulaarselt vett.	
Elektrilöögioht	Allikas: elektrilöögioht võib tekkida sõiduki/tehnik elektroonilise rikke korral, kui juht asub ilma isikukaitsevahenditeta ning potentsiaalseid ohte märkamata riket ise parandama. Välikeskkonnas tööd tehes ka pikselöögi oht äikese korral.		Elektrilöögist tingitud vigastused, südamerütmihäired, põletushaavad.	Töötajatel on keelatud iseseisvalt ohtlike elektririkete parandamine, kui juht pole saanud vastavat väljaõpet. Ilmastikuolude muutumisel, äikese korral tuleb koheselt peatada välitöö/rasketehnikaga töö objektil ning liikuda ohutusse kohta (sh põllult, metsa äärest ja sarnastest aladest väljuda ning vältida viibimist kohtades, kus on puu alla jäämise oht, lagedad alad jms). Vajadusel pöörduda otsese juhi poole.	I
Tuleoht	Allikas: tuleoht võib tekkida sõiduki ootamatu rike, rasketehnikaga ootamatus olukorras (nt kui kopp või muu tehnika kahjustab maapinnas asuvaid kaableid, kilpe vmt) või liiklusõnnetuse korral.	Sõidukites on olemas esmased tulekustutusvahendid.	Põletusvigastused.	Teostada regulaarselt tulekustutusvahenditele kontrolli. Tagada, et kõikides sõidukites on olemas taadeldud tulekustutid.	II
Plahvatusoht	Allikas: sõiduki ootamatu rikke korral, nt kütusepaagi süttimisel.	Sõidukites on olemas esmased tulekustutusvahendid.	Erinevad kehavigastused.	Veenduda regulaarselt sõiduki ohutuses ja jälgida, et tehnohooldused oleksid teostatud vastavalt ettenähtud korrale.	I

FÜÜSIKALIS-MEHAANILISED OHUTEGURID

Kasutatavad töövahendid: erinevad rasketehnika masinad.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Kukkumine, komistamine, libisemine	Allikas: kukkumine/komistamine sõiduki kabiini või ladustamisalasse/sõiduki parkimisalasse minnes/kabiinist laadimisalalt tulles; sõiduki peal istudes või maha astudes; sõiduki ümber liikumisel. Erinevad olud tulenevalt objektist, kus on komistamise ja takerdumise oht. Liikumine kohtades, kus võivad esineda erinevad kukkumisohtude seoses maapinna seisukorra ja aastaajaga (nt ebatasased teed, kraavid, mudased, vesised alad, põllud, liikumisteedel olevad takistused, estakaadid). Talvisel ajal soodustavad õnnetusohu lumi ja jää.		Traumad, luumurrud, põrutused, muljumised.	Erinevatel aladel liikudes olla ettevaatlik. Väljastada töötajatele turvajalanõud. Kohustuslik on ilmastikukindlate turvajalanõude või turvaninaga kummikute kandmine sõltuvalt objektist. Jälgida, et ei satuta estakaadide, kraavide, varisevate karjääride/materjali äärtele, kust on võimalik kukkuda. Töötada seadmete laadimisala ümbruses kõrgendatud tähelepanuga. Kabiinist ega teistelt sõiduki osadelt ei tohi kunagi alla hüpata.	III
Ohtlikud pinnad, sisselõike oht, töövahendite liikuvad ja teravad osad, kuumad- ja külmad pinnad	Allikas: masinaosade teravad ääred, haakeseadmete teravad ääred, sisselõikeoht terariistadega, tööriistadega (nt labidas, nuga); sõrmede vahelejäämisohu uste, tagaluugi, traktoriga ühendatud haakeseadmete vahele, sõiduki teiste osade vahele, materjali vahele. Kaasaaharamise oht, jäsemete vahelejäämisohu kasutades masinaid ja nende liikuvaid osasid/traktori haakeseadmeid, millel on liikuvad ja pöörlevad osad. Pea ära löömise oht vastu liikuvat koppa või teisi haakeseadmeid minnes, pea löögioht kolleegilt näiteks töövahendite või detailidelt (torude) löögi saamisel.	Töötajale on üle antud kaitsekindad. Sõidukites on olemas esmaabivahendid.	Torkehaavad, lõikehaavad, muud kehavigastused.	Seadmetega töötades eemaldada ehted (sh kõrvarõngad, sõrmused) ning kanda juukseid kinni. Kasutada teravate esemete ja osade käsitsemisel kaitsekindaid. Keelatud on töötava masina/traktori liikuva haakeseadme ajal käte asetamine liikuvate osade vahele ning seadme vahetus töösoonis paikneda (nt kopa läheduses tööalas kraavis töötada). Kraavis töötamisel liikuvate sõidukitega samal ajal või teiste töötajaga samal ajal on kohustuslik kanda kaitsekiivreid.	III
Eemale paiskuvad osakesed	Allikas: vedelike pritsmed; tolmu, mulla, kruusa jt osakesed materjali laadimisel, kaevamisel, kallamisel ja muude tööülesannete täitmisel.		Silmade ärritus, silmade vigastus.	Käsitsetes vedelikke või materjale või tehes käsitsi näiteks kaevetöid, mil võib esineda eemale paiskuvate osakeste oht, kanda vajadusel kaitseprille või näokatet. Kanda kaitse(päikese)prille masinas, kui tööülesandeid täidetakse tolmu keskkonnas,	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
				tuulises keskkonnas, et ennetada liiva-, mullaosakeste silma sattumist.	
Kukkuvad esemed/varisemise oht	<p>Allikas: põllumajandustoodangu/täitematerjali kukkumine sõiduki või rasketehnika haakeseadmelt. Lume/jää kukkumine sõidukilt (talvisel perioodil). Viibides välialadel, nt puude läheduses puude kukkumise oht tormise ilmaga või kaevetööde käigus juurestiku vigastamisel, objektidel muud ettenägematud kukkuvad objektid. Kaevetööde teostamisel, maapinna töötlemisel maalihete, materjali (peamiselt mulla) alla varisemise oht, kivide peale veeremise oht.</p>	Töötajatele on väljastatud isikukaitsevahendid, kummikud ja kaitsekiivrid.	Erinevad kehavigastused, peavigastused, lämbumine.	<p>Juhinduda töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest ning töötada välja tööprotsessid, kuidas ohtlikke tööetappe teostada, mitu töötajat milliste tööde puhul läheduses viibima peab ning kuidas julgustatakse töötajat, kes viibib ohtlikus alas (kasutatavad isikukaitsevahendid, sidevahendid, kui töötajal esineb nt hädaolukord).</p> <p>Operaator peab veendumata enne sõidu algust, et sõiduki peal ei ole jääd, lund.</p> <p>Olla tähelepanelik ümbritseva suhtes ning materjalide teisaldamisel. Mitte töötada masinaga ebatasasel pinnal või varisemisohtriku ala, kraavi pervele ääres. Keelatud on teha selliseid ohtlikke töid üksinda ning kaaskolleege tuleb teavitada alati alustatavast tööst. Mitte kaevata sügavaid kraave ning järgida, et muld ja muu materjal on takistatud varisemise suhtes. Keelatud on töötada üksinda objektil kraavis.</p> <p> Mitte seista laadimise ajal ülestõstetud koorma all. Samuti tuleb jälgida, et kõrvalised isikud ei ole ohtualas.</p>	III
Löögi saamine liikuvalt objektilt	<p>Allikas: sõidukid, rasketehnika masinad. Välikeskkonnas objektidel ja territooriumitel liikudes võib saada löögi seal liikuvalt sõidukilt/masinalt.</p>		Jalavigastused, kehaosade muljumine, käevigastused, surm.	Väliterritooriumitel liikudes olla tähelepanelik, kõigile nähtav. Kanda ohutusvesti või helkurjopet (liikudes masinast väljaspool, teostades laadimistöid). Arvestada laadimisel materjali mõõtmega ja mitte seista lasti all.	II
Liiklusõnnetused	<p>Allikas: sõidukiga töökohustusi täites võivad töötajad sattuda liiklusõnnetusse, kaotada kontrolli sõiduki üle. Ohu suurus sõltub sõiduki kasutamise ajast, liiklustihedusest, vajadusest kiirustada, sõiduki seisukorrast, traktoristil põllu ja sissesõidukohtade olukorrast, sõidustiilist, liikluseeskirjade täitmisest.</p>	Rasketehnika operaatorid on kogemustega ja kvalifitseeritud sõidukeid juhtima. Rasketehnika liiklemiskiirus on piiratud.	Liiklusõnnetuse korral vigastused ehmatusel surmani.	Liigelda vastavalt liikluseeskirjadele. Liigelda ohutult ja arvestada võimalike ohtudega. Valida selline liikumiskiirus, mis arvestaks ilmastikutingimustega, liiklusintensiivsusega. Mitte ületada lubatud piirkiirust. Hooldada sõiduvahendeid regulaarselt. Sõitu minna puhanult, järgida liikluseeskirju ja roolis olles kasutada telefoniga rääkimisel "käed vabad" süsteemi. Olla liikluses tähelepanelik ning mitte	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/ tegevused	Riskitase
	Ka teised sõidukid liikluses on potentsiaalsed ohuallikad. Töötaja peamiseks tööülesandeks on sõidukite ning masinate juhtimine, seega liikluses osalemine igapäevaselt.			kasutada telefoni ja teostada muid tähelepanu vähendavaid tegevusi. Tagada, et töötajad kasutavad tööks sõidukeid, milleks on neil väljaõpe. Juhtimisõiguse peatamisest tuleb teavitada koheselt tööandjat.	
Töövahendi või protsessis esinev lõhkemine või purunemine	Allikas: rehvi purunemise järel rattavahetusel esinevad ohud (auto, traktori, masina alla vajumine, tungraua purunemine).		Erinevad kehavigastused.	Ratta vahetamisel järgida ohutusnõudeid. Mitte seada end teadlikult ohtu. Kui kahtlete ratta vahetuse sooritusvõimes, teavitage otsest juhti, kes korraldab ratta vahetuse.	II
Kukkumine kõrgustest	Allikas: kukkumine/komistamine masina kabiinist, traktori/teiste masinate haakeseadmetelt. Kukkumine kraavide pervel seismisel kraavi, karjääri pervedest või mujalt kõrgustest.		Erinevad kehavigastused.	Keelatud on sõidukikabiinist alla hüppamine. Vältida rakiste peal viibimist. Vältida kraavi, karjääri, kõrgetel pinnasematerjalide ladestamisalade äärtes, pervedel seismist ja töötamist. Kasutada kõrgtööde tegemisel nõutud isikukaitsevahendeid ning koolitada töötajaid kõrgtööde/kraavides töötamise osas. Vajadusel töötajate täiendkoolitamine.	III
Muljumise või kinnijäämise oht	Allikas: masinatega sõites pehmel, konarustega maapinnal masina alla jäämise oht. Kraavi, süvendisse vajumise oht kraavide, süvendite, tiigi äärtes masinatega töötamisel.		Erinevad kehavigastused (käte, jalgade vigastused), traumad, pea vigastused, surm.	Juhinduda seadmetega töötamisel spetsiifilise seadme ohutusjuhendist. Liikuda masinaga kraavi äärest mööda maapinda ja pehmel pinnasel rahulikult ja töötada tähelepanelikult. Ohu korral vältida ohtlikust kohast läbi sõitmist, kohale jäämist ning teavitada kaastöölisi.	III

KEEMILISED OHUTEGURID

Kemikaalidega teostatavad tööülesanded/tööprotsess: kokkupuude kütusega sõiduki tankimisel, vedelike lisamisel (nt klaasipuhastusvahend, mootoriõli), määrdeainete lisamisel masinate hooldusel.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/ tegevused	Riskitase
Ohtlikud kemikaalid (ohutunnusega)	Allikas: klaasipuhastusvahend, üldmäärde, muud määrdeained ja puhastusvahendid,		Hingamisteede ärritus, nahaärritus, mürgistus. Silmade ärritus.	Tankimisel ja vedelike lisamisel sõidukisse kanda kaitsekindaid. Vältida kemikaalide aurude sisse	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/ tegevused	Riskitase
GHS07 (kahjulik), GHS02 (tuleohtlik), GHS05 (söövitav), GHS08 (tervisele kahjulik), GHS09 (keskkonnaohtlik)	erandkorras mootoriõli. Pesulas sõidukite pesemisel pesemisvahendid. Tüüp: teadmata, võib olla ärritav, kahjulik. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: kokkupuude on minimaalne ja lühiajaline (ei ole igapäevane), sõltuv tööperioodist. Allikas: kütus. Tüüp: kahjulik, keskkonnaohtlik, tuleohtlik, ärritav. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: kokkupuude on minimaalne. Töötajal võib esineda individuaalseid probleeme seoses allergiaga või tundlikkusega keemiliste ainete suhtes.	Masinat tangitakse hästiventileeritud keskkonnas (väliskeskkonnas), mis ei põhjusta töötajale lisaohu.		hingamist, seismist vedelikku valades vahetus läheduses (et ennetada pritsmete sattumist silma). Enne kemikaali kasutamist tuleb tutvuda selle ohutuskaardiga. Nõutud isikukaitsevahendite kandmine tulenevalt kemikaali ohutuskaardis sätestatust. Pesta käed pärast kemikaaliga kokkupuudet. Vältida kemikaaliaurude sisse hingamist. Mitte pihustada pihustatavaid kemikaale silmade, nääsu suunas.	
Aurud, heitgaasid, suits	Allikas: sõidukite heitgaasid. Tüüp: toksiline. Tase: ei ole mõõdetud. Kestus: kokkupuute aeg muutuv, alla 50% tööajast.	Töid teostatakse üldiselt väliskeskkonnas.	Hingamisteede ärritus, peavalu, vingumürgitus.	Mitte seista töötavast sõidukist tuleva heitgaaside läheduses. Mitte viibida töötava mootoriga siseruumides.	I
Tolm	Allikas: kokkupuude pinnasetolmuga liigeldes tolmuks liikumisteel (kui samal ajal hoitakse akent lahti või kui ollakse tolmuks teel) või täites tööülesandeid tolmu keskkonnas, töötades erinevate pinnasematerjalidega (kruus, liiv, muld) (sh tuulise ilmaga).	Sõidukite aknaid hoitakse üldiselt suletult.	Tolmu sisse hingamine põhjustab allergilist bronhiiti, köha ja nohu, silmade, hingamisteede ärritust.	Tolmuses keskkonnas liigeldes hoida aknad suletult. Vältida tolmu sisse hingamist, vajadusel kasutada kaitsemaski.	I

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

Vt bioloogiliste ohutegurite analüüsi ülevalt kontori riskianalüüsi alt.

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

Vt psühhosotsiaalsete ohutegurite riskianalüüsi ülevalt kontori töökeskkonna riskianalüüsist.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

Füsioloogiliste ohuteguritega seotud tööprotsess: masina opereerimine, pesemine ja hooldamine, istuv töö, füüsiliste tööde täiendav tegemine (nt labidaga kaevamine, torude paigaldus süvendisse, muud väiksemad hooldetööd), traktoril/masinal haakeseadme vahetamine, töövahendite tõstmine jms.

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
Raskuste teisaldamine	<p>Teisaldatav objekt: harva väiksemate töövahendite, (ka pinnase-)materjalide, hooldusvahendite käsitsi tõstmine. Traktori/rasketehnika masinate haakeseadmete monteerimisel lükkamine, tõmbamine jõudu rakendades. Maksimaalselt kuni 30 kg käsitsi jõu rakendamine masinate seadistamisel.</p> <p>Kestus/kordade arv: varieeruv igapäevaselt. Raskusi ei tõsteta käsitsi igapäevaselt.</p> <p>Kehaasend: kummardamine, raskuste teisaldamine sirge seljaga. Liikumisteede iseloomustus: liikumisteedel võib esineda takistusi (nt libedus, kitsas laadimisala).</p> <p>Riskihinne arvutusmeetodi abil (mehed): $2+4+1=7 \times 2=14$ ehk II $4+4+1=8 \times 2=16$ ehk II</p>	Raskuste teisaldamine vaheldub teistlaadi tööülesannetega. Suurte raskuste teisaldamiseks kasutatakse erinevat rasketehnikat (traktorit, koppa).	Mõju kätele, õlgadele, seljale. Ülekoormuse teke liiga suurte raskuste käsitsi teisaldamisel.	<p>Kasutada võimalusel alati tõstmisabivahendeid, et vältida käsitsi raskuste teisaldamisel tekkivat suurt koormust.</p> <p>Raskuste teisaldamisel juhendada raskuste teisaldamise ohutusjuhendist. Mitte teisaldada käsitsi korraga suures koguses/kaalus esemeid. Järgida õigeid töövõtteid, hoida raskuste teisaldamisel selg võimalikult sirge, raskus keha lähedal.</p> <p>Raskuste lükkamisel ja tõmbamisel rakendada kogu keha jõudu, toetada raskust mõlema käega, võimalusel kasutada kolleegi abi.</p>	II
Sundasendid	<p>Allikas: tööasend on kuni 50% istuv, käed kehast eespool rooli hoides, mis vaheldub ülejäänud aja seismise või liikumisega materjali käsitsi laadimisel, väiksemate kaeve-, pinnase laotamise tööde teostamisel, haakeseadmete liigutamisel, masinate hooldamisel, seadistamisel, tööalas ringi liikumisel käte hoidmine kehast eespool staatilises asendis sõrmed ja küünarliigesed painutatud asendis; materjali laadimisel ja maha laadimisel viibitakse erinevates sundasendites nagu ülakeha ette, taha või küljele kallutatult, pea kuklas või ettekallutatud asendis viibides, kummardamine, kükitamine,</p>	Masina operaatorid on töökoha rooli taga reguleerinud endale mugavaks (rooli kõrguse ja tooli kauguse roolist).	Lihasevalu ehk müalgia; kaela, õlavöötme, käte lihaste ja nendevaheliste fastsiate valud (nn. müofastsiaalsed valud), käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, vereringehäired, liikumishäired, koormustaluvuse vähenemine.	<p>Juhendada töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest.</p> <p>Pidada kinni ettenähtud puhkeaegadest.</p> <p>Puhkepauside ajal teha tugi- ja liikumisaparaadile taastavaid harjutusi, jalutada.</p> <p>Seistes hoida üks jalg teisest veidi eespool ja regulaarselt viia keharaskust ühelt jalalt teisele.</p>	III

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
	töötamine sõrmed ja randmed painutatud asendis, töötamine käed kehast eest staatilises asendis. Kestus: sundasendid, mis on seotud masina juhtimisega, leiavad aset kuni 50% tööajast. Teistes sundasendites, peamiselt liikumine ja seismine viibitakse kuni 50% tööajast.				
Samalaadsed korduvliigutused	Allikas: jalgadega pedaalidele vajutamine, kätega rooli keeramine ja käiguvahetus, hoobade liigutamine, pea pöörded liikluse jälgimisel. Tööks kasutatakse erinevaid masinaid ja käsitööriistu, seega korduvad samalaadsed liigutused vahelduvad. Raskuste teisaldamisel, käsitsi kaeve- ja pinnasetööde teostamisel, masinate seadistamisel jm korduvad küünarliigese, sõrmede ja randmete painutused, montaaži käigus rakendatakse suurt jõudu sõrmede, kogu käega nt võtmete lahti keeramiseks. Lisaks tehakse teisi korduvaid liigutusi: ülakeha kallutused ette ja küljele, käsivarte liigutamine õlgade kõrgusele, käsivarte tõstmine õlgadest kõrgemale; käte viimine kehast eemale ja tagasi, pea pöörded ja kallutused ette, kükitamine, raskuste teisaldamisel kummardamine ja sirutamine. Liigutuste kestus: sundliigutused, mis on seotud masina opereerimisega, leiavad aset sõltuvalt päevast kuni poole tööajast.	Juht on töökoha rooli taga reguleerinud endale mugavaks.	Karpaalkanali sündroom, liigesehaigused, kaela, õlavöötme, käte lihaste ja nendevaheliste fastsiate valud (nn. müofastsiaalsed valud), käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, pinged põlveõndlas, seljavaevused, küünarliigese epikondüliit, kaelaradikuliit.	Juhinduda töötamisel kehtestatud ohutusjuhendite nõuetest. Pidada kinni ettenähtud puhkepausidest. Puhkepauside ajal venitada koormatud kehaosi, sealhulgas randmeid. Roteerida töövõtteid. Teha töötamise ajal kuni 30 sekundilisi mikropause iga 30 minuti tagant. Töötada võimalikult sirge seljaga. Kasutada ohutuid töövõtteid, vältida järske liigutusi. Vältida ülakeha pöörete tegemist, pöörata end kogu kehaga. Puhkepauside ajal teha tugi- ja liikumisaparaadile taastavaid harjutusi. Ülekoormushaiguste ennetamiseks kasutada ergonoomilisi töövõtteid: ärge tehke töötamisel järske liigutusi. Kasutada ohutuid töövõtteid.	II
Käte toetamise ruum tööpinnal	Käte toetamiseks on juhiistmel käetoed.	Juht saab vajadusel käsi toetada roolile.	Käte vaevused, valud randmetes ja küünarnukis,	Puhkepauside ajal teha kätele venitus- ja lõdvestusharjutusi.	II

Oht	Ohustatud isik (vajadusel), ohu iseloomustus	Hetkel rakendatavad ohutusmeetmed	Tervisemõju	Ennetusmeetmed/tegevused	Riskitase
			karpaalkanali-sündroom.		
Liikumisruum jalgadele, tööpinna kõrguse sobivus	Liikumisruum: piisav, tooli kaugust saab reguleerida. Tööpinna kõrguse sobivus: masina kabiinis on nii rool kui tool reguleeritavad.		Vaevused õlgades, kätes ja jalgades. Seljavaevused, vereringehäired.	Mitte piirata jalgade liikumisruumi erinevate materjalide, prügi ja muude vahenditega.	II
Toolil ergonoomilisus	Reguleeritavus ja sobivus: kabiinides on juhitoolid reguleeritavad. Selja toetamine: toolid on seljatoega.		Seljavalu, õlavalu.	Toolil kahjustuste korral pöörduda otsese juhi poole.	I

KOKKUVÕTE

Üldine kokkuvõte: töö toimub kontoriväliselt peamiselt seistes. Tööd tehakse erinevates ruumides, kus müra, valgustuse ja mikrokliima tingimused on muutuvad. Tööandjal tuleb sisse viia ennetusmeetmetes välja toodud korraldused töökoha ohutuks ja ergonoomiliseks kujundamiseks. Töökeskkonna ja -koha kujundamisel lähtuda riskianalüüsis väljatoodud soovitustest ning terviseprobleemide tekke ennetamiseks kujundada oma töökohad ergonoomiliselt. Tagada, et kõik töökohad on alati ühtlaselt valgustatud ning töötajad oleksid juhendatud, kuidas ohutult ja tervislikult töötada. Oluline on isikukaitsevahendite kandmine nõutud tööetappides. Lisaks efektiivse õhuvahetuse tagamine kõikides tööalades, eriti töökojas keevitusosal.

Tööandjal tuleb järjepidevalt keskenduda füsioloogilistele ohuteguritele (koos kaasuvate mõjudega nagu temperatuuri muutused, töötamine niiskes keskkonnas, müra ja vibratsioon, kokkupuude kemikaalidega), sest nende mõju tervisele on väga individuaalne. Näiteks füüsiliselt tugeva ja nõrga töötaja jaoks on raskuste teisaldamine seotud väga erineva pingutusega ja seetõttu on terviseriski suurus ka erinev. Ennetustegevuse aluseks on koostöö töötajaga ja töötervishoiuarstiga. Töötajaid tuleb regulaarselt suunata töötervishoiuarsti kontrolli. Töötajatel tuleb teostada regulaarseid puhkepause ning kasutada ettenähtud abivahendeid. Puhkepauside ajal tuleb töötajatel (võimaluse piires) teha venitusharjutusi.

Soovitused töökeskkonna parendamiseks on välja toodud riskianalüüsi tabeli osas „ennetusmeetmed/tegevused“ ja tegevuskavas. Riskianalüüsis esinevate puuduste ja ettepanekute korral on töötajatel võimalik pöörduda tööandja poole.

Tervisekontrolli vajadus: Tulenevalt Sotsiaalministri määrusest „Töötajate tervisekontrolli kord“ algab töötaja tervisekontroll esmase tervisekontrolliga töötaja katseaja möödudes, edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord kolme aasta jooksul.

Tulenevalt töökeskkonna füsioloogilistest ohuteguritest, tagada, et kõik töötajad suunatakse tervisekontrolli. Tervisekontrolli suunamise aluseks on kontoritöötajatel, kaalumaja töölisel kuvariga töö üle 50% tööajast, sundasendis viibimine, korduvate samalaadsete liigutuste teostamine, silmade pinged; agronoomidel, kuivatioperaatoritel, töökojas töötajatel ning ehitustöölistel kokkupuude kemikaalidega, sundasendid, korduvad samalaadsete liigutused, raskuste käsitsi teisaldamine; autojuhil ja traktoristidel, maaparandustöölistel kokkupuude vibratsiooniga, silmade pinged, raskuste käsitsi teisaldamine, sundasendid, korduvate samalaadsete liigutuste teostamine, töötamine muutlike õhutemperatuuride käes, kõrge õhuniiskustaseme käes. Lisaks autojuhil, traktoristidel, agronoomil, töökoja töötajatel, kuivatioperaatoritel öötöö. **Öötööd teostavad töötajad suunata enne öötööle asumist tervisekontrolli.**

Lisa 1 Metoodika

Riskianalüüsi käigus on:

- teostatud töökeskkonna vaatlused;
- töötajatega viidud läbi vestlusi.

Mõisted:

Riskianalüüs - protsess, mis hõlmab piirväärtuste ja piinormide määramist, ohtude väljaselgitamist ja riski suuruse hindamist. Riski suurust hinnatakse tagajärje raskuse ja kahju tekkimise tõenäosuse suhtes. Riskianalüüsil tuleb hinnata nii iga üksiku riski suurust kui ka summaarse riski (erinevate riskide) suurust.

Ohutegur – vigastuse või tervisekahjustuse võimalik põhjustaja nt füüsilised ohutegurid

Oht - põhjus või olukord, mis võib tekitada kahju vigastuse või põduruse, omandikahjustuse, töökeskkonna halvenemise või nende kombinatsioonina

Risk - määratletud ohtliku sündmuse toimumise tõenäosuse ja tagajärje (tagajärgede) kombinatsioon

Sisekontroll - on süstemaatiline tegevus, mis on kavandatud tagamaks asutuse igakülgse tegevuse planeerimist, organiseerimist, korraldamist ja ülevaatamist vastavalt töökeskkonda reguleerivatele õigusaktidele.

Tegevuskava - töökeskkonnaalaste tegevuste dokumenteerimine, kus on välja toodud avastatud puudus, puuduse likvideerimise tähtaeg ja puuduse likvideerimise eest vastutaja.

Riskianalüüsi 5 sammu:

I samm: Selgitatakse välja töökeskkonnas esinevad ohutegurid

II samm: Selgitatakse välja, kes on ohustatud ja kuidas

III samm: Hinnatakse riski suurust ja otsustatakse, kas olemasolevad ettevaatusabinõud on piisavad või peaks neid täiendada

IV samm: Pannakse kirja oma tegevus

V samm: Analüüsitakse hindamise tulemusi ja tehke vajalikud korrektiivid

Käesolevas riskianalüüsis kasutatakse Briti Standard 8800 riskihindamistabelit.

Riski suurus (tase) = ohuteguri esinemise tõenäosus ja tagajärje raskusaste

↓	→			
	TÕENÄOSUS	TAGAJÄRG		
		Väheohtlik	Ohtlik	Eriti ohtlik
Väga ebatõenäoline	Väga madal risk (I)	Väga madal risk (I)	Kõrge risk (IV)	
Ebatõenäoline	Väga madal risk (I)	Keskmine risk (III)	Väga kõrge risk (V)	
Võimalik	Madal risk (II)	Kõrge risk (IV)	Väga kõrge risk (V)	
Väga võimalik	Madal risk (II)	Väga kõrge risk (V)	Väga kõrge risk (V)	

Tõenäosus:

- Väga võimalik – õnnetus juhtub kuue kuu jooksul
- Võimalik– esineb vähemalt kord viie aasta jooksul;
- Ebatõenäoline– esineb kord tööstaaži jooksul;
- Väga ebatõenäoline – võimalus on vähem kui 1%, et tööstaaži jooksul juhtub õnnetus

Tagajärg:

	Väheohtlik	Ohtlik	Väga ohtlik
Tervis	Tervisekahjustus, mis tekitab ajutist ebamugavust (kõhulahtisus)	Dermatiit, osaline kuulmislangus, jäsemete kahjustus, vähene töövõime langus, astma	Akuutsed ohtlikud haigused, eluiga lühendavad haigused, oluline töövõime kaotus
Ohutus	Nt kerged marrastused, pindmised vigastused, silmade ärritus tolmust	Põletused, rebendid, põrutused, nihestused, kerged luumurrud	Rasked luumurrud, amputatsioon, rasked haavad, mürgistus, kuulmislangus, vähk, surm

Riskide vähendamise planeerimine :

- **Väga madal (I)**– risk on aktsepteeritav (ei ole vaja rakendada lisameetmeid)
- **Madal (II)**– ei ole vaja lisakontrolli, kui just seda riski ei saa väga madalaks viia. Vajadusel teostada sisekontrolli
- **Keskmine (III)**– kontrollida süstemaatiliselt (sisekontrolli teostamine)
- **Kõrge (IV)**- peab riski vähendama (tegevuskava punkt)
- **Väga kõrge (V)**– risk ei ole aktsepteeritav, vajalik puuduste likvideerimine ja ohutu töökeskkonna loomine.

Ohutegurid töökeskkonnas

Riskianalüüsi käigus hinnatakse ohutegureid, mis tulenevad Töötervishoiu- ja tööohutuse seadusest ning seadusest tulenevatest määrustest, mis kohalduvad antud asutusele.

Ohutegurite jaotamise alused (*alus Töötervishoiu ja tööohutuse seadus*):

Füüsikalised ohutegurid:

- 1) müra, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus (ultraviolettkiirgus, laserkiirgus, infrapunane kiirgus) ja elektromagnetväli;
- 2) õhu liikumise kiirus, õhutemperatuur ja -niiskus, kõrge või madal õhurõhk;
- 3) masinate ja seadmete liikuvad või teravad osad, valgustuse puudused, kukumis- ja elektrilöögioht ning muud samalaadsed tegurid.

Keemilised ohutegurid: Kemikaalseaduses määratletud ohtlikud kemikaalid ja neid sisaldavad materjalid. Ohtlik on kemikaal, mis oma omaduste tõttu võib kahjustada tervist, keskkonda või vara.

Bioloogilised ohutegurid: Mikroorganismid (bakterid, viirused, seened jm), sealhulgas geneetiliselt muundatud mikroorganismid, rakukultuurid ja inimese endoparasiidid ning muud bioloogiliselt aktiivsed ained, mis võivad põhjustada nakkushaigust, allergiat või mürgistust.

Füsioloogilised ohutegurid: Füüsilise töö raskus, sama tüüpi liigutuste kordumine ning üleväsimust põhjustavad sundasendid ja -liigutused töös ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul viia tervisekahjustuseni.

Psühholoogilised ohutegurid: Monotoonne või töötaja võimetele mittevastav töö, halb töökorraldus ja pikaajaline töötamine üksinda ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul põhjustada muutusi töötaja psüühilises seisundis.

Lisa 2 Raskuste käsitsi teisaldamine

1. Teisaldustöö kestuse hinnang

Regulaarselt korduv raskuste teisaldamine	Raskuste hoidmise või kandmise summaarne aeg	Aja hinnang (palli)
10 korra vahetuses	30 min	1
10–40 korda vahetuses	30 min – 1 tund	2
40–200 korda vahetuses	1 tund – 3 tundi	4
200–500 korda vahetuses	3 tundi – 5 tundi	6
≥ 500 korda vahetuses	≥ 5 tundi	8

2. Teisaldatava raskuse massi hinnang

Teisaldatava raskuse mass (mehed)	Teisaldatava raskuse mass (naised)	Massi hinnang (palli)
10 kg	5 kg	1
10–20 kg	5–10 kg	2
20–30 kg	10–15 kg	4
30–40 kg	15–25 kg	7
≥ 40 kg	≥ 25 kg	10

3. Kehaasendi hinnang

Selgitav joonis	Kehaasend	Asendi hinnang (palli)
	<ul style="list-style-type: none"> – püstasend, ülakeha ei ole pööratud ega kallutatud – raskus toetub vastu keha – seistakse või tehakse mõned sammud 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – ülakeha kallutatud ette kuni 30° või pööratud – raskus toetub vastu keha – istumine, seismine või pikem kõndimine 	2
	<ul style="list-style-type: none"> – ülakeha kallutatud ette üle 30° või kummargil asend – raskust ei saa keha vastu toetada või seda tõstetakse õlgadest kõrgemale – istumine või seismine 	4
	<ul style="list-style-type: none"> – pööratud ülakeha kallutatud kaugemale ette – raskust ei saa keha vastu toetada – seismine ebakindlal alusel, põlvitamine või kükitamine 	8

4. Töökeskkonna tingimuste hinnang

Töökeskkonna ergonoomilised tingimused	Tingimuste hinnang (palli)
<ul style="list-style-type: none"> – tööks on piisavalt ruumi – põrand on tasane ja mittelibe – hea valgustatus 	0
<ul style="list-style-type: none"> – tööks vähe ruumi: tööpinda alla 1,5 m², madal lagi vms – kehaasend ebastabiilne: põrand libe, ebatasane või kaldus 	1

5. Arvutus

Tabelitesse kantakse vastavad hinnangud pallides ja tehakse arvutus.

$$\begin{array}{c}
 \boxed{\text{(massi hinnang)}} \\
 + \\
 \boxed{\text{(asendi hinnang)}} \\
 + \\
 \boxed{\text{(tingimuste hinnang)}} \\
 = \\
 \boxed{\text{(summa)}} \cdot \boxed{\text{(aja hinnang)}} = \boxed{\text{(riskihinne)}}
 \end{array}$$

6. Riskitaseme määramine

Riskihinde alusel määratakse riskitase ning sellele vastav edasine tegevus.¹

Riskihinne	Riskitase	Terviseriski kirjeldus ja vajalik tegevus
10	1	koormus vähene, terviserisk tühine
10–25	2	– koormus mõõdukas – teatud töötajate kategoorial ² võib tekkida ülekoormus, mistõttu nende töökorraldust on vaja muuta ja töökoht ergonoomiliselt ümber kujundada
25–50	3	– koormus suur – võimalik füüsilise ülekoormuse tekkimine ka füüsiliselt tugeval töötajal – vajalik töökorralduse muutmine ja töökoha ergonoomiline ümberkujundamine ³
≥ 50	4	– koormus liiga suur – füüsiline ülekoormus on ilmne – töökorralduse muutmine ja töökoha ergonoomiline ümberkujundamine on hädavajalik – töö lõpetada kuni ümberkorralduste tegemiseni